

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Bestuurlijke inleiding	5
Begroting in één oogopslag	22
Leeswijzer	25
Programma 1 Bestuur en veiligheid	26
1.1 Bestuur	26
1.2 Veiligheid.....	28
Programma 2 Ruimtelijk domein	31
2.1 Openbare ruimte en verkeer.....	32
2.2 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	35
2.3 Afval, riolering en begraven	40
Programma 3 Maatschappelijk domein.....	43
3.1 Sport en recreatie	45
3.2 Cultuur	49
3.3 Onderwijs	52
3.4 Economie.....	53
Programma 4 Sociaal domein.....	58
4.1 Preventie	58
4.2 Basishulp	64
4.3 Individuele hulp.....	66
4.4 Opvang en inburgering.....	69
Middelen.....	73

Overhead.....	73
Algemene dekkingsmiddelen	75
Paragrafen	79
Paragraaf A Lokale heffingen	79
Paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing	87
Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen	96
Paragraaf D Financiering	104
Paragraaf E Bedrijfsvoering	108
Paragraaf F Verbonden partijen	112
Paragraaf G Grondbeleid.....	120
Paragraaf H Subsidies.....	124
Paragraaf I Openbaarheidsparagraaf	127
Financiële begroting	128
Uitgangspunten.....	128
Budgetautorisatie baten en lasten.....	130
Meerjarenperspectief	131
Aanmerkelijke verschillen	134
Investerings	144
Nieuw beleid	145
Reserves en voorzieningen	146
Incidenteel / structureel	150
Financiering.....	152
EMU-saldo en balansprognose	153

Bestuurlijke inleiding

Financiële inleiding

We naderen het ravijn, maar de begroting 2025 is nog sluitend

Afgelopen maanden is gebleken dat gemeenten – in ieder geval op korte termijn – geen hulp van het rijk mogen verwachten bij het oplossen van hun financiële tekorten. In de septembercirculaire werd weliswaar de eerder opgelegde besparing op de jeugdzorg teruggedraaid en compensatie voor het effect van vergrijzing voor de Wmo opgenomen. Daarmee is echter niets gedaan aan de korting die het ravijn veroorzaakt. Daar komt bij dat de nieuwe financieringsstructuur uitgaat van lagere percentages dan nodig is om de inflatie te compenseren.

Deze realiteit met betrekking tot de financiering van gemeenten doet niets af aan ons standpunt dat het Rijk verantwoordelijk is en blijft voor voldoende bekostiging van taken die zij bij de lokale overheid neerlegt. Via de VNG zullen wij dat ook blijven bepleiten.

Meerjarenperspectief	Begroting 2025	Meerjarenraming		
		2026	2027	2028
Programma's				
Bestuur en veiligheid	-6.706	-7.144	-7.333	-7.572
Ruimtelijk domein	-6.677	-7.585	-6.048	-9.093
Maatschappelijk domein	-8.548	-8.952	-9.356	-10.221
Sociaal domein	-34.449	-35.414	-36.293	-37.564
Middelen	56.617	55.011	56.041	57.749
Totaal geraamde saldo van baten en lasten	238	-4.083	-2.990	-6.700
Reservemutaties	26	659	-1.210	1.172
Geraamd Resultaat	264	-3.424	-4.199	-5.528
Waarvan incidenteel resultaat	-1.735	-783	-938	-142
Geraamd structureel resultaat	1.999	-2.641	-3.262	-5.386

We bereiden ons zoals afgesproken voor op de te maken keuzes

Ondertussen gaan wij ons voorbereiden op het maken van keuzes die nodig zijn om de tekorten op te lossen. Zoals in de kadernota aangekondigd, richten wij ons daarbij op een volledig sluitende begroting met structureel evenwicht in het jaar 2029. In de tussenliggende jaren is sprake van een ingroeipad. Daarbij wordt een steeds groter deel van het tekort gedekt met structurele maatregelen. Het restant komt uit de daarvoor gevormde reserve begrotingstekorten.

We hebben de eerste besparingen ingeboekt

In de afgelopen maanden hebben wij al een aantal bezuinigingen kunnen inboeken. Met name door een meer realistische planning van investeringen en benodigde financiering, het aanpassen van afschrijvingstermijnen en extra rentebaten. Bovendien is alle 'lucht' uit de

ramingen gehaald en is op basis van realisatiecijfers waar mogelijk budget aangepast. Daarmee is het zogenaamde 'laaghangend fruit' geplukt en resteert een begroting die gebaseerd is op wat echt nodig is om het vastgestelde beleid en de wettelijke (medebewinds)taken uit te voeren.

We zetten maximaal in op behoud en vervanging van onze kapitaalgoederen

De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft een grote investeringsopgave, die vooral gericht is op behoud van (maatschappelijke) voorzieningen en vervangingen in de openbare ruimte. We gebruiken de tijdelijke begrotingsruimte vanwege uitgestelde vervangingen voor onderzoeks- en voorbereidingskosten in de voorbereiding van (grote) investeringen. In de kadernota 2025 werd een stelpost voor deze zogenaamde "vrijval" van afschrijvingslasten opgenomen.

Onze speerpunten voor 2025 (en verder)

Kompas en koers voor Krimpen aan den IJssel

We gaan een bijzonder jaar tegemoet. Meteen in het eerste kwartaal willen wij uw raad een nieuw visiedocument voor het sociaal domein voorleggen dat – niet alleen binnen dat domein – als kompas kan fungeren om mee te bewegen met de veranderingen in de samenleving. Daarbij is het vooral van belang dat we bij de toekenning van individuele voorzieningen scherper aan de wind gaan varen.

Maatschappelijke ondersteuning en individuele hulp zijn schaarse en dure goederen. Daarom vinden wij dat wij zo'n individuele voorziening niet langer dan strikt noodzakelijk moeten leveren. We willen dat inwoners niet of zo min mogelijk afhankelijk zijn van zorg. Inwoners willen wij vooral in staat stellen om zo veel mogelijk en zo lang mogelijk zaken zelf (weer) op te pakken.

Ook de gespreksagenda voor het gesprek over de (ruimtelijke) toekomst van Krimpen aan den IJssel is in concept gereed. Onze gemeente kent een lange geschiedenis van bijna 750 jaar. Eeuwenlang was het een kleine agrarische gemeenschap in de 'krimp' van Hollandsche IJssel en Lek. Later werkten Krimpenaren ook veel in steenbakkerijen en op scheepswerven.

Na 1958, toen de Algerabrug was geopend, hebben we een enorme groeispurt doorgemaakt. Onze 9 vierkante kilometer hebben we in 'golven' ontwikkeld met – vooral – woonbuurten en bijbehorende voorzieningen. In de Stormpolder zitten een groot aantal (maritieme maak)bedrijven, maar relatief gezien kent onze gemeente weinig werkgelegenheid.

Grote delen van onze gemeente zijn nu verouderd. En tegelijk spelen veel nieuwe opgaven. De vraag naar woningen is onverminderd groot, we moeten inspelen op de energietransitie en de klimaatverandering en onze inwoners worden steeds ouder. Ook de economie verandert en dat heeft invloed op bedrijven en winkels.

Daarom willen we in 2025 de koers van Krimpen aan den IJssel naar 2040 gaan bepalen. Die koers, vastgelegd in een Omgevingsvisie, willen wij laten aansluiten op onze geschiedenis, inwoners en bedrijven:

- Een verleden, heden en toekomst met water
- Goed wonen tussen metropool en Groene Hart
- Krimpen: een gezonde gemeente

Onze inzet is een praktische Omgevingsvisie die concrete antwoorden geeft op de opgaven waar we samen mee aan de slag moeten gaan. En dat in de wetenschap dat we een financieel ravijn naderen....

Samen aan de slag

Meer dan ooit is het van belang om inwoners, ondernemers en organisaties (hierna: inwoners) te laten meedenken en doen met het maken van beleid, plannen en concrete projecten. Daarom willen we in 2025 nieuw participatiebeleid laten vaststellen.

Hierin willen we vastleggen hoe inwoners kunnen meedenken en meewerken aan plannen en beleid die door ons als gemeente of door andere overheden (bijvoorbeeld Hoogheemraadschap) of organisaties (bijvoorbeeld QuaWonen) worden ontwikkeld. Dat noemen we 'burgerparticipatie'.

Krimpen ontmoet!

Maar we willen als gemeente ook graag meedenken met initiatieven van inwoners. Dat noemen we 'overheidsparticipatie'. We hebben in dit verband hoge verwachtingen van ons fonds 'Krimpen ontmoet!'. Het is bedoeld om nieuwe ontmoetingsplekken en -momenten te creëren voor onze inwoners.

Met het fonds willen we initiatieven van inwoners ondersteunen die zorgen voor een sterkere verbinding tussen de Krimpenaren. Vanuit het fonds 'Krimpen ontmoet!' krijgen deze initiatieven financiële ondersteuning. Dit kunnen initiatieven zijn die in de openbare ruimte of binnen openbare gebouwen plaatsvinden.

Inwoners uitnodigen om mee te denken met bezuinigingen

Zoals gezegd lopen er op dit moment 2 grote visietrajecten. Aan de ene kant de voorbereiding voor een nieuw beleidsplan sociaal domein voor de periode 2024-2030. Aan de andere kant de voorbereiding van de omgevingsvisie. Bij beide trajecten wordt een actief participatietraject met inwoners vormgegeven.

Ook voor de aanpak van het financieel ravijn starten wij een breed participatietraject waarbij wij met de samenleving in gesprek gaan. Zo kunnen inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers aangeven wat zij belangrijk vinden. Waar het mogelijk is, gaan we de vragen die we aan inwoners in dit traject stellen combineren met de vragen die we in het kader van het beleidsplan sociaal domein en de omgevingsvisie stellen.

Sociaal domein

Het sociaal domein is vanuit financieel oogpunt al jaren een dynamisch werkveld. Het beslaat bovendien zo'n 40% van de lasten binnen onze begroting. Aan individuele hulp alleen geven we op jaarbasis ruim €36 miljoen uit.

Toename van vraag door vergrijzing, toename van jeugdproblematiek en onzekerheden in financiering vanuit het Rijk zijn de belangrijkste ingrediënten voor deze dynamiek. Dit was al een grote uitdaging maar door de financiële positie voor de komende jaren zal deze alleen maar groter worden.

Uitgangspunt daarbij blijft wat ons betreft wel dat we de juiste dingen voor inwoners blijven doen. In de wetenschap dat onze sociale structuur kwetsbaar is en moeilijk te beïnvloeden.

Zoals hiervoor al aangegeven staat 2025 primair in het teken van het opstellen van een nieuw beleidsplan voor de jaren 2024-2030. Belangrijke inhoudelijke thema's voor 2025 zijn jeugd en gezondheid.

Jeugd: andere manier van denken en doen

Er zijn veel landelijke, regionale en lokale opgaven die zijn weerslag hebben in het Sociaal Domein. Landelijk zijn afspraken gemaakt in de Hervormingsagenda Jeugd. Regionaal is een 'regionale opdracht kostenbeheersing jeugd' opgesteld. En lokaal wordt gewerkt aan kostenbeheersmaatregelen bestaande uit de vertaalslag van de regionale maatregelen en het beperken van de reikwijdte.

Inhoudelijk zien we dat er een andere manier van denken nodig is binnen het sociaal

domein. Dit vraagt ook om een gedragsverandering bij ouders, opvoeders, maar ook bij de professionals. Gedragsverandering gaat niet vanzelf en kost tijd. Het laten slagen van alle opgaven vraagt om een goed werkende toegang en een sterk lokaal team.

Een van de opgaven in het Sociaal Domein, die als rode draad over al door heen loopt, is dan ook het versterken van ons lokaal team. De VNG heeft recentelijk een richtinggevend kader voor een stevig lokaal team én een leidraad werken aan veiligheid gepubliceerd.

Het Toekomstscenario Kinder- en Gezinsbescherming gaat ook uit van deze leidraad. Het lokaal team heeft niet alleen de functie van het signaleren en bespreekbaar maken van onveiligheid en het handelen hierop, maar ook een netwerkfunctie. Het lokaal team draagt niet over maar zet (jeugd)hulp in en schakelen waar nodig (veiligheids)expertise in.

Om de opgaven, inclusief beheersmaatregelen, goed uit te kunnen voeren is extra capaciteit nodig om het Krimpens lokaal team te versterken. Alleen met voldoende tijd en ruimte kunnen professionals de omslag in denken en doen eigen maken.

Uitvoering van deze opgaven zal zorgen voor een verzwaring van de taken binnen het sociaal domein, maar moet leiden tot een efficiëntere en effectievere inzet van hulp en het versterken van de eigen kracht van de jeugdigen en hun netwerk.

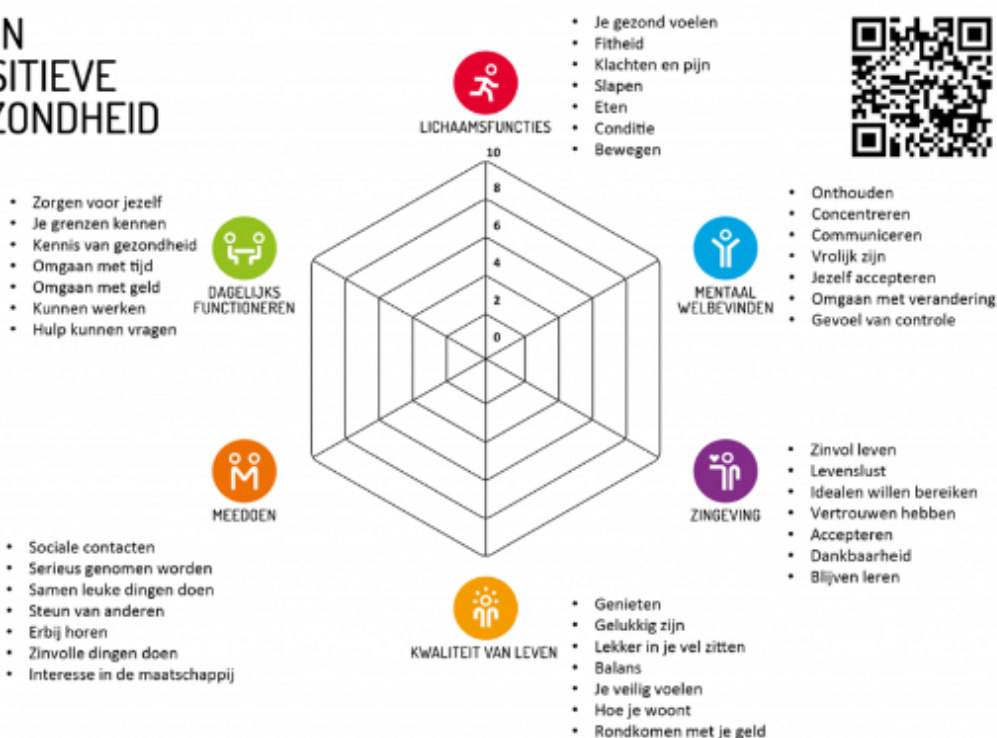
- De uitvoerend medewerkers ondersteunen en scholen in nieuwe werkwijzen.
- Intensieve casusregie versterken (Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming)
- Scherper indiceren, richting ouders en zorgaanbieders, zal zorgen voor:
  - Intensiever toetsen van de kwaliteit en effectiviteit van zorgtoewijzingen
  - Behandelen van een te verwachten toenemend aantal klachten en bezwaren vanwege afwijzingen
- Contractmanagement intensiveren

Gezond Krimpen: investeren in veerkracht, eigen regie en aanpassingsvermogen

Wij omarmen het gedachtegoed 'Positieve Gezondheid'. Dat is een benadering binnen de gezondheidszorg die niet de ziekte, maar een betekenisvol leven van mensen centraal stelt. De nadruk ligt op de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens en niet op de beperkingen of ziekte zelf.

MIJN POSITIEVE GEZONDHEID

© Institute for Positive Health (IPH) | iph.nl | Gespreksinstrument 1.0

Wij bevorderen de gezondheid van de Krimpense inwoners door extra inzet en maatregelen. Hierbij maken we gebruik van de specifieke middelen in het kader van het 'Gezond en Actief Leven Akkoord' (GALA). Om tot een samenhangende aanpak te komen investeren we in 2024 en 2025 in een brede aanpak op gezondheid met onder andere de aanpak dementie, terugdringen van gezondheidsachterstanden, versterken fysieke zelfredzaamheid ouderen en welzijn op recept.

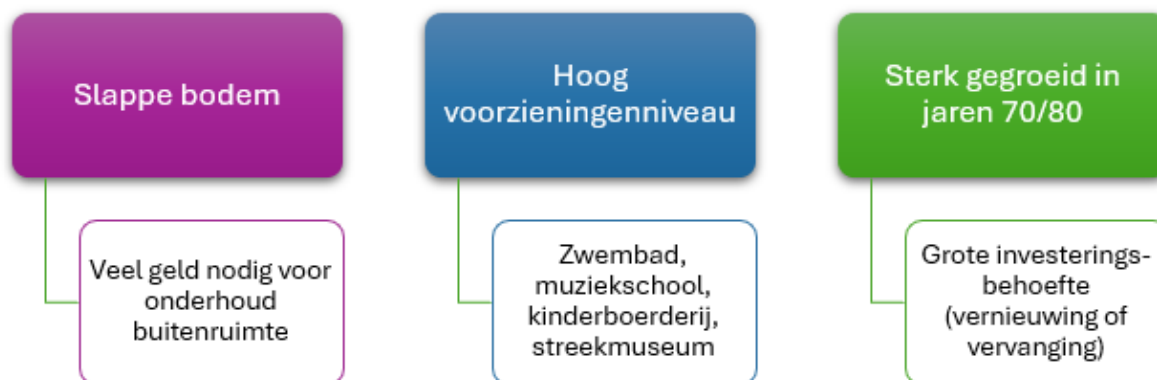
Investeringsagenda voor 2025 (en verder)

Het gedachtegoed van 'Positieve Gezondheid' laat zich ook ruimtelijk vertalen:

Onze gemeente beheert openbare ruimte en gebouwen waar inwoners wonen, werken en recreëren. Hierdoor beschikken we over kapitaalgoederen zoals gebouwen, wegen, bruggen, hekwerken, riolering, openbare verlichting, sport- en speelvoorzieningen, water en groen.

De komende jaren heeft onze gemeente een ambitieuze investeringsopgave. Dit betreft vooral vervangingsinvesteringen en intensiveringen, maar ook de uitvoering van nieuw beleid waartoe al eerder is besloten. De grootte van de opgave heeft vooral te maken met drie specifieke kenmerken van onze gemeente:

De uitgangspunten voor deze investeringsopgave zijn vastgelegd in:

- het Integraal Huisvestingsplan onderwijs en binnensport
- het Strategisch Huisvestingsplan
- de Meerjarenplanning openbare ruimte
- het Uitvoeringsprogramma speelruimte (inclusief update)

De dekking voor deze investeringen is al grotendeels in de begroting en meerjarenraming opgenomen.

Onderwijshuisvesting, kinderopvang en binnensport

In 2019 hebben wij voor het eerst een Integraal Huisvestingsplan (IHP) opgesteld. In 2023 is dat plan geactualiseerd. Het IHP 2023-2027 bevat de meerjarenplanning voor de vernieuwing van alle scholen in onze gemeente. Wij combineren die planning met de ruimte die in onze gemeente voor kinderopvang en binnensport nodig is.

In 2025 werken wij verder aan de volgende projecten:

- Nieuwbouw Octaaf met kinderopvang en een gymzaal (1 zaaldeel) op de huidige locatie van het Octaaf/Mozaïek
- Nieuwbouw van het Mozaïek met kinderopvang en nieuwbouw van de Groenendaal op de locatie van de Groenendaal
- Kompas, dislocatie en gymzaal Tuinstraat

Voor de realisatie van de projecten Comenius en Koelmanschool zijn nog geen lasten in de meerjarenraming opgenomen. De eventuele verdere gesprekken met beide scholen willen wij pas na de vaststelling van de Kadernota 2026 voortzetten.

Andere maatschappelijke voorzieningen

In 2024 hebben we ook voor het huisvesten van de overige maatschappelijke voorzieningen

een strategisch huisvestingsplan opgesteld. In dit plan staan de uitgangspunten voor het realiseren en aanbieden van (maatschappelijk) vastgoed, voor het onderhoud en voor het huurprijs- en tarievenbeleid.

Daarnaast bevat het plan de strategie voor alle objecten waar we op dit moment eigenaar van zijn. Per object wordt aangegeven:

- De ambitie (voortzetten, herontwikkelen, afstoten, toekomstafweging)
- Het eigenarenbeheer (groot onderhoud, dagelijks onderhoud, duurzaamheid)
- De huursituatie (ten opzichte van het huurprijs- en tarievenbeleid)

In de periode 2024-2027 zal voor de volgende objecten een toekomstafweging nodig zijn:

- Vicenza 3 (onderwijslocatie ontheemde kinderen)
- Tuinstraat 43 (opvanglocatie)
- Van Ostadelaan 4 (zwembad)
- IJsseldijk 312 (Streekmuseum)
- Meerkoetstraat 81 (UMAM)

Die toekomstafweging heeft óf te maken met een mogelijke functiewijziging (Vicenza, Tuinstraat) óf met relatief grote investeringen die nodig zijn om het object in stand te houden of de levensduur ervan te verlengen (zwembad, streekmuseum, UMAM).

Dit jaar vraagt het zwembad al onze aandacht

Dit jaar hebben wij moeten besluiten om het recreatiebad te sluiten. De staat van het leidingwerk is zodanig dat het niet mogelijk is om op een veilige manier de voor dit jaar geplande onderhoudswerkzaamheden uit te voeren. De conditie van de leidingen is – als gevolg van corrosie – zelfs zo zorgwekkend dat er een grote kans op een acute lekkage is.

Om het reguliere programma in het doelgroepen- en wedstrijdbad te kunnen waarborgen heeft ons college vervolgens in overleg met Optisport besloten om het recreatiegedeelte van zwembad De Lansing te sluiten. Onze primaire inzet is om met de investeringen die in de begroting 2024 zijn opgenomen, de levensduur van het zwembad tot 2035 te verlengen.

Dat basisscenario wegen wij af tegen enkele andere toekomstscenario's. Belangrijk afwegingscriterium zijn de totale eigendomskosten, waarbij de eenmalige investeringskosten gezamenlijk met de structurele baten en lasten inzichtelijk worden gemaakt.

In het Strategisch Huisvestingsplan was deze afweging oorspronkelijk voor het jaar 2025 opgenomen. Gezien de ontstane situatie willen we dit met prioriteit en parallel aan de

werkzaamheden voor het basisscenario al in de komende maanden uitwerken. Uitvoering vindt dan plaats in 2025.

Hart van Krimpen

Al eerder hebben wij besloten om van het Raadhuisplein het bruisende centrum van Krimpen te maken. Daarom willen we de organisaties die nu in de Tuyter gehuisvest zijn, naar het Raadhuisplein laten verhuizen. Waarna de locatie van de Tuyter kan worden herontwikkeld.

Op dit moment wordt gewerkt aan een voorlopig ontwerp voor Raadhuisplein 4 (de voormalige Rabobank). Voor de functies uit de Tuyter waarvoor in Raadhuisplein 4 geen plek is, wordt ook gewerkt aan een plan voor nieuwe huisvesting.

Herontwikkeling De Noord

Op dit moment bezien wij of de locatie De Noord geschikt kan worden gemaakt voor flex-woningen. In eerste instantie voor de opvang van Oekraïners die nu nog aan de Tuinstraat worden opgevangen. De Tuinstraat is namelijk eerst nodig voor de tijdelijke huisvesting van het Kompas.

Alternatieve locatie De Treffers

Bij de behandeling van het raadsvoorstel over de nieuwbouw van Octaaf, Mozaïek en Groenendaal heeft uw raad gevraagd om naar een alternatieve locatie voor De Treffers te zoeken. Wij starten hier nog dit jaar mee. Realisatie moet – in 2026 – plaatsvinden voor de start van de bouw van de nieuwe Groenendaal. Streven is daarom om daar uiterlijk in de kadernota 2026 een (krediet)voorstel voor te doen.

Openbare ruimte

In de kadernota hebben wij al aangekondigd dat we een nieuwe en integrale visie en strategie voor de openbare ruimte willen ontwikkelen waarbij het belang van die openbare ruimte centraal staat en waarin de mogelijkheden vanuit vervanging en groot onderhoud én het (participatieve) beheer worden meegenomen. Dat moet leiden tot een nieuwe Handboek Openbare Ruimte en een nieuw Beheerplan.

Vervolgens kan dan een financiële doorvertaling worden gemaakt welke investeringen en welke beheerbudgetten – ná 2026 – nodig zijn om de openbare ruimte toekomstbestendig te maken en te (onder)houden. En deze doorvertaling kan en moet – in het licht van het ‘financiële ravijn’ – worden afgezet tegen de middelen die (maximaal) beschikbaar kunnen worden gesteld.

Vooruitlopend daarop hebben wij uw raad recent een voorstel voor een nieuwe werkwijze gedaan.

1. *De planning blijft gebaseerd op vastgestelde uitgangspunten*

De leeftijd en kwaliteit van het rioolstelsel is sinds 2000 leidend bij het opstellen van de meerjarenplanning. Ook de mate van verzakking is een van de belangrijkste factoren bij het opstellen van de Meerjarenplanning.

2. De gewenste kwaliteit blijft gebaseerd op vastgestelde beleidskaders

De gewenste kwaliteit heeft uw gemeenteraad vastgelegd in diverse beleidsdocumenten zoals het Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte (en het daarbij behorende Beheerplan Openbare Ruimte 2022-2026), het Gemeentelijk Rioleringsplan (2023-2027) en de Lange Termijn Visie Rioolvervanging. Ook de Verkeer- en Vervoervisie, het Groenstructuurplan, het Beleidsplan Openbare Verlichting, het Grondwaterzorgplan, de Nota Biodiversiteit en het Speelruimtebeleidsplan leveren input voor het onderhoud van deze kapitaalgoederen.

3. We wijzigen de doorlooptijd van projecten

We kiezen vanaf nu per project voor een doorlooptijd van 4 in plaats van 3 jaren. De laatste jaren is gebleken dat dit een reëler beeld oplevert. De participatie neemt tegenwoordig meer tijd in beslag dan voorheen. Vooraf zijn er meer onderzoeken vereist. En tenslotte hanteren nutsbedrijven een steeds langere doorlooptijd.

Bijkomend voordeel is dat de afschrijving van een aantal projecten daardoor later start dan in de Kadernota is aangenomen. Dat is in lijn met de op 11 juli door uw raad aangenomen motie 'Investerings'. En het is belangrijk dat de inwoners dan beter kunnen vertrouwen op de planning zoals wij die in de Meerjarenplanning schetsen.

Meerjarenplanning in de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 verwerkt

De totale omvang van investeringen opgenomen in de Meerjarenplanning Beheer Openbare Ruimte 2024-2034 komt uit op ruim 126 miljoen (incl. toerekening van de interne uren). Een deel van dit bedrag, € 76 miljoen, is bestemd voor de herstratingswerkzaamheden, inclusief groen, openbare verlichting en verkeersmaatregelen.

En verder betreft € 28 miljoen rioleringswerkzaamheden, € 20 miljoen klimaatadaptieve maatregelen, ruim 1 miljoen saneringskosten en 0,5 miljoen interne uren (van toepassing op alle investeringen: doorlopend in 2025 en startend vanaf 2025).

Met de lasten van de vervanging van speelplaatsen wordt in deze berekening geen rekening gehouden, aangezien deze investeringen via een afzonderlijk krediet in het kader van het speelplaatsenbeleid lopen.

Speelvoorzieningen

De gemeente heeft in totaal 115 openbare speel- en sportplekken. Het 'Uitvoeringsprogramma speelruimte 2019-2022' beschrijft de gewenste ingrepen in de openbare ruimte op basis van de gestelde beleidsambities en de technische staat van de speelvoorzieningen op die 115 plekken. Ook worden de maatregelen gekoppeld aan relevante uitvoerings- en renovatieprogramma's voor de openbare ruimte, zoals

(her)bestrating, ophoging en rioleringswerkzaamheden. Het uitvoeringsprogramma is een leidraad voor de renovatie en herontwikkeling van speellocaties per buurt en wijk.

In het programma Maatschappelijk domein, onderdeel sport en recreatie gaan we hier nader op in. Daar treft u ook onze overige speerpunten op het gebied van buitensport aan:

- 2e Gio-court
- Aanpak geluidshinder TCK
- DCV
- Padelbanen

Woningbouwprojecten

In Centrum-Zuid zijn inmiddels de eerste twee blokken opgeleverd. Twee blokken met sociale huurwoningen zijn in de afbouwfase en met de bouw van blok 5 (koop) is gestart.

Voor een aantal locaties zijn (recent) de bestemmingsplannen vastgesteld:

- Scheepswerf Van Duijvendijk
  - 't Dok (restauratie loodsen en nieuwbouw)
  - De Oude Werf (nieuwbouw appartementen)
- Kerkdreef: Nul Op de Meter Wijk (CPO)
- KOAG/Driekamp: Hof Driekamp
- Crimpenersteyn
  - Wonen met intensieve zorg
  - Wonen met een plus
- Hof van IJssel

Verder zijn we met QuaWonen in gesprek over mogelijke herontwikkeling van locaties aan de Merel-/Vinkenstraat en in de Schildersbuurt.

En we doen onderzoek naar locaties die – naast De Noord – mogelijk geschikt zijn om snel 'flexwoningen' te realiseren. In een eerste werkstap laten wij de verschillende randvoorwaarden voor geschikte locaties onderzoeken. Dit zijn naast ruimtelijke randvoorwaarden ook milieutechnische, sociale en beleidsmatige randvoorwaarden (denk bijvoorbeeld aan het Groenstructuurplan). Daarnaast laten wij ook specificeren wat de voorwaarden zijn voor de flexwoningen zelf en de daarbij behorende ruimte zoals ontsluiting, parkeren, (collectieve) tuinen, bergingen etc.

Tenslotte starten we in 2025 met de voorbereiding van het opstellen van een Volkshuisvestingsprogramma. Vanaf 2026 is het opstellen van zo'n programma verplicht op grond van de Wet Versterken Regie Volkshuisvesting.

Van kadernota naar begroting

In de kadernota presenteerden wij u een beperkt tekort in 2025. In het meerjarenbeeld was vanaf 2026 sprake van grote tekorten die bovendien oplopen. Een financieel beeld dat rechtstreeks verband houdt met de korting op het gemeentefonds die het rijk heeft doorgevoerd. Wij hebben u toegezegd een sluitende begroting te gaan aanbieden voor het jaar 2025 en vanaf 2025 toe te werken naar structureel evenwicht in 2029. In de tussenliggende jaren vullen wij een steeds groter deel van het tekort in met (bezuinigings)maatregelen. Voor de resterende tekorten zetten wij de reserve begrotingstekorten in, waarin inmiddels € 7 miljoen is gestort.

In deze begroting tonen wij hoe de gemeentelijke financiën zich ontwikkelen op basis van het huidige beleid en zonder toevoeging van nieuwe ambities. Het nieuw beleid in deze begroting is daarom tot een minimum beperkt. De VNG heeft gemeenten geadviseerd om op deze wijze inzichtelijk te maken welke tekorten moeten worden opgelost vanwege de korting op het gemeentefonds. In de uitwerking van die bezuinigingsopgave zal blijken wat dat in de praktijk voor gemeenten betekent. Inmiddels zijn wij gestart met de aanpak van de tekorten, zodat wij in het voorjaar van 2025 een pakket met maatregelen en keuzes kunnen presenteren.

Wij richten ons nu eerst op een sluitende begroting voor 2025. Sinds de vaststelling van de kadernota zijn wij erin geslaagd het saldo voor alle jaren te verbeteren, waarmee voor 2025 een begroting met een overschot van ruim € 300.000 is ontstaan. Op hoofdlijnen zijn de volgende aanpassingen op de saldi van de kadernota doorgevoerd:

Mutaties na vaststellen kadernota	2025	2026	2027	2028
Investerings en rente	853	437	216	76
Nieuw beleid en intensiveringen				
Heffingen	- 262	156	188	- 206
Septembercirculaire gemeentefonds	- 190	605	733	882
Overige mutaties en bijstellingen	- 64	- 303	- 270	- 269
Totaal mutaties	336	895	866	483

De belangrijkste ontwikkelingen lichten wij kort toe:

Investerings en rente

In de kadernota hebben wij toegelicht dat Krimpen aan den IJssel de komende jaren een enorme investeringsopgave kent van circa € 100 miljoen in de periode 2025-2028. In een motie heeft uw raad ons college opgeroepen om al in voorbereiding op deze begroting kritisch naar de voorgenomen investeringen te kijken. Inhoudelijk informeren wij u via een

raadsinformatiebrief hoe wij met deze motie zijn omgegaan. In deze begroting hebben wij, mede op basis van uw motie, alle ramingen die samenhangen met investeringen tegen het licht gehouden. Er is onder meer gekeken naar de planning van investeringen, de doorlooptijden, benodigde voorzieningen, afschrijvingstermijnen en de financieel technische verwerking. Door de gewijzigde spreiding van het investeringsvolume is ook de financieringsbehoefte veranderd, wat gevolgen heeft voor de rentelasten en -baten in de begroting.

De voordelige reeks voor het meerjarenbeeld is aflopend. Dat komt doordat nog geen inhoudelijke keuzes zijn gemaakt en alle ramingen nog steeds zijn gebaseerd op vastgestelde (beleids)documenten en andere raadsbesluiten. Het investeringsvolume is meer verspreid, maar de omvang is feitelijk niet afgenomen. In de aanpak van de meerjarige tekorten komen ook de aspecten van nut, noodzaak en urgentie aan de orde, zoals in de motie is gevraagd.

Nieuw beleid en intensiveringen

In de kadernota is een beperkte lijst met nieuw beleid en intensiveringen opgenomen:

Nieuw beleid en intensiveringen	Nieuw beleid / intensivering / vervanging	Investering	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Inc/Str
Baggeren watergangen (investeringen in 2025, 2026 en 2027)	Vervanging/groot onderhoud	300 100 300		33	32 11	32 10 33	S S S
Duurzaamheidsagenda 2025-2029 (met dekking uit specifieke uitkering)	Intensivering		275 -275	340 -340	344 -344	N.n.b. N.n.b.	S S
Opstellen warmteprogramma (met dekking uit specifieke uitkering)	Intensivering		80 -80				I I
Implementatie recycleertarief (dekking via afvalstoffenheffing)	Nieuw		150 -150	100 -100	100 -100	100 -100	S S
Speelplaatsen	Vervanging/groot onderhoud	647		50	49	49	S
Stevig Lokaal Team; scherper aan de wind (dekking deels door besparing)	Intensivering		250 -130	250 -130	130 -130	130 -130	S S
Totaal			120	203	92	124	

In deze begroting voegen wij daar nog een onderwerp aan toe: De vertaling van de omgevingsvisie naar het omgevingsplan. Alle gemeenten moeten uiterlijk eind 2031 beschikken over één omgevingsplan voor het hele grondgebied. Bij het opstellen van de kadernota was er nog onvoldoende zicht op de benodigde middelen voor deze wettelijke verplichting. Inmiddels is voor deze meerjarige opgave een plan van aanpak opgesteld en zijn de kosten geraamd. Deze bedragen gemiddeld € 200.000 gedurende 7 jaar. In totaal dus circa € 1,4 miljoen. Het gaat vooral om de tijdelijke inzet van capaciteit die voor dit soort opgaven niet structureel in de organisatie beschikbaar is.

Omdat het om de implementatie van de Omgevingswet gaat en dus om kosten met een eenmalig karakter, stellen wij voor om hiervoor een beroep te doen op de vrije reserve. Die zal daarvoor worden aangevuld vanuit de algemene reserve. Het effect op de begrotingsjaren is neutraal.

Het overzicht van nieuw beleid inclusief korte toelichting bij de onderwerpen is opgenomen in de financiële begroting. Op de programma's komen de onderwerpen terug als speerpunt.

Heffingen

De beoogde kostendekking van heffingen is vastgelegd in de nota lokale heffingen 2019. Nadien is bepaald dat voor riool- en afvalstoffenheffing volledige kostendekking wordt beoogd en dat de dekkingsgraad van de lijkbezorgingsrechten stapsgewijs oploopt. In de paragraaf Lokale heffingen is opgenomen welke kostendekking op de diverse heffingen wordt begroot. Waar nodig nemen wij in deze begroting een verhoging van de baten uit heffingen op om aan de afgesproken kostendekking te komen. In december stelt de gemeenteraad de bijbehorende verordeningen vast, waarin de benodigde opbrengsten zijn vertaald in tarieven.

In de kadernota hebben wij rekening gehouden met volledige kostendekking van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Na de mutaties die sindsdien zijn doorgevoerd is de benodigde inkomst uit de heffingen opnieuw berekend. Voor de afvalstoffenheffing is een verhoging met bijna 9,5% nodig, vooral vanwege oplopende verwerkingskosten van het restafval. De rioolheffing stijgt in 2025 slechts met 2,5%, vanwege herberekening van de verwachte kapitaallasten.

Voor de lijkbezorgingsrechten is uitgegaan van 80% en hebben we aangegeven te onderzoeken hoe deze dekking kan worden verhoogd. In deze begroting is een kostendekking opgenomen van 90%. Die wordt bereikt door aanpassing van de afschrijvingstermijnen en een verhoging van de inkomsten met 9%.

Kostenontwikkelingen bij de exploitatie van de haven en de markt maken substantiële verhoging van de tarieven noodzakelijk. Om de onderkant van de bandbreedten uit de nota lokale heffingen te bereiken zijn verhoging opgenomen van 14,5% voor de havengelden en 18% voor de marktgelden.

Door te sturen op de kostendekking van de diverse heffingen en leges, het inboeken van besparingen en het beperken van nieuw beleid is slechts een trendmatige verhoging van de Onroerende Zaakbelasting (OZB) nodig met 2,5%.

In de mutatieregel heffingen is ook de inkomst uit leges omgevingsvergunningen verwerkt, die vanwege gewijzigde uitgangspunten een grillig verloop heeft. Dit wordt echter geneutraliseerd door verrekening met de reserve omgevingsvergunningen.

In de kadernota werd al rekening gehouden met inkomsten op basis van de afgesproken dekkingspercentages. De herberekeningen in de begroting betreffen dus verschillen ten opzichte van die cijfers, waardoor aansluiting met de benodigde tariefstijgingen niet altijd direct logisch lijkt.

Septembercirculaire gemeentefonds

Kort na Prinsjesdag verscheen de septembercirculaire, waarin de Miljoenennota vertaald is naar gevolgen voor de uitkeringen uit het gemeentefonds. Zoals verwacht heeft het kabinet, conform het hoofdlijnenakkoord, de extra besparing op jeugdzorg, die vanaf 2026 was ingeboekt, teruggedraaid. Omdat wij het besparingspotentieel maar voor een klein deel hadden opgenomen betekent dit een meerjarig voordeel van circa € 600.000. Daarnaast is een oplopend bedrag in de algemene uitkering toegevoegd als compensatie voor het vergrijzingseffect op de WMO-kosten.

Helaas moeten we constateren dat hiermee slechts twee concrete problemen binnen het gemeentefonds zijn opgelost en dat de korting die leidt tot het zogenaamde 'ravijn' blijft bestaan. Bovendien is inmiddels duidelijk dat de nieuwe financieringssystematiek, op basis van het bruto binnenlands product, jaarlijks leidt tot te weinig prijscompensatie.

Overige mutaties en bijstellingen

Ieder jaar volgen na het opstellen van de kadernota nog financieel-technische verwerkingen zoals de kostenverdeling en de uitwerking van indexeringen. Daarnaast wordt aanvullende informatie ontvangen over bijvoorbeeld gemeenschappelijke regelingen en zijn er meerjarige effecten van de begrotingswijziging van september. Ook vinden nog controles plaats op de onderliggende ramingen, waaruit diverse correcties volgen.

Budgetrecht van de raad

Met het vaststellen van de begroting 2025 autoriseert de raad het college om binnen de opgenomen (financiële en inhoudelijke) kaders aan de slag te gaan in 2025. Dit betreft zowel de lasten en baten per beleidsthema als ook de investeringen die in 2025 starten. De meerjarenramingen zijn een doorvertaling van de baten en lasten, aangevuld met verwachte ontwikkelingen en voornemens. Dit geeft een beeld van de te verwachten financiële ontwikkelingen.

Bij de behandeling van de begroting 2024 heeft uw raad een amendement aangenomen omdat er meer behoefte was aan informatie en toelichting bij de voorstellen voor nieuw beleid en intensiveringen. Daarbij werden ook de gevraagde bedragen voor (vervangings)investeringen betrokken.

In de kadernota en begroting wordt altijd gesproken over "nieuw beleid en intensiveringen". Met de term intensiveringen wordt aangegeven dat vaak sprake is van extra middelen zonder dat sprake is van een nieuwe taak. Wij hanteren de volgende onderverdeling:

Nieuw beleid	Betreft nieuwe (wettelijke) taken of beleidswijzigingen (budget en/of investering)
Intensiveringen	Extra inzet zonder aanpassing van het beleid (budget en/of investering)
Vervangingsinvesteringen	Kosten voor vervanging of groot onderhoud, waarmee nog niet planmatig rekening is gehouden in de meerjarenramingen.

In de kadernota 2025 hebben wij toegelicht hoe wij nieuw beleid en intensiveringen presenteren en op welke wijze investeringen zijn opgenomen. Wij lichten in vervolg daarop hier toe hoe dit in deze begroting is verwerkt.

Nieuw beleid en intensiveringen staan op de betreffende programma's. Daar zijn deze onderwerpen ook in een speerpunt opgenomen. Financieel loopt dit mee in de lasten en baten per beleidsthema/programma. Het totaaloverzicht van nieuw beleid en intensiveringen, met korte toelichtingen, is opgenomen in de financiële begroting.

Per programma is tevens opgenomen, onder "wat mag het kosten", welke investeringen de komende jaren gepland zijn. In de financiële begroting is het volledige investeringsprogramma opgenomen, met de bijbehorende kapitaallasten. Daar is ook aangegeven om welk type investering het gaat.

De basis van het Besluit Begroting en Verantwoording is dat alle baten en lasten in het programmaplan zijn opgenomen. Wij presenteren daarom, zoals hiervoor toegelicht, alle investeringen en het nieuw beleid en intensiveringen op de programma's. Daarnaast zijn in de financiële begroting overzichten opgenomen, zodat u een totaalbeeld krijgt van de goed te keuren onderwerpen en bedragen.

Begroting in één oogopslag

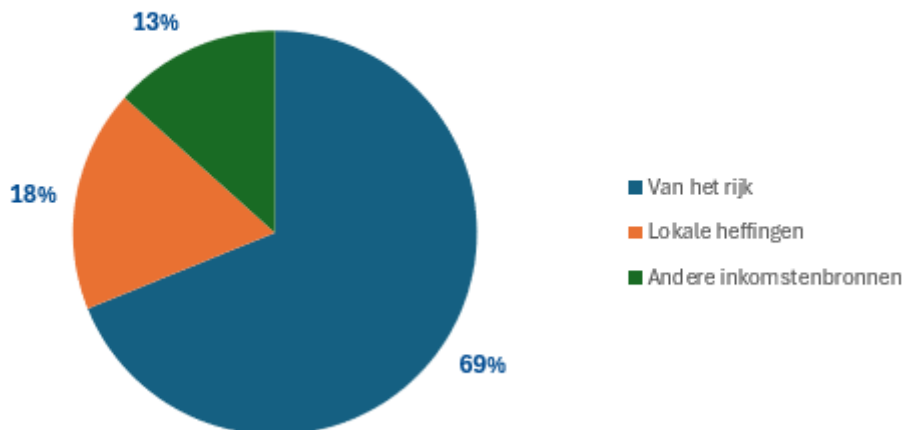
Begroting in één oogopslag

Begroting in één oogopslag	Begroting 2025	Meerjarenraming		
		2026	2027	2028
Programma 1 Bestuur en veiligheid	-6.706	-7.144	-7.333	-7.572
Bestuur	-2.450	-2.669	-2.738	-2.844
Veiligheid	-4.256	-4.475	-4.595	-4.728
Programma 2 Ruimtelijk domein	-6.677	-7.585	-6.048	-9.093
Openbare ruimte en verkeer	-8.896	-9.424	-9.824	-10.435
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-486	-934	895	-1.612
Afval, riolering en begraven	2.705	2.772	2.881	2.954
Programma 3 Maatschappelijk domein	-8.548	-8.952	-9.356	-10.221
Sport en recreatie	-2.728	-3.049	-3.169	-3.166
Cultuur	-2.585	-2.631	-2.695	-2.747
Onderwijs	-2.988	-3.018	-3.233	-4.043
Economie	-247	-254	-260	-266
Programma 4 Sociaal domein	-34.449	-35.414	-36.293	-37.564
Preventie	-2.614	-2.752	-2.841	-2.929
Basishulp	-1.535	-1.592	-1.613	-1.663
Individuele hulp	-30.006	-30.767	-31.521	-32.643
Opvang en inburgering	-293	-303	-318	-328
Middelen	56.617	55.011	56.041	57.749
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	238	-4.083	-2.990	-6.700
Reservemutaties	26	659	-1.210	1.172
Geraamd resultaat	264	-3.424	-4.199	-5.528

Baten

Verdeling baten 2025 € 109.308.000

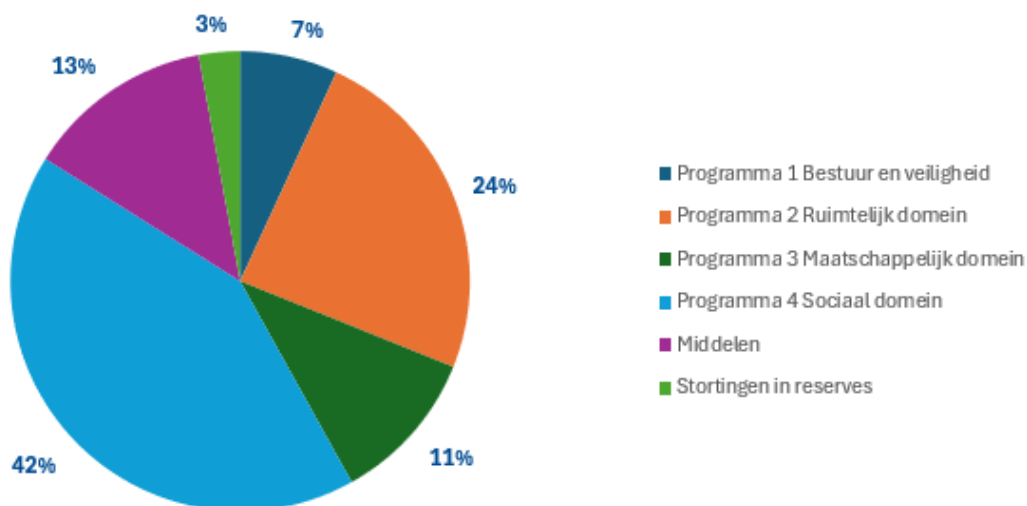

Baten	Begroting 2025
Van het rijk	75.266
Gemeentefonds en specifieke uitkeringen	75.266
Lokale heffingen	19.447
Onroerende zaakbelasting	6.608
Afvalstoffenheffing	5.753
Rioolheffing	4.124
Leges, overig	2.962
Andere inkomstenbronnen	14.594
Onttrekkingen uit reserves	3.191
Huur- en verkoopopbrengsten	2.477
Rente en dividend	485
Grondexploitaties	4.750
Overige inkomsten	3.692
Totaal geraamde baten	109.308

Lasten

Verdeling lasten 2025 € 109.044.000

Lasten	Begroting 2025
Programma 1 Bestuur en veiligheid	7.508
Bestuur	3.114
Veiligheid	4.394
Programma 2 Ruimtelijk domein	26.388
Openbare ruimte en verkeer	9.586
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	8.361
Afval, riolering en begraven	8.441
Programma 3 Maatschappelijk domein	11.822
Sport en recreatie	3.889
Cultuur	3.726
Onderwijs	3.907
Economie	300
Programma 4 Sociaal domein	45.790
Preventie	3.294
Basishulp	1.886
Individuele hulp	39.682
Opvang en inburgering	927
Middelen	14.371
Stortingen in reserves	3.165
Totaal geraamde lasten	109.044

Leeswijzer

Leeswijzer

In de bestuurlijke inleiding worden de financiële en inhoudelijke hoofdlijnen van deze begroting benoemd en toegelicht. Voor het eerst is een Overzicht toegevoegd waarin de belangrijkste cijfers van de begroting in een oogopslag te vinden zijn.

De indeling van de programma's is in de begroting 2025 niet gewijzigd ten opzichte van 2024. Wel is sprake van verschuivingen binnen het programma sociaal domein vanwege nieuwe rapportagevoorschriften.

Onder de beleidsthema's wordt ingegaan op de voornemens voor 2025. Dit betreft speerpunten die voortkomen uit nieuw of bestaand beleid en specifiek betrekking hebben op het begrotingsjaar. Hier wordt niet ingegaan op onderdelen die als "going concern" kunnen worden beschouwd.

De wijze waarop investeringen in de programma's en in de Financiële begroting zijn opgenomen is toegelicht in de bestuurlijke inleiding.

De opgenomen indicatoren zijn de laatst beschikbare cijfers. Voor gegevens uit de Burgerpeiling zijn dat nog data uit 2023. In 2024 wordt een nieuwe peiling uitgevoerd, maar de uitkomsten daarvan zijn nog niet beschikbaar.

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de programma's op specifieke onderdelen.

Het laatste onderdeel van de stukken is de Financiële begroting waarin vooral tabellen en financiële informatie te vinden zijn. Conform besluit van de raad vindt autorisatie plaats op beleidsthema, voor lasten en baten apart. In de financiële begroting is een tabel opgenomen met de te autoriseren bedragen. Tevens is daar een tabel te vinden met de investeringen waarvoor autorisatie wordt gevraagd. Nieuw beleid en intensiveringen zijn per programma opgenomen, maar in de financiële begroting is ook een totaaloverzicht te vinden.

Evenals in voorgaande jaren verschijnt ook van de begroting 2025 weer een grafische versie die in een oogopslag laat zien waar wij het komende jaar geld aan besteden.

Alle gepresenteerde bedragen in de tabellen zijn in duizendtallen. Dit kan hier en daar leiden tot afrondingsverschillen.

Programma 1 Bestuur en veiligheid

Hoofdambitie

In deze tijd van meerdere crises ligt het gevaar van polarisatie in de samenleving op de loer. Het gemeentebestuur wil daartegen een dam opwerpen. Wij zoeken naar wat verbindt. Wij bouwen aan vertrouwen tussen zowel groepen onderling als ten opzichte van de overheid.

Dat doen we door de samenleving open tegemoet te treden, echt te luisteren naar wat mensen bezighoudt en naar wat zij van hun gemeente verwachten. En door ook helder uit te leggen als we sommige wensen niet tegemoet kunnen komen. Met oog voor de grote diversiteit in onze gemeente, die we respecteren en waarvoor alle ruimte is, hebben we ook hart voor die ene gemeenschap: onze mooie gemeente, die het verdient gekoesterd te worden!

Krimpen aan den IJssel is een krachtige partner in de regio, waar we 'ophalen' wat voor onze gemeente belangrijk is. Waar we 'brengen' wat de regio dient. Maar waarin wij ook verantwoordelijkheid nemen voor de gemeente-overstijgende opgaven waarvoor we ons geplaatst zien. Samenwerken gebeurt niet alleen in bestuurlijke verbanden, maar ook met de inwoners zelf. Er zit veel kracht en passie in de samenleving die we niet in de weg zitten, maar juist tot bloei willen brengen.

Hoewel het langzaamaan onder druk komt te staan, is Krimpen aan den IJssel nog steeds een veilige gemeente. Wij willen dit zo houden. 'Krimpen schoon, heel en veilig'. Dat is in de kern de ambitie waarvoor we ons sterk maken.

1.1 Bestuur

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

1.1.1 Digitale toegankelijkheid

Wat is er aan de hand

In 2024 is er geld beschikbaar gekomen voor digitale toegankelijkheid. Dit geld is besteed aan het laten uitvoeren van toegankelijkheidsonderzoeken en het krijgen van trainingen. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden naar het aanschaffen van een tool voor digitale toegankelijkheid. Gebleken is dat we met dit geld veel kunnen doen, maar dat het nog niet voldoende is om aan de landelijke eisen te voldoen.

In 2024 hebben we onderzoek laten uitvoeren naar de hoofd- en 5 subwebsites van de gemeente. Dit zijn nog lang niet alle websites waar wij als gemeente verantwoordelijk voor zijn. En omdat de eisen steeds strenger worden is een structureel budget gewenst. Daarnaast moet elke website om de 3 jaar opnieuw onderzocht worden.

Wat willen we bereiken

De doelstelling is om te voldoen aan de landelijke gestelde eisen rondom digitale toegankelijkheid (WCAG 2.1AA). Hiervoor moet elke website waar wij als gemeente verantwoordelijk voor zijn 1x per 3 jaar onderzocht worden op de toegankelijkheid. Daarbij moeten ook alle pdf's op de website digitaal toegankelijk opgeleverd en geplaatst worden.

Speerpunten

Het aanbieden van maandelijkse trainingsmomenten aan collega's

Omschrijving (toelichting)

Het invullen- en up-to-date houden van toegankelijkheidsverklaringen

Omschrijving (toelichting)

Het uitvoeren van 5 complete onderzoeken inclusief hercontroles of 10 contentonderzoeken

Omschrijving (toelichting)

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

1.1.2 Gemeentepeiler

Wat is er aan de hand

Vanuit de organisatie, en met het oog op de participatie, willen wij regelmatig de inwoners betrekken bij nieuwe projecten of ideeën. Dit doen we nu meestal met behulp van een enquête op de socials. Soms zijn dit er meerdere per maand, waardoor dit al snel als 'te veel' kan overkomen. Met behulp van Gemeentepeiler kunnen we korte en eenvoudige peilingen uitzetten, waar iedereen aan mee kan doen.

Wat willen we bereiken

We hebben vanaf september 2024 als proef de tool 'Gemeentepeiler' aangeschaft om de meningen van inwoners beter en vaker te kunnen verzamelen. Het is belangrijk dat inwoners mee kunnen denken over belangrijke thema's. Met deze tool kunnen wij eenvoudig om hun mening vragen. Daarnaast beogen wij een inwonerspanel samen te kunnen stellen via Gemeentepeiler.

Speerpunten

Uitvragen bij inwoners van Krimpen

Omschrijving (toelichting)

Het, middels participatieprojecten, uitvragen wat de inwoners van Krimpen vinden van een bepaald onderwerp.

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

- Burgerpeiling
- o Relatie inwoner en gemeente

Op grond van welke beleid/afspraken handelen we

- Persnotitie
- Nota participatie
- Notitie wijkwethouderschap
- Gedragscode politieke ambtsdragers
- Notitie Integriteit
- Reglement van orde van de gemeenteraad
- Verordening op de raadscommissies
- Verordening rekenkamercommissie
- Referendumverordening
- Verordening commissie bezwaarschriften
- Nota Verbonden Partijen
- Kieswet
- Wet digitale toegankelijkheid

1.2 Veiligheid

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

1.2.1 Veiligheid

Wat is er aan de hand

We zien een toename van structurele ongelijkheid in Nederland. Dit leidt tot een gevoel van onbehagen en afname van vertrouwen in politiek en overheid. Ook de geopolitieke situatie leidt tot zorgen.

De crimeshift van fysieke naar digitale criminaliteit neemt een steeds grotere vlucht. Met voorlichtingscampagnes maken we inwoners en ondernemers weerbaar tegen online criminaliteit.

Bij de jeugd zien we, net als landelijk/regionaal, jonge aanwas in jeugdcriminaliteit. Wij zetten ons in om deze aanwas tegen te gaan en terug te dringen door andere bij te dragen aan een positieve vrijetijdsbesteding.

De term ondermijning wordt gebruikt om aan te geven dat de onderwereld zich met de bovenwereld probeert te vermengen. We verhogen de weerbaarheid van inwoners, ondernemers en ambtenaren door het vergroten van de kennis en het leren herkennen van signalen. Onder andere via de gemeentelijke website, politie en Meld Misdaad Anoniem kunnen signalen worden gemeld.

Wat willen we bereiken

Een verhoging van de algehele weerbaarheid van inwoners en ondernemers.

Speerpunten

Stimuleren van burgerhulpverlening

Omschrijving (toelichting)

Het stimuleren van burgerhulpverlening, naast de inzet van ketenpartners.

Uitvoeren plan digitale veiligheid

Omschrijving (toelichting)

We maken een start met de uitvoering van het in 2024 opgestelde uitvoeringsplan digitale veiligheid.

Uitvoeren plan jeugd en veiligheid

Omschrijving (toelichting)

We maken een start met de uitvoering van het in 2024 opgestelde uitvoeringsplan Jeugd en veiligheid.

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we

- Integraal Veiligheidsplan 2023 - 2027
- Algemene plaatselijke verordening Krimpen aan den IJssel

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Veiligheid

- Openbare orde en veiligheid
- Evaluatie integraal veiligheidsplan
- Jaarverslag Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
- Jaarverslag Politie Eenheid Rotterdam
- Jaarverslag Milieudienst DCMR

Wat mag het kosten

Bestuur en Veiligheid	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten						
Bestuur	2.801	3.830	3.114	3.350	3.436	3.559
Veiligheid	6.299	4.280	4.394	4.617	4.740	4.876
Totaal lasten	9.100	8.110	7.508	7.966	8.176	8.435
Baten						
Bestuur	373	416	664	681	698	715
Veiligheid	3.337	134	138	141	145	148
Totaal baten	3.709	550	802	822	843	864
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	-5.391	-7.560	-6.706	-7.144	-7.333	-7.572
Reservemutaties	8	553				
Geraamd resultaat	-5.384	-7.007	-6.706	-7.144	-7.333	-7.572

Indicatoren

De ingevulde gegevens bevatten geen streefwaarden, maar betreffen de meest actuele gerealiseerde waarden. In de kolom jaartal staat aangegeven uit welk jaar de gerealiseerde waarden komen.

In de kolom 'begroting 2024' ziet u de gepresenteerde waarden van de begroting 2024. Het is mogelijk dat deze waarden nadien nog zijn geactualiseerd door de bron.

De resultaten van de Burgerpeiling 2024 zijn nog niet beschikbaar gekomen voor de begroting 2025.

Basisset indicatoren programma Bestuur en veiligheid	Begroting 2025	Jaartal	Begroting 2024	Jaartal	Bron
Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	0,70	2023	0,95	2022	Waarstaatjegemeente
Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners.	2,70	2023	2,70	2022	Waarstaatjegemeente
Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	1,20	2023	0,80	2022	Waarstaatjegemeente
Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	3,10	2023	3,70	2022	Waarstaatjegemeente
Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-18 jaar	30	2023	50	2022	Waarstaatjegemeente
Het aantal jongeren met een delict voor de rechter in de leeftijd van 12-21 jaar	1%	2022	1%	2021	Waarstaatjegemeente

Lokale indicatoren programma Bestuur en veiligheid	Begroting 2025	Jaartal	Begroting 2024	Jaartal	Bron
% inwoners dat veel vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd	29%	2023	23%	2021	Burgerpeiling
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de samenwerking met inwoners en organisaties en de mate waarin zij worden betrokken bij de totstandkoming en uitvoering van beleid	6,06	2023	5,88	2021	Burgerpeiling
% uitrukken van de brandweer binnen de normtijd	88%	2023	73%	2021	Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond
% uitrukken ambulance binnen normtijd	A1: prestatie 83,28% A2: prestatie 89,39%	2023	83%	2021	Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de dienstverlening van de gemeente	6,86	2023	6,79	2021	Burgerpeiling
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de digitale dienstverlening van de gemeente	7,10	2023	6,89	2021	Burgerpeiling

Programma 2 Ruimtelijk domein

Hoofdambitie

Krimpen aan den IJssel profileert zich enerzijds als de poort naar de stedelijke agglomeratie Rotterdam, en anderzijds als naar de meer landelijke Krimpenerwaard in het 'Groene Hart' van de Randstad. Bestuurlijk neemt de gemeente deel aan de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De Rotterdamse en Haagse regio vormen samen met de Dordtse en Leidse regio de (NOVEX) Zuidelijke Randstad.

De ambitie van de gemeente is om haar ligging in de Zuidelijke Randstad beter te benutten. Daarvoor is het van groot belang om de zogeheten Algeracorridor niet te laten 'dichtslippen'.

De gemeente zet daarom in op bevordering van het (gebruik van) openbaar vervoer en (elektrische) fiets en scooter. Tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in voldoende capaciteit voor het autoverkeer.

Een groot deel van Krimpen aan den IJssel (Kortland, Langeland en Lansingh-Zuid) heeft de ruimtelijke karakteristiek van een 'verstedelijkt polderlandschap'. In Boveneind en Oud-Krimpen bevinden zich, bijvoorbeeld in de dijklinten, meer bijzondere woonmilieus. In het beheer van de openbare ruimte en de ruimtelijke ordening streeft de gemeente naar behoud van deze karakteristiek en deze woonmilieus.

In 2050 moet Krimpen aan den IJssel 'Klimaatneutraal en gezond' zijn.

2.1 Openbare ruimte en verkeer

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.1.1 Planuitwerking Algeracorridor

Wat is er aan de hand

Op de Algeracorridor werken we, samen met de regio, toe naar een toekomstbestendige oplossing. Dit doen we om de doorstroming en bereikbaarheid te verbeteren. Eind 2022 stelden we het voorkeursalternatief vast voor de Algeracorridor. Het voorkeursalternatief bestaat uit maatregelen om verkeersknelpunten op te lossen.

We willen de maatregelen uitwerken tot concrete ontwerpen. Ook willen we de maatregelen financieel en wettelijk mogelijk maken. Dat doen we omdat we de maatregelen klaar willen maken om uit te voeren. Deze fase noemen we planuitwerking. Met deze fase zijn we eind 2024 gestart.

Wat willen wij bereiken

In 2025 vervolgen we de planuitwerkingsfase van de maatregelen die de doorstroming op de Algeracorridor moeten verbeteren. Deze planuitwerkingsfase betekent concreet dat we de maatregelen uitwerken tot een voorlopig ontwerp en definitief ontwerp. In de planuitwerking vinden ook onder meer effectonderzoeken plaats.

In 2025 leveren we het voorlopig ontwerp van de maatregelen op. In 2026 volgen het definitieve ontwerp en omgevingsplan. Eind 2026 volgt een projectbesluit om over te gaan naar de uitvoeringsfase. Het uitvoeren van de maatregelen verwachten we vanaf 2027 tot en met 2029. De verwachting is dat reistijden op de Algeracorridor halveren. Daarmee lossen we de doorstromingsknelpunten op en verbeteren we de bereikbaarheid.

Speerpunten

Het opleveren van het voorlopig ontwerp maatregelen Algeracorridor

Omschrijving (toelichting)

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.1.2 Revitalisatie parken eerste orde groenstructuur

Wat is er aan de hand

De grote parken (bijvoorbeeld het Middenweteringpark en Moderatopark) zijn niet meegenomen in de Meerjarenplanning van riolerings- en herstratingsprojecten. Het Moderatopark is behoorlijk verzakt. Tijdens de behandeling van de kadernota 2025 is in een motie aandacht gevraagd voor deze parken. Ter voorbereiding op een mogelijke uitvoering van deze motie om al in 2025 geen 'gratis bomen' ter beschikking te stellen, wordt het bedrag van €25.000,- ingezet voor het maken van voorlopige ontwerpen. Aan de hand van die eerste ontwerpen met bijbehorende ramingen kan dan in 2025 een besluit worden genomen.

Wat willen wij bereiken

De renovatie van één of meerdere grote parken draagt bij aan verschillende thema's: groen, spelen, beweging, biodiversiteit, klimaatadaptatie (vermindering hittestress).

Speerpunten

Het maken van ontwerpplannen voor één of meerdere parken van de eerste orde

Omschrijving (toelichting)

Om invulling te geven aan de motie 'Revitalisering Groenstructuur van de Eerste Orde' is het nodig om ontwerpplannen te maken voor één of meerdere parken van de eerste orde. In deze motie is voorgesteld om de structurele middelen van € 25.000 (eerder ter beschikking gesteld voor het uitdelen van bomen aan inwoners) in te zetten voor de revitalisering van parken (groenstructuur eerste orde). Ook is gevraagd hier een voorstel voor te doen vóór de kadernota 2026. De motie is aangenomen bij de behandeling van de kadernota. Wij stellen voor om in 2025 dit budget al in te zetten voor de noodzakelijke ontwerp- en planvorming om te komen tot een advies aan de gemeenteraad.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.1.3 Baggeren watergangen

Wat is er aan de hand

Wij wachten nog op goedkeuring van de Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) voor het

mogen toepassen van baggerspecie in het weilanddepot. Wanneer wij goedkeuring hebben kan het bestek meervoudig onderhands worden aanbesteed.

Wat willen wij bereiken

De overige watergangen in Kortland-Noord tot op voldoende diepte baggeren ten behoeve van de waterkwaliteit, doorstroming en afvoer van water binnen het watersysteem.

Speerpunten

De overige watergangen in Kortland-Noord baggeren

Omschrijving (toelichting)

In 2024 / 2025 de overige watergangen in Kortland-Noord baggeren (hiervoor is €600.000,- nodig). Er was extra budget nodig vanwege hogere afvoerkorsten per as naar het weilanddepot in plaats van het verpompen van baggerspecie m.b.v. persleidingen. En er moet een relatief grotere hoeveelheid niet verspreidbare baggerspecie worden afgevoerd naar een erkende verwerkingslocatie (€300.000,- stond al in de begroting 2024. In de kadernota 2025 is hier €300.000,- aan toegevoegd (2025).

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- Verkeer- en vervoervisie
- Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte 2022-2026
- Algemene Plaatselijke Verordening
- Groenstructuurplan
- Groenbeleids- en beheerplan
- Nota Biodiversiteit
- Leidraad flora en fauna
- Stedelijk Waterplan

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

2.2 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.2.1 Duurzaamheidsagenda 2025-2029

Wat is er aan de hand

Het stimuleren van hernieuwbare energiebronnen, inwoners en ondernemers helpen om duurzame stappen te zetten en grip te krijgen op hun energiekosten, steen eruit en groen erin, van afval naar grondstof. Het zijn allemaal aspecten van duurzaamheid die bijdragen aan het beperken van de opwarming van de aarde. Onze verantwoordelijkheid om de aarde leefbaar te houden voor toekomstige generaties vereist een serieuze inzet voor deze duurzame maatregelen. Eind 2024 leveren we een nieuwe Duurzaamheidsagenda op waarin staat welke stappen we de komende periode willen zetten.

Wat willen we bereiken

In de nieuwe Duurzaamheidsagenda staan concrete acties en een vergelijkbaar ambitieniveau om weer een stapje dichterbij het doel 'Krimpen in 2050 Klimaatneutraal en gezond' te komen. Dat doen we langs verschillende thema's. Bij het evalueren van de huidige agenda bepalen we of dat dezelfde thema's (energie, klimaatadaptatie, circulair en gezondheid&voedsel) blijven, of dat het wenselijk is om thema's toe te voegen dan wel af te laten vallen.

Speerpunten

Uitvoering geven aan de Duurzaamheidsagenda 2025-2029

Omschrijving (toelichting)

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.2.2 Opstellen Warmteprogramma

Wat is er aan de hand

Iedere gemeente moet uiterlijk in 2026 haar transitievisie warmte actualiseren in een Warmteprogramma. Er is behoefte aan regionale samenhang in de warmteprogramma's. Daarom starten we samen met de gemeenten in onze energieregio Rotterdam Den Haag al in 2024. Uiterlijk eind 2025 willen we het Warmteprogramma ter besluitvorming aanbieden.

Wat willen we bereiken

In het warmteprogramma beschrijven we onze plannen voor de verduurzaming van wijken

voor de komende 10 jaar. Het beschrijft de warmteoplossingen voor onze gemeente, het tijdspad en de mogelijke alternatieve warmtetechnieken. Hierdoor weet iedereen wat er gaat gebeuren in een gebied. Ook kunnen eigen verduurzamingskeuzes afgestemd worden op het toekomstige warmtealternatief. Uiterlijk eind 2025 willen we het Warmteprogramma ter besluitvorming aanbieden. Daarmee geven we invulling aan de afspraken in het Klimaatakkoord. Bovendien is het warmteprogramma een verplicht programma onder de omgevingswet.

Speerpunten

Het opstellen van een Warmteprogramma

Omschrijving (toelichting)

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.2.3 Krimpens isolatieprogramma

Wat is er aan de hand

In 2024 zijn we gestart met het opzetten van de Krimpense isolatie aanpak. We hebben een meerjarige collectieve ontzorgingsaanpak opgezet samen met de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda en Krimpenerwaard. Vanwege het beschikbaar gestelde budget van het Rijk voor meerdere jaren kunnen we een programmatische aanpak opzetten en een grote bijdrage leveren aan het energiezuiniger maken van de Krimpense koopwoningvoorraad. Het Rijk heeft recent een tweede tranche Spuk middelen beschikbaar gesteld om Krimpenaren te helpen hun huis te isoleren. Voor Krimpen aan den IJssel gaat het om minimaal 387 woningen die aangepakt moeten worden en een beschikbaar budget van €816.559.

Wat willen we bereiken

Met de Krimpense isolatie aanpak helpen we huiseigenaren die in een huis met 2 of meer slecht geïsoleerde bouwdelen wonen. Zij krijgen praktische - of financiële hulp bij het isoleren van hun huis. Mensen met de kleinste portemonnee krijgen de meeste hulp. Daarbij ligt de focus op woningen onder de gemiddelde WOZ waarde (€ 365.000). Een deel van de middelen van de tweede tranche zetten we in om VvE's te helpen en voor het ontwikkelen van een doe-het-zelf aanpak. De overige middelen zetten we nog niet gelijk in. Daar wachten we de eerste resultaten van onze aanpak voor af.

Speerpunten

Doe-het-zelf aanpak ontwikkelen

Omschrijving (toelichting)

Doe-het-zelf aanpak ontwikkelen voor het ondersteunen van inwoners die hun woning willen verduurzamen.

VvE aanpak ontwikkelen

Omschrijving (toelichting)

VvE aanpak ontwikkelen voor het ondersteunen van huiseigenaren binnen VvE's bij het verduurzamen van hun woning.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.2.4 Opstellen volkshuisvestingsprogramma

Wat is er aan de hand

Volkshuisvesting staat in het middelpunt van de belangstelling. Meer en meer doelgroepen kunnen onze steun goed gebruiken. Om die steun gericht te kunnen aanbieden wilden we de komende jaren een aantal onderzoeken uitvoeren:

- Onderzoek doorstroming op de woningmarkt
- Onderzoek vergroten van de slaagkansen van diverse doelgroepen
- Onderzoek hoe/waar realiseren innovatieve (geclusterde) woonvormen

Tot nu toe waren die onderzoeken over diverse jaren gespreid, waarvoor in de begroting steeds per jaar een bedrag stond opgenomen. Daarnaast is het zo dat de Wet Regie Volkshuisvesting, die momenteel bij het rijk in voorbereiding is, bepaalt dat vanaf 2026 het opstellen van een Volkshuisvestingsprogramma verplicht is.

Wat willen we bereiken

We gaan een volkshuisvestingsprogramma opstellen. Dat brengt met zich mee dat de inzichten die uit de te verrichten onderzoeken voortvloeien bekend moeten zijn op het moment dat we starten met het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma.

Speerpunten

Versneld uitvoeren onderzoeken

Omschrijving (toelichting)

We voeren de 3 genoemde onderzoeken (waar mogelijk in samenhang) versneld uit in de loop van 2025. De 4 tot nu toe in de begroting opgenomen jaarbudgetten voegen we daarom in de begroting 2025 (zoals ook al gemeld in de Kadernota) samen tot een totaal bedrag ad €107.000.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.2.5 Transitieplan Omgevingsplan Krimpen aan den IJssel

Wat is er aan de hand

Op 31 december 2031 moet onze gemeente over één omgevingsplan voor het hele grondgebied beschikken. Op die datum vervalt namelijk het tijdelijke deel van het omgevingsplan (de huidige bestemmingsplannen, onderdelen van verordeningen en bruidsschat) en daarmee een omvangrijk pakket aan oude regelgeving.

Bij het maken van het omgevingsplan moet zoveel mogelijk aansluiting worden gezocht bij de in voorbereiding zijnde omgevingsvisie. In de visie geeft de gemeenteraad de doelstellingen aan van het beleid voor een goede fysieke leefomgeving.

Wat willen we bereiken

Wij vertalen de omgevingsvisie naar juridische regels voor de fysieke leefomgeving in het omgevingsplan. Daarin zoeken we naar een goede balans tussen behouden van de bestaande kwaliteiten en het bieden van ruimte voor nieuwe ontwikkelingen.

Speerpunten

Opstellen casco en handboek omgevingsplan

Omschrijving (toelichting)

Overzetten bruidsschat naar definitief omgevingsplan

Omschrijving (toelichting)

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we

- Ambitiedocument Duurzaamheid
- Duurzaamheidsagenda 2021-2024
- Regionale Energiestrategie 1.0 Rotterdam Den Haag
- Structuurvisie en bestemmingsplannen
- Meerjaren Perspectief Grondexploitaties
- Nota Grondbeleid
- Beleids- en beheerplan Kunstwerken
- Integraal Huisvestingsplan 2019 - 2023
- Woonvisie Krimpen aan den IJssel 2020-2030
- Meerjarige prestatieafspraken Krimpen aan den IJssel 2023-2026 Goed doen we samen
- Regioakkoord 2022 nieuwe woningmarkt afspraken
- Regionale woonvisie

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Duurzaamheid

- Energietransitie
- Klimaatmonitor
- Realtime status Duurzaamheidsagenda
- Voortgangsrapportage Duurzaamheidsagenda

Beheer en onderhoud

- Duurzame leefomgeving
- Burgerpeiling
- Woon- en leefklimaat
- Schouw openbare ruimte (door Bureau IDVerde, 2 keer per jaar)

Ruimtelijke ontwikkeling

- Meerjaren Perspectief Grondexploitaties

Wonen

- Bouwen en Wonen
- Jaarlijkse evaluatie van de prestatieafspraken

2.3 Afval, riolering en begraven

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.3.1 Implementatie recycletarief

Wat is er aan de hand

In 2015/2016 zijn we overgestapt naar 'omgekeerd inzamelen'. De kern van die werkwijze is het – bij de laagbouw – aan huis inzamelen van grondstoffen die gerecycled kunnen worden, terwijl het restafval door bewoners naar een verzamelcontainer in de buurt moet worden weggebracht. Het doel van omgekeerd inzamelen is dat er minder restafval is en een hoger afvalscheidingspercentage. Gebleken is dat er nog veel grondstoffen in het restafval aanwezig zijn. De ambitie van 100 kilogram restafval in 2030 hebben we nog (lang) niet bereikt. In het najaar van 2024 neemt de gemeenteraad een besluit over de invoering van een recycletarief per 1 januari 2026 ter aanvulling op het bestaande beleid.

Wat willen we bereiken

Minder restafval en een betere afvalscheiding met een zo hoog mogelijke kwaliteit van grondstoffen.

Speerpunten

Voorbereiding implementatie recycletarief per 1-1-2026

Omschrijving (toelichting)

Voortzetting communicatie afvalscheiding en -preventie

Omschrijving (toelichting)

Op grond van welk beleid/afsprake handelen we

- Groenstructuurplan
- Groenbeleid- en beheerplan
- Stedelijk waterplan
- GRP Krimpen aan den IJssel 2023-2027
- Beheerplan Openbare Ruimte 2022-2026
- Grondwaterzorgplan en Beheerplan Water

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Wat mag het kosten

Ruimtelijk domein	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten						
Openbare ruimte en verkeer	6.836	9.503	9.586	10.100	10.508	11.105
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	6.439	14.865	7.790	2.481	146	2.280
Afval, riolering en begraven	7.624	8.103	8.381	8.653	8.991	9.211
Nieuw beleid & intensivering			632	710	706	364
Totaal lasten	20.899	32.471	26.388	21.944	20.351	22.961
Baten						
Openbare ruimte en verkeer	725	653	690	709	727	746
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	4.258	13.503	7.303	1.548	1.041	668
Afval, riolering en begraven	9.667	10.401	11.086	11.426	11.872	12.165
Nieuw beleid & intensivering			632	677	663	289
Totaal baten	14.651	24.557	19.711	14.359	14.303	13.868
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	-6.249	-7.914	-6.677	-7.585	-6.048	-9.093
Reservemutaties	1.239	254	-671	121	-1.552	850
Geraamd resultaat	-5.009	-7.661	-7.347	-7.464	-7.600	-8.242

Investeringsproject		2025	2026	2027	2028
Aanpassing omloopstoep	Vervanging			150	
HIJ-zitjes	Vervanging			26	
Voegovergangen fietspad en wisselstrook	Vervanging	54			
Slijtlaag wisselstrook	Vervanging		153		
Vervangen en verzwaren elektrakasten baggeren Sliksloothaven	Vervanging			272	
Blauwe bollen rotonde Nieuwe Tiendweg	Vervanging				125
Damwanden	Vervanging		102		
Vervanging en groot onderhoud bruggen incl. Stormpolderbrug	Vervanging		30		
Houten keerwanden Fontijnehof, Goudriaanhof, etc.	Vervanging		95		
Baggeren watergangen 2025-2028	Vervanging	318	426	319	
Herstratingsproject Andante	BOR 2024	2.893			
Herstratingsproject Langeland fase 7	BOR 2024	1.979			
Herstratingsproject Ratelaar	BOR 2024	3.343			
Herstratingsproject 2026-2028	BOR 2024		12.698	8.670	7.285
Totaal		8.586	13.504	9.437	7.409

Nieuw beleid en intensiveringen Ruimtelijk domein	2025	2026	2027	2028
Baggeren watergangen		33	43	75
Duurzaamheidsagenda 2025-2029	275	340	344	N.n.b.
Opstellen warmteprogramma	60			

Implementatie recycletarief	60	50	50	50
Transitieplan omgevingsplan Krimpen aan den IJssel	237	287	269	239
Totaal	632	710	706	364
Dekking uit vrije reserve	-237	-287	-269	-239
Dekking uit specifieke uitkering	-335	-340	-344	N.n.b.
Dekking via afvalstoffenheffing	-60	-50	-50	-50
Nieuw beleid en intensiveringen inclusief dekking		33	43	75

Indicatoren

De ingevulde gegevens bevatten geen streefwaarden, maar betreffen de meest actuele gerealiseerde waarden. In de kolom jaartal staat aangegeven uit welk jaar de gerealiseerde waarden komen.

In de kolom 'begroting 2024' ziet u de gepresenteerde waarden van de begroting 2024. Het is mogelijk dat deze waarden nadien nog zijn geactualiseerd door de bron.

De resultaten van de Burgerpeiling 2024 zijn nog niet beschikbaar gekomen voor de begroting 2025.

Basisset indicatoren programma Ruimtelijke domein	Begroting 2025	Jaartal	Begroting 2024	Jaartal	Bron
Hernieuwbare elektriciteit	16,5%	2022	9,4%	2021	Waarstaatjegemeente
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	126,60	2023	119,80	2022	Waarstaatjegemeente
De gemiddelde WOZ waarde van woningen in de gemeente	€ 377.000	2024	€ 316.000	2022	Waarstaatjegemeente
Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen	0,09	2023	0,20	2021	Waarstaatjegemeente
Woonlasten éénpersoonshuishouden	€ 1.015	2024	€ 972	2023	Waarstaatjegemeente
Woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 1.167	2024	€ 1.116	2023	Waarstaatjegemeente
Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner	210 kg	2023	209 kg	2022	Cyclus

Lokale indicatoren programma Ruimtelijk domein	Begroting 2025	Jaartal	Begroting 2024	Jaartal	Bron
De buurt als woon- en leefomgeving is veilig	86%	2023	89%	2021	Burgerpeiling
Staat van de buurt	Heel (67%) Schoon (51%) Begaanbaar (59%) Groen (49%)	2023	Heel (75%) Schoon (60%) Begaanbaar (60%) Groen (57%)	2021	Burgerpeiling
Waardering van de buurt als leefomgeving	7,86	2023	7,74	2021	Burgerpeiling
Kwaliteitsbeeld verharding	95% minimaal kwaliteitsniveau (B)	2023	87% minimaal kwaliteitsniveau (B)	2022	Kwaliteitsmeting Integrale Schouw (idverde Advies)
Het aantal sociale huurwoningen van QuaWonen met energielabels A t/m C, als percentage van de totale voorraad sociale huurwoningen van QuaWonen	89,7%	jan. 2024	73,5% (3.337 van de in totaal 4.543 soc. huurwoningen van QuaWonen)	febr. 2023	QuaWonen
Alle huurwoningen van de woningcorporaties, verdeeld (in procenten) in de segmenten sociale huur en markthuur	95,85% soc. huur 4,15% markthuur	jan. 2024	95,5% soc. huur (4.756 won.), 4,5% vrije sector huur (223 won.)	febr. 2023	Gegevens betreffende de 4 woningcorporaties: QuaWonen, Mooiland, SOR en Havensteder
Reële zoekduur starters op de woningmarkt	29 maanden	2024	28 maanden	2022	QuaWonen
Het aantal sociale huurwoningen van de woningcorporaties, als percentage van de totale woningvoorraad in Krimpen aan den IJssel	33,9%	jan. 2024	37,8%	febr. 2023	Gegevens betreffende de 4 woningcorporaties: QuaWonen, Mooiland, SOR en Havensteder
Het percentage woningen dat met voorrang voor Krimpenaren wordt geadverteerd en feitelijk wordt toegewezen	53%	2023	26%	2022	Jaarmonitor 2022 SvWRR

Programma 3 Maatschappelijk domein

Hoofdambitie

Krimpen aan den IJssel heeft een uitstekend voorzieningenniveau op het gebied van sport, cultuur, onderwijs en economie. We hebben de ambitie om dit voorzieningenniveau in stand te houden en toekomstbestendig te maken. Met een Integraal Huisvestingsplan en een Strategisch Huisvestingsplan hebben we de (financiële) opgave voor het maatschappelijk vastgoed inmiddels goed in beeld. In 2050 willen we onze hele portefeuille klimaatneutraal en volledig circulair hebben gemaakt.

Op het gebied van werkgelegenheid is de ambitie niet alleen op behoud maar ook op uitbreiding gericht. Vooral in de Stormpolder liggen er kansen.

We streven naar een brede deelname aan activiteiten op het gebied van kunst, cultuur, kunstzinnige vorming en kunstbeoefening. Het stimuleren van sporten en bewegen is een belangrijk doel in het kader van onze ambitie om een gezonde gemeente te worden. Tegelijk is het een middel om de eigen kracht en zelfredzaamheid van Krimpenaren direct of indirect te bevorderen.

In 2014 besloten we om maximaal ruimte te geven aan (maatschappelijk) ondernemerschap. Dat was het startpunt voor een traject van externe verzelfstandiging van de kinderboerderij, het zwembad en het beheer van de binnensportaccommodaties. Op dit moment exploiteert de gemeente alleen de multifunctionele accommodatie De Tuyter nog zelf.

Daarnaast heeft de gemeente besloten om haar maatschappelijk vastgoed tot een aanvaardbaar minimum terug te brengen. We stimuleren het multifunctioneel gebruik van de resterende accommodaties. Onder andere door exclusief gebruik uitzondering te laten zijn. Daarnaast krijgt structureel gebruik voorrang.

We houden 2 bijzondere accommodaties in stand: het zwembad en de kinderboerderij. Daarnaast zijn we eigenaar van het Streekmuseum, het UMAM-gebouw en diverse buitensportaccommodaties.

Voor de buitensport hebben we de ambitie uitgesproken om verantwoordelijk te zijn en te blijven voor de aanleg en het onderhoud van sportvelden c.a. en de daarbij behorende openbare infrastructuur. De verenigingen zijn (of worden) zélf verantwoordelijk voor de (nieuw)bouw én het beheer en onderhoud van hun clubgebouw.

Goede onderwijshuisvesting is een belangrijke voorwaarde die de school(besturen) de ruimte geeft om kwalitatief goed onderwijs te kunnen aanbieden. Goede onderwijshuisvesting is een investering in de ontwikkeling en daarmee toekomst van onze jonge kinderen en jeugd. Tevens dragen goede schoolgebouwen bij aan de leefbaarheid en de vergroening van onze gemeente.

In het Integraal Huisvestigingsplan kijken we met elkaar 25 jaar vooruit. Niet alleen naar de schoolgebouwen, maar ook naar de binnensportaccommodaties. Omdat het onderwijs hier de grootste gebruiker van is.

De Stormpolder vormt samen met de aangrenzende bedrijventerreinen De Krom en Parallelweg het grootste aaneengesloten bedrijventerrein aan de oostkant van de Rotterdamse regio. De (maritieme) maakindustrie is hier - vanwege het watergebonden karakter - een belangrijke bedrijfstak waar de gemeente vol op wil blijven inzetten. Daarnaast wordt ingezet op behoud en verbetering van de (Sliksloot)haven.

We streven ernaar om winkels en horecafunctie zoveel mogelijk te clusteren in vitale en toekomstbestendige centra, zodat ze elkaar hier kunnen versterken. In onze gemeente zijn deze centra het 'Hart van Krimpen' (Crimpenhof en omgeving), wijkcentrum De Korf en buurtcentrum De Olm. Winkels en horeca buiten de centrumgebieden dragen niet bij aan het versterken van de structuur, en kunnen hier zelfs afbreuk aan doen. Het is dan ook niet gewenst om buiten de genoemde centrumgebieden mee te werken aan nieuwe ontwikkelingen.

Enkele locaties die buiten de hoofdstructuur liggen zijn kansrijk voor woningbouw. Dit betekent dat hier mogelijkheden verkend worden om beschikbare, onbenutte (detailhandels)ruimte te transformeren naar andere wenselijke functies, waaronder wonen.

3.1 Sport en recreatie

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.1.1 Speelplaatsen

Wat is er aan de hand

In het huidige Uitvoeringsprogramma zijn 66 (van de in totaal 115) speelplekken opgenomen. In 2024 kunnen daarvan naar verwachting de laatste plekken worden aangepakt. In 2025 e.v. willen wij graag starten met de resterende speelplekken. Daarvoor is aanvullend budget nodig.

Wat willen we bereiken

We willen in het licht van de in het Speelruimtebeleid gestelde doelen en ambities ook de laatste speelplekken in Krimpen aanpakken. Onze uiteindelijke doel is dat de openbare ruimte uitnodigt tot sporten, spelen en bewegen.

Speerpunten

Het bewerkstelligen van een goede samenwerking

Omschrijving (toelichting)

Een goede samenwerking bewerkstelligen met organisaties en inwoners bij de renovatie en herontwikkeling van de speelruimte middels o.a. uitgebreide participatietrajecten.

Het creëren van een uitnodigende- en veilige speelruimte

Omschrijving (toelichting)

Een uitnodigende en veilige speelruimte creëren om te bewegen, te ontwikkelen en te ontmoeten voor jong en oud.

Het streven naar een goed verdeeld- en divers speelruimteaanbod

Omschrijving (toelichting)

Het streven naar een goed verdeeld en divers speelruimteaanbod voor verschillende doelgroepen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.1.2 Buitensport

Wat is er aan de hand

Er is al enige jaren behoefte aan een overzicht van al ons gemeentelijk vastgoed. Met het Strategisch Huisvestingsplan hebben we dit in 2024 gecreëerd. Door een compleet overzicht te hebben is het mogelijk om integrale afwegingen te maken. De keuzes voor het ene object hebben altijd gevolgen voor de andere objecten, onder andere vanwege de financiële consequenties.

Wat willen we bereiken

We willen de bestaande accommodaties toekomstbestendig maken.

Speerpunten

2e Gio-court

Omschrijving (toelichting)

Door de aanleg van een 'Gio-court' voorzien in de behoefte van jongeren om te beschikken over goede voetbalfaciliteiten. Daarnaast is de doelstelling om jongeren te stimuleren om te sporten/te bewegen en elkaar te ontmoeten.

Aanpak geluidshinder TCK

Omschrijving (toelichting)

De bestaande tennisbanen binnen de normen van het Activiteitenbesluit laten vallen.

DCV

Omschrijving (toelichting)

Door DCV financieel te ondersteunen bij de nieuwbouw van de opstallen, beoogt het college deze nieuwbouw mogelijk te maken en daarmee de toekomstbestendigheid van DCV van een forse impuls te voorzien. Ook het ombouwen van het tweede veld naar kunstgras draagt hieraan bij.

MHCK

Omschrijving (toelichting)

In 2026 staat een renovatie van het 2e veld bij MHCK ingepland. Hiervoor is nog geen financiële dekking opgenomen. In 2025 werken wij dit verder uit zodat hier integrale keuzes over gemaakt kunnen worden.

Padelbanen

Omschrijving (toelichting)

We ondersteunen de tennisverenigingen bij de aanleg van padelbanen om de Krimpense inwoners op een betaalbare wijze met de populaire sport padel kennis te laten maken.

Scouting

Omschrijving (toelichting)

De aanleglocatie van de ms Bornrif van Scouting Jan Willem Friso is gerealiseerd. Voor de volledige verhuizing van de activiteiten van de scouting op de Van Duijvendijk-locatie is nog een realisatie van een onderhoudsvoorziening nodig bij het Toepad.

Toekomst De Treffers

Omschrijving (toelichting)

In samenspraak met De Treffers wordt onderzocht waar binnen de gemeentegrenzen een alternatieve, permanente buitenlocatie voor De Treffers zou kunnen worden gerealiseerd.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.1.3 Zwembad

Wat is er aan de hand

Het recreatiegedeelte van zwembad De Lansingh is noodgedwongen gesloten. Op dit moment werken we scenario's uit waarin we het langdurig voortzetten van de exploitatie van het huidige zwembad kunnen vergelijken met vernieuwing van het huidige zwembad of nieuwbouw van een zwembad.

Wat willen we bereiken

We willen op de kortst mogelijke termijn een besluit kunnen nemen over de toekomst van zwembad De Lansingh.

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we

- Speelruimtebeleidsplan 2018-2022 en het uitvoeringsprogramma speelruimte 2019-2022
- Na vaststelling 'Update Uitvoeringsprogramma speelruimte 2021 - 2024'
- Uitvoeringsprogramma Het Jonge Kind
- Lokaal sportakkoord 2.0
- Sportnota 'Krimpen beweegt 2023 - 2027'

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Recreatie/toerisme

- Jaarverslag Groenalliantie

Sport

- Sport en cultuur
- Rapportages Sport en Gemeente
- "Gezondheid in kaart", 4-jaarlijkse rapportage GGD

3.2 Cultuur

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.2.1 Cultuurnota

Wat is er aan de hand

We hebben de 'looptijd' van de Cultuurnota 2019-2022 verlengd in verband met Corona. We evalueren de Cultuurnota en willen in 2025 een nieuwe Cultuurnota opstellen.

Wat willen we bereiken

Cultuur zorgt voor sociale samenhang en verbinding en biedt zingeving en mogelijkheden voor ontplooiing en participatie voor al onze inwoners.

Speerpunten

De zichtbaarheid van cultuur in de gemeente vergroten

Omschrijving (toelichting)

Inwoners kunnen hun culturele talenten ontplooiën

Omschrijving (toelichting)

Toekomstbestendig maken van de lokale culturele infrastructuur

Omschrijving (toelichting)

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.2.2 Evenementenvisie

Wat is er aan de hand

Evenementen verbinden de samenleving. Dat was en is het vertrekpunt van onze Evenementenvisie 2021-2024. De afgelopen jaren is het ons gelukt om een aantal nieuwe evenementen te (laten) organiseren, zoals de Winterfair, Krimpen Open Air, een Buitenbios, Pasar Maluku en een Bierfestival.

We evalueren de Evenementenvisie en willen in 2025 een nieuwe visie opstellen.

Wat willen we bereiken

We willen met evenementen de samenleving (blijven) verbinden.

Speerpunten

Inwoners op meerdere momenten in het jaar bij elkaar (laten) brengen in het 'Hart van Krimpen'

Omschrijving (toelichting)

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.2.3 Streekmuseum

Wat is er aan de hand

Het streekmuseum heeft een teveel aan collectiegoederen en is vanaf 2022 bezig met het terugdringen van de collectie in een tijdelijk depot. Het streekmuseum bekijkt op dit moment diverse opties voor het structureel opslaan van de collectie in een depot. De gemeentelijke financiële bijdrage voor het tijdelijk depot loopt tot en met 31 juli 2025.

Wat willen we bereiken

Een definitieve oplossing voor het herbergen van de collectie uit het tijdelijke depot.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.2.4 Toekomst De Tuyter

Wat is er aan de hand

We hebben laten onderzoeken of de organisaties die nu in de Tuyter gehuisvest zijn, naar het Raadhuisplein kunnen verhuizen. Uit het onderzoek blijkt dat het niet mogelijk is om alle organisaties en functies die nu in de Tuyter zijn gehuisvest, in Raadhuisplein 4 te herhuisvesten. Daarom is het voorstel de functies over 2 locaties te verdelen.

De knip moet gaan liggen tussen de functies ontmoeting, educatie en ontwikkeling in Raadhuisplein 4 en de geluid producerende functies (theater, muziekschool en Concordia) op een nog nader te bepalen locatie aan het Raadhuisplein. Omdat het 2 locaties worden, kunnen we een logische verdeling maken. Waardoor de op elkaar aansluitende functies

elkaar versterken.

Wat willen we bereiken

Het doel is om van het Raadhuisplein het bruisende centrum van Krimpen te maken.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.2.5 Bibliotheek

Wat is er aan de hand

Per 2025 wijzigt de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen. Vanaf dat moment krijgt de gemeente een 'zorgplicht' in plaats van een 'bevorderingstaak'. Vooruitlopend daarop kon in (2023 en) 2024 een Specifieke uitkering (Spuk) worden aangevraagd voor het verbeteren van bestaande vestigingen. Wij hebben een Spuk toegekend gekregen op basis van een (activiteiten)plan dat is gericht op het realiseren van een nieuwe vestiging aan Raadhuisplein 4 met ruimere openingstijden met bemande uren.

Wat willen we bereiken

Het doel is om van het Raadhuisplein het bruisende centrum van Krimpen te maken. Vestiging van de bibliotheek in Raadhuisplein 4 kan daar een belangrijke bijdrage aan leveren.

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we

- Brede Regeling Combinatiefuncties
- Cultuurnota 2019-2022
- Evenementenvisie 2021
- Regeling CMK (Cultuureducatie met Kwaliteit)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Cultuur

- Sport en cultuur
- Uitvoeringsagenda Cultuurnota

3.3 Onderwijs

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.3.1 Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en Binnensport

Wat is er aan de hand

In het Integraal Huisvestingsplan kijken we met elkaar 25 jaar vooruit. Niet alleen naar de schoolgebouwen, maar ook naar de binnensportaccommodaties. Omdat het onderwijs hier de grootste gebruiker van is.

Wat willen we bereiken

Goede onderwijshuisvesting is een belangrijke voorwaarde die de school(besturen) de ruimte geeft om kwalitatief goed onderwijs te kunnen aanbieden. Goede onderwijshuisvesting is een investering in de ontwikkeling en daarmee toekomst van onze jonge kinderen en jeugd. Tevens dragen goede schoolgebouwen bij aan de leefbaarheid en de vergroening van onze gemeente.

Speerpunten

Nieuwbouw Mozaïek

Omschrijving (toelichting)

Nieuwbouw Octaaf

Omschrijving (toelichting)

Verkenning Comenius

Omschrijving (toelichting)

Vernieuwbouw Kompas

Omschrijving (toelichting)

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we

- Integraal huisvestingsplan

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Jeugd

- Onderwijs

3.4 Economie

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.4.1 Verplaatsen weekmarkt

Wat is er aan de hand

De weekmarkt draagt in behoorlijke mate bij aan het 'centrumgevoel'. In samenwerking met de marktkooplieden onderzoeken we welke mogelijkheden er zijn om de weekmarkt te verplaatsen naar de zijde van het Raadhuisplein.

Wat willen we bereiken

Het doel is om van het Raadhuisplein het bruisende centrum van Krimpen te maken. Verplaatsing van de weekmarkt kan daar een bijdrage aan leveren.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.4.2 Detailhandel

Wat is er aan de hand

In de Detailhandelsvisie is de Olm – naast de Crimpenhof en de Korf – aangewezen als één van de drie (winkel)centra in onze gemeente. De Korf is recent vernieuwd. Bij de Olm en de Crimpenhof ligt er nog een opgave.

De eigenaar van de Olm heeft een (her)ontwikkelbehoefte. Dit behelst een uitbreiding van de supermarkt aldaar en tevens een algehele upgrade van het centrum en omgeving, waarmee de ruimtelijke kwaliteit van het centrum en omgeving aanzienlijk kan worden verbeterd en gemoderniseerd. Ook met de eigenaren van de Crimpenhof zijn we in gesprek.

Wat willen we bereiken

Modernisering van de winkelcentra in onze gemeente gecombineerd met een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

Speerpunten

Vernieuwing de Crimpenhof

Omschrijving (toelichting)

Vernieuwing de Olm

Omschrijving (toelichting)

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.4.3 Stormpolder

Wat is er aan de hand

Op diverse plekken in de Stormpolder zit 'energie'. Hollandia wil 'de put' herontwikkelen tot een volwaardig werklocatie, waarmee het mogelijk wordt om grote (maritieme en infrastructurele) constructies te maken, zoals bruggen etc. Om deze 'Van Cralingenwerf' te realiseren wil Hollandia gebruik maken van het parkeerterrein van IHC en grond van onze gemeente aankopen.

De sanering van het EMK-terrein vordert gestaag. Daarom ontwikkelen we op dit moment een 'verkoopstrategie'.

De bovenstaande ontwikkelingen bieden ons kansen die we als gemeente met beide handen aangrijpen; kansen om de Stormpolder in de regio te positioneren als centrum van de (maritieme) maakindustrie.

Wat willen we bereiken

We willen dat de Stormpolder verder uitgroeit tot één van de centra van de (maritieme) maakindustrie tussen de Rotterdamse regio en de regio Drechtsteden.

Speerpunten

EMK-terrein

Omschrijving (toelichting)

Van Cralingenwerf

Omschrijving (toelichting)

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we

- Detailhandelsvisie
- Stormpolder
- Uitvoeringsagenda Economie

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Economie

- Bedrijvigheid & Economie

Wat mag het kosten

Maatschappelijk domein	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenraming		
				2026	2027	2028
Lasten						
Sport en recreatie	4.236	3.752	3.889	4.175	4.321	4.344
Cultuur	3.450	3.966	3.726	3.766	3.857	3.938
Onderwijs	2.894	4.325	3.907	3.957	4.091	4.922
Economie	509	2.170	300	738	3.434	3.444
Nieuw beleid & intensivering				50	49	49
Totaal lasten	11.088	14.213	11.822	12.686	15.751	16.697
Baten						
Sport en recreatie	1.845	1.138	1.162	1.176	1.201	1.227
Cultuur	1.103	1.132	1.140	1.135	1.162	1.191
Onderwijs	567	810	919	939	858	879
Economie	35	1.919	53	484	3.174	3.179
Nieuw beleid & intensivering						
Totaal baten	3.549	4.998	3.274	3.734	6.395	6.475
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	-7.539	-9.215	-8.548	-8.952	-9.356	-10.221
Reservemutaties	214	1.456	533	392	196	176
Geraamd resultaat	-7.325	-7.758	-8.015	-8.559	-9.160	-10.045

Investeringen 2025-2028 Maatschappelijk domein		2025	2026	2027	2028
(Ver)nieuwbouw Comenius college	IHP	1.147		9.209	
Het Octaaf/Una Corda	IHP	842	7.652		
Gymzaal Una Corda, 2 zaaldelen	IHP	477	3.873		
Gymzaal Comenius college	IHP	203		2.861	
Gymzaal de tuinstraat	IHP	239	2.397		
Het Kompas, dislocatie	IHP	325	2.959		
Het Mozaiek	IHP	5.164			
Jac. Koelmanschool	IHP		714	6.344	
Sportzaal Groenendaal	IHP	608	5.507		
Toplaag "van Bronckhorst kunstgrasveld"	Vervanging		50		
Renovatie Veld 2 MHCK.	Vervanging		853		
Padelbanen TVL/TCK	Nieuw	666			
Buitenspeelplekken 2025	Vervanging	647			
Kwaliteit en duurzaamheid zwembad	Vervanging	963			
Diverse inventaris de Tuyter	Vervanging		67		
Totaal		11.280	24.073	18.414	

Nieuw beleid en intensiveringen Maatschappelijk domein		2025	2026	2027	2028
Speelplaatsen			50	49	49

Totaal		50	49	49
--------	--	----	----	----

Indicatoren

De ingevulde gegevens bevatten geen streefwaarden, maar betreffen de meest actuele gerealiseerde waarden. In de kolom 'jaartal' staat aangegeven uit welk jaar de gerealiseerde waarden komen.

In de kolom 'begroting 2024' ziet u de gepresenteerde waarden van de begroting 2024. Het is mogelijk dat deze waarden nadien nog zijn geactualiseerd door de bron.

De resultaten van de Burgerpeiling 2024 zijn nog niet beschikbaar gekomen voor de begroting 2025.

Basisset indicatoren programma Maatschappelijk domein	Begroting 2025	Jaartal	Begroting 2024	Jaartal	Bron
Functiemenging (verhouding tussen banen en woningen)	42,6%	2023	42,4%	2022	Waarstaatjegemeente
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	4,6%	2023	6,5%	2022	Waarstaatjegemeente
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	21%	2022	19%	2022	Waarstaatjegemeente
% voortijdige schoolverlaters (VO + MBO)	2,8%	2023	1,5%	2021	Waarstaatjegemeente
% niet-sporters	53,8%	2022	58%	2020	Waarstaatjegemeente
Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	544	2023	543	2022	Waarstaatjegemeente
Demografische druk (groene + grijze druk tov 20-65 jr)	93,0%	2023	93,4%	2023	Waarstaatjegemeente

Lokale indicatoren programma Maatschappelijk domein	Begroting 2025	Jaartal	Begroting 2024	Jaartal	Bron
Het aantal verduurzaamde schoolgebouwen (label A t/m C)	8 van de 14 schoolgebouwen	2023	7 van de 15 schoolgebouwen	2020	Facilicom
Aantal actieve deelnemers sportverenigingsleven (aangesloten bij sportbond)	22,0%	2023	22,1%	2020	monitor sport en gemeenten en NOC-NSF
Bezettingsgraad sportzalen	37%	2023	37%	2020	monitor sport en gemeenten
Aantal kinderen dat lid is van een sportvereniging	38,3%	2023	34,3%	2020	NOC-NSF
Aantal lidmaatschappen bibliotheek en geleende boeken 18 jaar of ouder	lidmaatschappen 4.436. Uitleeningen: 95.606	2023	lidmaatschappen 4.040. Uitleeningen: 103.306	2021	Bibliotheek
Waardering voor het winkelaanbod in Krimpen aan den IJssel	7,11	2023	6,92	2018	Burgerpeiling
Het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is over het aanbod van speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar in de nabije omgeving	50%	2023	63%	2021	Burgerpeiling

Programma 4 Sociaal domein

Hoofdambitie

Het sociaal domein is vanuit financieel oogpunt al jaren een dynamisch werkveld. Het beslaat bovendien zo'n 40% van de lasten binnen onze begroting. Aan individuele hulp alleen geven we op jaarbasis ruim €36 miljoen uit.

Toename van vraag door vergrijzing, toename van jeugdproblematiek en onzekerheden in financiering vanuit het Rijk zijn de belangrijkste ingrediënten voor deze dynamiek. Dit was al een grote uitdaging maar door de financiële positie voor de komende jaren zal deze alleen maar groter worden.

Uitgangspunt daarbij blijft wat ons betreft wel dat we de juiste dingen voor inwoners blijven doen. In de wetenschap dat onze sociale structuur kwetsbaar is en moeilijk te beïnvloeden. Dit uitgangspunt staat op gespannen voet met de financiële uitdagingen die we hebben en de aanscherping van onze visie op het sociaal domein. We zijn aan de slag gegaan met het opstellen van een visiedocument Sociaal Domein. In het visiedocument benoemen we ook de maatschappelijke ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen zijn van grote invloed op het sociaal domein. Dit document moet leidend en richtinggevend zijn voor de invulling van het sociaal domein in brede zin. Het gaat hierbij niet alleen om zaken die onder de Jeugdwet, Participatiewet en de Wmo vallen. Het is belangrijk om de basis te versterken. Hierbij gaat het om bestaanszekerheid, gezondheid en kansengelijkheid van onze inwoners én op veerkrachtige buurten. En het raakt ook andere terreinen zoals sport, cultuur, veiligheid en het fysieke domein. De komende jaren ligt de focus op bestaanszekerheid, gezondheid en kansengelijkheid van onze inwoners én op veerkrachtige buurten. Het is belangrijk de basis te versterken

Het visiedocument Sociaal Domein moet leidend en richtinggevend zijn voor de invulling van het sociaal domein in brede zin. Na het vaststellen van het visiedocument door de gemeenteraad, werken we de visie verder uit in concrete acties in de vorm van beleidsnota's.

4.1 Preventie

Preventie

Om op eigen kracht mee te doen, is het nodig dat we blijven inzetten op preventie. Hierdoor zorgen wij er voor dat inwoners van Krimpen gezond blijven door hun gezondheid te bevorderen en te beschermen. Hierdoor voorkomen we grote(re) problemen en crisisgevallen. Voorkomen is namelijk beter dan genezen. Preventie levert op de langere termijn kostenbesparing op. Ook zorgt het voor meer kwaliteit van leven.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.1.1 Integraal Zorgakkoord (IZA)

Wat is er aan de hand

Vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA) is in de regio Rotterdam/Capelle/Krimpen een regioplan opgesteld. De ambitie van de regio is: samen borgen we de ondersteuning en zorg van morgen. We gaan voor gezonde en gelukkige inwoners, die zo veel mogelijk de regie hebben op hun eigen leven en die naar elkaar omkijken. Voor hen die het nodig hebben, borgen we toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid door als regio passende ondersteuning, welzijn en zorg te organiseren.

Wat willen we bereiken

Partijen in de zorg- en welzijnssector werken, zowel lokaal als regionaal, samen aan de opgave om de zorg toegankelijk en betaalbaar te houden. De basis hiervoor is het Regioplan van de Zorgkantorregio Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en Rotterdam Samen Zorgen voor Morgen. Om de ambities waar te kunnen maken is er een rangschikking gemaakt van 10 thema's: acute zorg, arbeidsmarkt, bewustwording en gezonde leefstijl, chronische zorg, coördinatie van capaciteiten, digitalisering, gezond ouder worden, jeugd en gezin, integrale wijkaanpak en mentale gezondheid. Er wordt ingezet op het versterken van bewustwording over het belang van gezond leven en het versterken van de zelf- en samenredzaamheid. Van belang is om te komen tot een vorm van domeinverbindend en integraal werken tussen gemeenten en aanbieders.

Speerpunten

Bevorderen dat de zorgsector samenwerkt om de zorg effectief en betaalbaar te houden

Omschrijving (toelichting)

Er dient bevorderd te worden dat de zorgsector samenwerkt om de zorg effectief en betaalbaar te houden. De opzet is het samen vergroten van de veerkracht van mensen, investeren in preventie, versterken van de bewustwording van gezond leven en versterken van de zelf- en samenredzaamheid.

Uitvoering van de thema's die in de werkagenda zijn geconcretiseerd

Omschrijving (toelichting)

Waar het regioplan de ambitie en de doelstelling schetst van de opgaven, is de werkagenda het startpunt om concrete invulling aan te geven aan de transformatie.

In de werkagenda zijn thema's benoemd. Bij ieder thema zijn de activiteiten aangegeven en is een verantwoordelijke benoemd voor de uitvoering. Ook zijn de beoogde resultaten in beeld gebracht, is er een planning gemaakt en is er een overzicht gemaakt van de kosten die ermee zijn gemoeid.

Eerst komen de doelgroepen thema's aan bod (acute zorg, mensen met een chronische aandoening, gezond ouder worden, jeugd & gezin, mensen met mentale kwetsbaarheid). Daarna de randvoorwaardelijke thema's: bewustwording en gezonde leefstijl, integrale wijkaanpak, arbeidsmarkt, coördinatie van capaciteiten en digitalisering. Bij alle inhoudelijke thema's is bij de uitwerking 'lokaal maatwerk' een leidend principe.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.1.2 Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Wat is er aan de hand

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) heeft als doel een gezonde generatie in 2040. Het GALA richt zich daarvoor op het investeren in preventie van zorg. Dit gebeurt in samenhang met lokale partners op het gebied van gezondheid, sport en bewegen.

Wat willen we bereiken

Het akkoord omvat afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2025: 'weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis'.

Het GALA kan niet los worden gezien van het (landelijk) Sportakkoord II dat in december 2022 is gesloten. In het Sportakkoord II worden drie ambities geformuleerd waarmee wordt beoogd om sport in het hart van het lokale sociaal beleid te plaatsen.

1. Het verstevigen van het fundament van de sport
2. Het vergroten van het bereik van de sport
3. Meer betekenis geven aan sport

Het GALA wil gemeenten, samen met de maatschappelijke partners en de doelgroepen in het sociaal domein en in de zorg, de mogelijkheid bieden om een breed en samenhangend beleid te voeren op gezondheid en met name op preventie.

Door middel van ketenaanpakken wordt eraan gewerkt de gestelde doelen te verwezenlijken. Het terugdringen van gezondheidsachterstanden, de aanpak van overgewicht en obesitas, valpreventie, komen tot veerkrachtige buurten, vroegsignalering, aanpak van alcoholproblematiek, versterken van de sociale basis, het tegengaan van eenzaamheid en welzijn op recept, behoren tot de gestelde doelen.

In 2023 is het Plan van aanpak GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) 2024 – 2026 voor de

gemeente Krimpen aan den IJssel vastgesteld. In 2025 voeren we dit plan verder uit. Het terugdringen van de gezondheidsachterstanden, de aanpak van overgewicht en obesitas, valpreventie, leefomgeving, vroegsignalering, aanpak van alcoholproblematiek, versterken van de sociale basis, het tegengaan van eenzaamheid en welzijn op recept behoren tot de gestelde doelen.

Hieronder een opsomming van hoe we dit per doel willen realiseren:

Het terugdringen van gezondheidsachterstanden bij de aanpak van alcoholproblematiek:

- Het realiseren van een lokale aanpak
- Het verminderen van ongunstige woon- en werkomstandigheden, ongezonde, leefstijl, laaggeletterdheid, armoede en schulden.
- Inzetten op het verminderen van roken, alcoholgebruik, overgewicht, cannabisgebruik, riskant seksueel gedrag en psychische problemen (emotionele- en gedragsproblemen).

Aanpak overgewicht en obesitas:

- Voor kinderen en volwassenen met overgewicht of obesitas moet passende ondersteuning, begeleiding en zorg toegankelijk zijn.
- Lokale projecten worden ingezet om overgewicht bij volwassenen terug te dringen. - - - Het gaat dan om projecten zoals Nationaal Diabetes Challenge en Harttrimgroep.

Valpreventie:

- Het risico bij ouderen signaleren we vroegtijdig en ondersteunen we door laagdrempelige toegang tot het aanbod aan valpreventie.
- Valangst wordt verminderd door het aanbieden van een training/cursus.

Leefomgeving:

- We streven naar een goede afstemming tussen partners in de buurt. Zij werken aan een hogere tevredenheid van inwoners in hun leefomgeving.

Vroegsignalering en het versterken van de sociale basis:

- We investeren in preventie zodat de zorg niet of pas later zwaar en complex wordt en dat intensief met naasten wordt samengewerkt.
- We stellen een actieprogramma bestaanszekerheid op.

Tegengaan eenzaamheid:

- Er is blijvende aandacht voor mantelzorgers om niet overbelast te raken.

Welzijn op recept

- Is een project dat langer loopt en we blijven voortzetten.

Speerpunten

Bevorderen dementievriendelijke samenleving

Omschrijving (toelichting)

We blijven werken aan een dementievriendelijke samenleving door het bevorderen van samenwerking met alle betrokken partijen. Hiertoe wordt een nota 'Dementievriendelijke samenleving' opgesteld.

Investeren gezonde leefstijl

Omschrijving (toelichting)

We investeren vanaf jonge leeftijd in gezondheid en een gezonde leefstijl.

Inzetten op preventieve maatregelen gezondheid

Omschrijving (toelichting)

We zetten in op een integrale benadering van preventie met aandacht voor achterliggende factoren die invloed hebben op gezondheid. Het opzetten van een mentaal netwerk is hiertoe een middel.

Terugdringen gezondheidsachterstanden

Omschrijving (toelichting)

Het terugdringen van gezondheidsachterstanden en hierbij de doelgroepen beter te betrekken in samenwerking met de maatschappelijke partners.

Versterken zelfredzaamheid ouderen

Omschrijving (toelichting)

We richten ons op vitaal ouder worden en langer meedoen door het versterken van de zelfredzaamheid van ouderen. Re-ablement biedt hiertoe handvatten.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.1.3 Inclusie

Wat is er aan de hand

Sinds enkele jaren wordt er in Krimpen aan den IJssel ingezet op het bevorderen van een inclusieve samenleving. In het (concept-)Visiedocument Sociaal Domein wordt in het thema 'Kansengelijkheid' de ambitie op het zijn van een inclusieve gemeente beschreven.

Om de visie en ambitie uit het (concept-)Visiedocument Sociaal Domein gerichter vorm te kunnen geven, stellen we een Beleidsnota Inclusie op. In 2024 zijn door adviesbureau "Goed Geschud" de resultaten van een 0-meting over inclusie in Krimpen aan den IJssel opgeleverd, welke bij de beleidsnota worden toegevoegd.

De resultaten van de 0-meting inclusie en de ambitie uit het (concept-)Visiedocument zullen de basis vormen voor de Beleidsnota Inclusie. Daarbij hebben we te maken met beperkte mogelijkheden, gezien de financiële positie van de gemeente.

Wat willen we bereiken

We willen bereiken dat Krimpen aan den IJssel een inclusievere gemeente is. Om dat te bereiken, stellen we een Beleidsnota Inclusie op. In de beleidsnota komen acties om de visie en ambitie uit het (concept-)Visiedocument Sociaal Domein gerichter vorm te kunnen geven.

Speerpunten

Het realiseren van een beleidsnota Inclusie

Omschrijving (toelichting)

Om de gemeentelijke opdracht op het onderwerp inclusie vanuit het Visiedocument Sociaal Domein in te vullen, komt er een Beleidsnota Inclusie. Deze beleidsnota geeft invulling aan de ambitie op het gebied van inclusie en geeft aan hoe we de doelen willen bereiken, inclusief de middelen die daaraan verbonden zijn. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van de 0-meting inclusie, waarvan de resultaten in 2024 zijn opgeleverd.

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we

Binnen het Sociaal Domein is het beleidsplan Sociaal Domein ons kader.

- Actieplan inburgering 2021-2022
- Actieprogramma Armoede en schulden

- Actieprogramma Mantelzorg
- Actieprogramma Vrijwilligerswerkbeleid
- Actieprogramma Dementievriendelijke gemeenschap
- Nationaal en Lokaal Preventieakkoord
- Gemeenschappelijke regeling GGD Rijnmond
- Integraal plan van aanpak GALA 2023 - 2026
- Regeling Integraal Zorgakkoord 2023-2026 (IZA)
- Dienstverleningsovereenkomst Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

- Jeugd en jeugdhulpverlening
- Kwartaalrapportage inburgering
- Onderwijs
- Gemeentelijke monitor sociaal domein
- Gezondheid in kaart (rapportage GGD Rotterdam-Rijnmond 2018-2021)
- Jaarrapportage vroegsignalering schulden (Q1)

4.2 Basishulp

Basishulp

Als Krimpenaren het niet redden op eigen kracht, dan kan hulp of ondersteuning nodig zijn. We organiseren deze ondersteuning zo dat we onze Krimpense inwoners in hun kracht zetten en dat zij de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. We zetten in op gemakkelijke toegang tot de juiste ondersteuning/zorg. Geen indicatie, maar passende basishulp. Geen doorverwijzingen, maar individuele hulp. Ondersteuning en zorg die snel en op maat beschikbaar zijn.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.2.1 Stevig lokaal team

Wat is er aan de hand

Er zijn veel landelijke, regionale en lokale opgaven die zijn weerslag hebben in het sociaal domein. Landelijk zijn afspraken gemaakt in de Hervormingsagenda Jeugd. In de notitie 'Jeugdhulp, scherper aan de wind' hebben wij informatie gegeven over de opgaven in dit jeugddomein. Regionaal en lokaal wordt gewerkt aan kostenbeheersmaatregelen. Inhoudelijk zien we dat er een andere manier van denken nodig is binnen het sociaal domein. Dit vraagt ook om een gedragsverandering bij ouders, opvoeders, maar ook bij de professionals. Gedragsverandering gaat niet vanzelf en kost tijd. Het laten slagen van alle opgaven vraagt om een goed werkende toegang en een sterk lokaal team. Een van de opgaven in het sociaal domein, die als rode draad overal door heen loopt, is dan ook het versterken van ons lokaal team.

Wat willen we bereiken

De VNG heeft recentelijk een richtinggevend kader voor een stevig lokaal team én een leidraad werken aan veiligheid gepubliceerd. Het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming gaat ook uit van deze leidraad. In 2025 gaan we aan de slag met het verstevigen van het lokale team. Uitvoering van deze opgave zal zorgen voor een verzwaring van de taken binnen het sociaal domein, maar moet leiden tot een efficiëntere en effectievere inzet van hulp en het versterken van de eigen kracht van de jeugdigen en hun netwerk.

- De uitvoerend medewerkers ondersteunen scholen in nieuwe werkwijzen.
- Intensieve casusregie versterken (Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming).
- Scherper indiceren, richting ouders en zorgaanbieders, zal zorgen voor:
  - Intensiever toetsen van de kwaliteit en effectiviteit van zorgtoewijzingen.
  - Behandelen van een te verwachten toenemend aantal klachten en bezwaren vanwege afwijzingen.
  - Contractmanagement intensiveren.

Mede op grond van landelijke en regionale ontwikkelingen én de notitie, 'Jeugdhulp, scherper aan de wind', werken we aan een nieuwe verordening jeugdhulp. Om de opgaven, inclusief beheersmaatregelen, goed uit te kunnen voeren is extra capaciteit nodig om het Krimpens lokaal team te versterken. Alleen met voldoende tijd en ruimte kunnen professionals de omslag in denken en doen eigen maken.

Speerpunten

Inzetten op stevig lokaal team

Omschrijving (toelichting)

Extra capaciteit realiseren in de uitvoering en de ondersteunende teams om KrimpenWijzer.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

Binnen het sociaal domein is het beleidsplan Sociaal Domein ons kader.

- Regiovisie Huiselijk geweld en kindermishandeling

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

We leggen verantwoording af via 'waar staat je gemeente':

- Onderwijs
- Gemeentelijke monitor sociaal domein

4.3 Individuele hulp

Individuele hulp

De gemeente verstrekt vanuit de maatwerkvoorzieningen (geïndiceerde zorg). Dit gebeurt als een inwoner niet de mogelijkheden heeft om op eigen kracht - met hulp van het netwerk of via een andere (voorliggende) voorziening - de zelfredzaamheid of participatie te handhaven of verbeteren. Daarmee staat de eigen verantwoordelijkheid voorop en is de maatwerkvoorziening altijd aanvullend.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.3.1 Bestaanszekerheid

Wat is er aan de hand

Bestaanszekerheid is de afgelopen jaren een prominent thema. Voor volledige bestaanszekerheid is de Rijksoverheid aan zet, echter lukt het de Rijksoverheid tot op heden niet om bestaansonzekerheid voldoende aan te pakken. De gemeente voert daarom aanvullend beleid om te komen tot een verhoogde bestaanszekerheid onder inwoners.

Wat willen we bereiken

De gemeente voert aanvullend beleid om te komen tot een verhoogde bestaanszekerheid onder inwoners. Lokaal richten we ons op de gemeentelijke opdracht vanuit het visiedocument Sociaal Domein. Om invulling te geven aan de ambitie op het gebied van bestaanszekerheid, komen we in 2025 met een beleidsnota waarin we onze doelen concretiseren, aangeven hoe we deze doelen willen bereiken inclusief de middelen die daaraan verbonden zijn. Voorafgaand aan de beleidsnota wordt een evaluatie gehouden van het huidige minimabeleid.

Speerpunten

Het realiseren van een Beleidsnota Bestaanszekerheid

Omschrijving (toelichting)

Om de gemeentelijke opdracht op het thema bestaanszekerheid vanuit het visiedocument Sociaal Domein in te vullen, komt er in 2025 een Beleidsnota Bestaanszekerheid. Deze

beleidsnota geeft invulling aan de ambitie op het gebied van bestaanszekerheid en geeft aan hoe we deze doelen willen bereiken, inclusief de middelen die daaraan verbonden zijn. Voorafgaand aan de beleidsnota wordt een evaluatie gehouden van het huidige minimabeleid.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.3.2 Participatiewet

Wat is er aan de hand

Het kabinet heeft het Wetsvoorstel Participatiewet in balans naar de Tweede Kamer gestuurd. Naar verwachting zal op er op korte termijn een besluit worden genomen over deze wet. De Participatiewet in Balans vraagt van gemeenten dat zij actiever, flexibeler en meer op maat ondersteuning bieden aan mensen met een bijstandsuitkering of een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit betekent meer aandacht voor re-integratie, een soepelere toepassing van sancties, en een grotere verantwoordelijkheid bij het creëren van werkplekken en het leveren van maatwerk. Daarnaast speelt hierbij ook het wetsvoorstel van school naar duurzaam werk een rol. Deze wet legt een grote verantwoordelijkheid bij gemeenten om jongeren, vooral de meest kwetsbare groepen, te begeleiden naar de arbeidsmarkt en ervoor te zorgen dat zij duurzaam werk vinden. Dit vraagt om intensieve samenwerking met scholen, werkgevers en andere partijen, maar biedt ook kansen om jeugdwerkloosheid te verminderen en jongeren een stabiele toekomst te bieden.

Met betrekking tot de Participatie zien we lokaal dat door verschillende oorzaken en ondanks de inzet, het bijstandsvolume per saldo niet afneemt.

Wat willen we bereiken

Uitstroom naar werk blijft een prominente doelstelling binnen de Participatiewet. Zelf kunnen voorzien in het levensonderhoud levert een belangrijke bijdrage aan de zelfredzaamheid en draagt bij aan het verstrekken van de eigenwaarde. De uitstroom uit het bestand van de Participatiewet willen we dan ook verder bevorderen. Ook in 2025 zal dit een belangrijke focus blijven.

Speerpunten

Invulling taakstelling Participatiewet

Omschrijving (toelichting)

Het realiseren van extra uitstroom uit het bestand van de Participatiewet.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.3.3 Taakstelling Jeugdhulp

Wat is er aan de hand

De kosten van de Jeugdhulp zijn de afgelopen jaren gestegen. Dat komt door meerdere factoren: duurdere indicaties - mede door de afbouw van intramurale jeugdhulp+ en het ontbreken van passende alternatieven - en de indexatie van de tarieven.

Wat willen we bereiken

We willen de kosten van de Jeugdhulp omlaag brengen. Zowel regionaal als lokaal worden hiervoor inspanningen geleverd. Regionaal bijvoorbeeld door de implementatie van maatregelen uit de Hervormingsagenda en de regionale bestuursopdracht. Lokaal door aanpassing van de verordening Jeugd die we in kwartaal 1 van 2025 ter besluitvorming agenderen.

Speerpunten

Invulling geven aan de taakstelling Jeugdhulp

Omschrijving (toelichting)

We monitoren de kosten jeugdhulp zowel lokaal als regionaal. Zodra de maatregelen financieel effect opleveren vindt verrekening plaats met de in onze begroting opgenomen taakstelling van € 425.000.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we?

Binnen het sociaal domein is het beleidsplan Sociaal Domein ons kader. Verder handelen we op grond van:

- Verordeningen met betrekking tot de Jeugdwet
- De verordening en uitvoeringsregels met betrekking tot het leerlingenvervoer
- Verordeningen met betrekking tot de Wmo
- Regionaal Beleidsplan Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen 2022-2026
- De verordeningen en nadere regels met betrekking tot de Participatiewet
- De gemeenschappelijke regeling IJsselgemeenten
- De gemeenschappelijke regeling Promen
- De gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond

- De verordening Iedereen doet mee fonds
- Actieprogramma Armoede en Schulden 2021-2024

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af?

- Gemeentelijke monitor sociaal domein
- Bestuursrapportage sociaal domein
  - Sturingsanalyse arbeidsparticipatie
    - Kwartaalrapportages Sociale Zaken IJsselgemeenten
    - Rapportages GR Promen
    - Kwartaalrapportages Sociale Zaken IJsselgemeenten
    - Bestuursrapportages GR Jeugdhulp Rijnmond

4.4 Opvang en inburgering

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.4.1 Opvang en inburgering

Wat is er aan de hand

Krimpen aan den IJssel neemt haar verantwoordelijkheid in het immigratiebeleid, waarbij we betrokken maar kritisch te werk gaan. We dragen bij aan opvang, bieden huisvesting aan Oekraïense ontheemden en voldoen aan de taakstelling voor het huisvesten van statushouders.

Wat willen we bereiken

Binnen Krimpen aan den IJssel realiseren we (tijdelijke) huisvesting voor 3 groepen:

- Asielzoekers
- Statushouders en inburgeraars
- Oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne

Asielzoekers

Krimpen aan den IJssel draagt bij aan de tijdelijke opvang van asielzoekers in de Slikslouthaven door middel van de asielboot. Deze locatie wordt beheerd door het COA.

Statushouders en inburgeraars

Elke gemeente heeft de verantwoordelijkheid om statushouders te huisvesten. In Krimpen aan den IJssel streven we niet alleen naar huisvesting, maar ook naar maatschappelijke integratie, het beheersen van de Nederlandse taal en werktoeleiding. Met de komst van de nieuwe inburgeringswet is de gemeentelijke rol weer groter geworden. Binnen Krimpen aan den IJssel hebben we de regie op de individuele inburgeraars neergelegd bij KrimpenWijzer.

Hierbij pakken we de maatschappelijke begeleiding en het taalonderwijs gezamenlijk op. De inburgeraars volgen hun inburgeringstraject op verschillende taalscholen in Rotterdam. De casusregisseurs inburgering binnen Krimpenwijzer zijn verantwoordelijk voor deze taak, inclusief het aanmelden van inburgeraars en het monitoren van hun voortgang in het taalonderwijs. Met GR IJsselgemeenten zal gekeken worden hoe versnelde doorstroom naar werk mogelijk is.

Oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne

Voor Oekraïense vluchtelingen zijn er inmiddels 2 opvanglocaties ingericht. De duur van deze opvang hangt af van de situatie in Oekraïne. Naast huisvesting bieden we ook onderwijs en andere vormen van ondersteuning aan deze groep. Voor de huisvesting zal ook gestart worden met de inning van een bijdrage voor de huisvesting.

Bij alle vormen van (tijdelijke) opvang en huisvesting van de diverse doelgroepen in Krimpen kunnen we rekenen op een groot aantal betrokken inwoners. Zij zetten zich in om de tijdelijke bewoners zich welkom te laten voelen en te ondersteunen bij hun maatschappelijke integratie.

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we?

- Beleidsplan sociaal domein
- Inburgeringswet
- Actieplan Inburgering

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af?

- Gemeentelijke monitor sociaal domein
- Kwartaalrapportage inburgering
- Raadsinformatiebrieven

Wat mag het kosten

Sociaal domein	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenraming		
				2026	2027	2028
Lasten						
Preventie	2.805	3.093	3.294	3.337	3.428	3.518
Basishulp	2.785	2.821	1.636	1.696	1.719	1.772
Individuele hulp	36.672	37.887	39.812	40.616	41.738	43.116
- Jeugd	10.505	11.524	13.273	13.797	14.252	14.709
- Participatie	17.796	17.223	16.720	16.736	17.032	17.567
- WMO	8.371	9.139	9.820	10.083	10.455	10.840
Opvang en inburgering		3.479	927	953	976	1.003
Nieuw beleid & intensivering						
			250	250	130	130
			-130	-130	-130	-130
Totaal lasten	42.263	47.280	45.790	46.722	47.862	49.408
Baten						
Preventie	1.597	1.316	680	586	587	589
Basishulp	250	235	101	104	106	109
Individuele hulp	9.950	10.103	9.926	9.969	10.218	10.473
- Jeugd	177	265	66	68	69	71
- Participatie	9.373	9.467	9.494	9.526	9.764	10.008
- WMO	401	371	366	376	384	394
Opvang en inburgering		3.356	634	650	658	674
Nieuw beleid & intensivering						
Totaal baten	11.798	15.010	11.341	11.308	11.569	11.845
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	-30.465	-32.270	-34.449	-35.414	-36.293	-37.564
Reservemutaties						
	1.355	589				
Geraamd resultaat	-29.109	-31.681	-34.449	-35.414	-36.293	-37.564

Nieuw beleid en intensiveringen Sociaal domein	2025	2026	2027	2028
Stevig Lokaal Team: scherper aan de wind	250	250	130	130
Totaal	250	250	130	130
Dekking deels door besparing	-130	-130	-130	-130
Nieuw beleid en intensiveringen inclusief dekking	120	120		

Indicatoren

De ingevulde gegevens bevatten geen streefwaarden, maar gaan over de meest actuele gerealiseerde waarden. In de kolom jaartal staat aangegeven uit welk jaar de gerealiseerde waarden komen.

In de kolom 'begroting 2024' ziet u de gepresenteerde waarden van de begroting 2024. Het is mogelijk dat deze waarden achteraf nog zijn geactualiseerd door de bron.

De resultaten van de Burgerpeiling 2024 zijn nog niet beschikbaar gekomen voor de begroting 2025.

Basisset indicatoren programma Sociaal domein	Begroting 2025	Jaartal	Begroting 2024	Jaartal	Bron
% kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	6,0%	2022	6,0%	2021	Waarstaatjegemeente
Netto arbeidsparticipatie	73,6%	2023	72,6%	2022	Waarstaatjegemeente
% werkloze jongeren in de leeftijd van 16-22 jaar	1,0%	2022	1,0%	2021	Waarstaatjegemeente
Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners	292,10	2023	335,60	2021	Waarstaatjegemeente
Het aantal lopende reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	268,40	2023	285	2022	Waarstaatjegemeente
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp	14,8%	2023	19,2%	2022	Waarstaatjegemeente
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming	1,2%	2023	1,2%	2022	Waarstaatjegemeente
% Jongeren met jeugdreclassering in de leeftijd van 12-23 jaar	0,2%	2022	0,2%	2022	Waarstaatjegemeente
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement per 10.000 inwoners	630	2023	580	2022	Waarstaatjegemeente
% Werkelozen ten opzichte van de beroepsbevolking	3,3%	2023	3,3%	2022	Waarstaatjegemeente
% Huishoudens met een bijstandsuitkering	4,3%	2023	4,3%	2022	Waarstaatjegemeente

Lokale indicatoren programma Sociaal domein	Begroting 2025	Jaartal	Begroting 2024	Jaartal	Bron
Het percentage inwoners dat zich belemmerd voelt in zijn of haar dagelijkse activiteiten door het geven van zorg aan een hulpbehoevende naaste	41%	2023	32%	2021	Burgerpeiling
Vaccinatiegraad	75,3%	2023	76,2%	2022	Jaarverslag CJG Rijnmond
Melding partnergeweld	95	2023	85	2022	Waarstaatjegemeente
Meldingen kindermishandeling	120	2023	80	2022	Waarstaatjegemeente
Verward gedrag: crisismaatregelen	5	2023	5	2022	Khonraad
% aantal meldingen bij Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond (VTRR)	227	2023	174	2022	Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond (VTRR)
Bereikbaarheid Krimpenwijzer ("Ik wist waar ik moest zijn met mijn hulpvraag")	85%	2023	85%	2022	KTO
Door de dienstverlening die ik vanuit KrimpenWijzer/Krimpens Sociaal Team heb gekregen heb ik een betere kwaliteit van leven	76%	2023	79%	2022	KTO
Klantwaardering dienstverlening GR IJsselgemeenten	7,80	2022	7,80	2022	GR IJsselgemeenten
Inwoners van 70 jaar en ouder die zelfstandig wonen; per 1000 inwoners	963	Q1 2024	961	Q2 2023	Waarstaatjegemeente
Aantal mantelzorgers bekend bij Krimpenwijzer	535	2023	722	2022	Gemeentelijke registratie vrijwilligers
Aantal aanmeldingen schuldhulpbemiddelen GR IJsselgemeenten	27	2023	25	2022	GR IJsselgemeenten
% Huishoudens zonder voorzieningen	79%	2023	77%	2022	Waarstaatjegemeente
Huishoudens met 1 t/m 5 voorzieningen	2.760	2023	2.860	2022	Waarstaatjegemeente
Huishoudens met 6 of meer regelingen	160	2023	195	2022	Waarstaatjegemeente
Huishoudens met Wmo voorzieningen	1.775	2023	1.775	2022	Waarstaatjegemeente

Middelen

Overhead

Inleiding

Dit hoofdstuk biedt inzicht in de overhead van de gemeente Krimpen aan den IJssel. De programma's bevatten alleen de lasten en baten van het primaire proces.

Sinds de herziening van het Besluit Begroting en Verantwoording tonen we de baten en lasten van Overhead apart als onderdeel van de programmabegroting.

Onderdelen overhead

Onder overhead valt het geheel van functies en activiteiten gericht op sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Directe kosten zoveel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden;
- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren daarom tot de overhead. Wanneer deze ondersteunende taken worden uitbesteed, behoren de uitbestedingskosten bedrijfsvoering tot de overhead (bijvoorbeeld uitbesteding ICT);
- Sturende taken vervuld door hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead. De bijbehorende loonkosten behoren ondeelbaar tot de overhead;
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead.

Om enig inzicht te geven in de opbouw van de overhead is in deze begroting de overhead verdeeld in:

- Personele lasten van onder andere de taken met betrekking tot directie, communicatie, bestuursondersteuning, facilitaire zaken, juridische zaken, HR en financiën.
- Niet personele lasten, zoals huisvesting en ICT.

Dit begrotingsonderdeel is slechts een weergave van de baten en lasten met betrekking tot overhead.

Een meer inhoudelijke toelichting treft u aan in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Wat mag het kosten

Overhead	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenraming		
				2026	2027	2028
Lasten						
Personele lasten	6.267	6.666	7.088	7.225	7.493	7.776
Niet personele lasten	5.686	6.597	6.587	6.609	6.705	6.897
Nieuw beleid & intensivering						
Totaal lasten	11.953	13.262	13.675	13.834	14.198	14.673
Baten						
Personele baten						
Niet personele baten	338	351	339	348	357	366
Nieuw beleid & intensivering						
Totaal baten	338	351	339	348	357	366
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	-11.614	-12.912	-13.335	-13.486	-13.841	-14.308
Reservemutaties	616	289				
Geraamd resultaat	-10.998	-12.623	-13.335	-13.486	-13.841	-14.308

Investerings 2025-2028 Overhead		2025	2026	2027	2028
Toegangscontrole raadhuis	Vervanging	70			
Totaal		70			

Indicatoren

De ingevulde gegevens bevatten geen streefwaarden, maar betreffen de meest actuele gerealiseerde waarden. In de kolom jaartal staat aangegeven uit welk jaar de gerealiseerde waarden komen.

In de kolom 'begroting 2024' ziet u de gepresenteerde waarden van de begroting 2024. Het is mogelijk dat deze waarden nadien nog zijn geactualiseerd door de bron.

Basisset indicatoren Overhead	Begroting 2025	Jaartal	Begroting 2024	Jaartal	Bron
Formatie in fte per inwoner x 1.000	6,10	2024	5,94	2023	Vensters voor Bedrijfsvoering (eigen berekening)
Bezetting in fte per inwoner x 1000	5,51	2024	5,38	2023	Vensters voor Bedrijfsvoering (eigen berekening)
Apparaatskosten per inwoner	786,63	2024	735,06	2023	Vensters voor Bedrijfsvoering (eigen berekening)
Externe inhuur als % van totale kosten loonsom*	4,5%	2024	2,5%	2023	Vensters voor Bedrijfsvoering (eigen berekening)
Overhead als % van totale lasten	12,23%	2024	11,41%	2023	Vensters voor Bedrijfsvoering (eigen berekening)

*Deze indicator is samengesteld uit post salarislasteren en inhuur (ziektevervangning). Bij het opstellen van de cijfers wordt bij de salarispost uit gegaan van volledige bezetting op max schaal op de formatie. Het verschil tussen deze maximale raming en de bezetting (inclusief vacaturruimte) kan worden ingezet voor tijdelijke inhuur. In de indicator telt deze dan bij de jaarrekening niet meer mee onder het kopje salaris, maar inhuur. Hierdoor verwachten wij bij de jaarrekening een afwijking. Het is daarnaast mogelijk dat er baten staan tegenover de externe inhuur.

Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

In dit hoofdstuk zetten we de algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien op een rij. Binnen de begroting bestaat een onderscheid tussen algemene dekkingsmiddelen en specifieke dekkingsmiddelen. De algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die vrij zijn aan te wenden. De besteding van deze inkomsten is niet aan een bepaald programma gebonden. De algemene dekkingsmiddelen vormen de financiële dekking van de negatieve financiële saldi van de programma's. De algemene dekkingsmiddelen beslaan meer dan de helft van de totale baten van de gemeente. De belangrijkste algemene dekkingsmiddelen zijn:

- uitkering uit het gemeentefonds
- inkomsten uit de onroerendezaakbelastingen (ozb)
- inkomsten uit deelnemingen

De uitkering uit het gemeentefonds is de grootste bron van gemeentelijke inkomsten. Eigen inkomsten als de ozb vormen slechts een beperkt deel van de totale baten.

Uitkering gemeentefonds

Het gemeentefonds heeft een wettelijke basis in de Financiële verhoudingswet. Het is een begrotingsfonds op de Rijksbegroting. Het Rijk bepaalt de omvang van het gemeentefonds in het normale begrotingsproces.

Omvang gemeentefonds

Het vervroegd invoeren van de bbp-systematiek in 2024 en de prijsbijstelling uit de Macro Economische Verkenningen (MEV) resulteren in een lager accres. Vanaf 2026 heeft het Rijk een korting op het gemeentefonds doorgevoerd, die bekend is geworden als het 'ravijn'. Deze verandering heeft een grote impact op de financiële slagkracht van gemeenten. We bereiden hier ons op voor door in 2025 te komen met ombuigingsvoorstellen voor de begroting 2026.

De omvang van het gemeentefonds verandert ook bij nieuwe taken en verantwoordelijkheden, of als taken komen te vervallen.

Opbouw gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds bestaat uit 3 soorten uitkeringen: algemene uitkering, integratie-uitkeringen en decentralisatie-uitkeringen. Voor Participatie ontvangt de gemeente een integratie-uitkering. De decentralisatie-uitkeringen bevatten uitkeringen voor onder andere toezicht en handhaving van provinciale taken, armoedebestrijding kinderen en uitvoeringskosten omgevingswet.

Specifieke Uitkeringen

Naast deze 3 vormen van algemene middelen ontvangt de gemeente zogenaamde specifieke uitkeringen (SPUK's). Deze worden verantwoord op het betreffende programma en zijn niet vrij inzetbaar. Bovendien wordt over deze middelen verantwoording afgelegd bij de jaarrekening.

Septembercirculaire 2024

Gemeenten ontvangen in principe op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De cijfers in deze begroting zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2024 van het gemeentefonds. Hiermee volgen wij de in de vorige begroting opgenomen gedragslijn om de septembercirculaire te verwerken in de cijfers.

Onroerende zaakbelastingen

De opbrengst uit onroerende zaakbelasting wordt in deze begroting met 2,5% verhoogd. Dat is gelijk aan de algemene trend. Omdat de WOZ-waarden van vrijwel al het vastgoed boven trendmatig zijn gestegen, wordt een verlaging van het tarief toegepast. Op deze wijze stuurt de gemeente op de benodigde opbrengst en speelt de ontwikkeling van de WOZ-waarde een ondergeschikte rol. Een hogere waarde leidt dus niet automatisch tot een boven trendmatig hogere OZB-aanslag.

Dividenden

Alle beleggingen van Krimpen aan den IJssel liggen in het verlengde van de publieke taak. De verwachte inkomsten uit beleggingen beoordelen we jaarlijks en stellen we - indien nodig - bij.

In 2021 zijn cumulatief preferente aandelen Stedin verworven, waarop we een gegarandeerd dividend van 3% ontvangen. Op basis van prognoses en het laatst afgesloten boekjaar is in deze begroting geen rekening gehouden met dividend over de reguliere aandelen Stedin. Verder leveren alleen de aandelen BNG dividendeninkomsten op. Over de aandelen Oasen en Cyclus wordt geen dividend uitgekeerd.

Saldo van de financieringsfunctie

Dit betreft het saldo van het taakveld treasury. Dit saldo wordt veroorzaakt doordat de omslag van de rente naar de programma's plaatsvindt op basis van een afgerond percentage. De gehanteerde rekenrente in deze begroting bedraagt 1%, terwijl de berekende omslag 0,83% is. Er is daardoor sprake van een financieringssaldo. In paragraaf D Financiering wordt dit verder toegelicht.

Stelposten

In de begroting is een aantal stelposten opgenomen. Voor een groot deel betreffen die de onderwerpen die als nieuw beleid en intensiveringen in de begroting zijn opgenomen. Wanneer we het nieuw beleid daadwerkelijk in uitvoering nemen, vindt omzetting naar een reguliere raming plaats. Dit is feitelijk een manier om zicht te houden op de uitvoering van het nieuw beleid.

Daarnaast zijn stelposten opgenomen voor lasten die we nog niet kunnen toerekenen aan een programma. In de loop van 2025 beoordelen we of we die stelposten moeten inzetten.

Stelposten	Begroting 2025	Mjb 2026	Mjb 2027	Mjb 2028
Taakstelling jeugdhulp	-425	-425	-425	-425
Taakstelling uitstroom bijstand	-237	-239	-242	-248
Vrijval investeringen kapitaallasten	132	210	234	310
Extra middelen uitvoering jeugdwet		-448	-333	-296
Herinvoering eigen bijdragen Wmo		-364	-362	-362
Saldo stelposten	-530	-1.266	-1.127	-1.021

Vennootschapsbelasting

Reclame-uitingen

In de gemeentelijke begroting is rekening gehouden met een aanslag VPB voor reclame-uitingen.

(Hypothecaire) leningen

De Rechtbank heeft een uitspraak gedaan over het verstrekken van (hypothecaire) leningen aan ambtenaren. Dat zou volgens het vonnis een ondernemersactiviteit zijn. Omdat de gemeente Krimpen weliswaar geen nieuwe leningen meer verstrekt, maar nog wel een portefeuille heeft, wordt bekeken of dit tot een aanslag zou kunnen leiden voor onze gemeente. En of het niet zo zou kunnen zijn, dat het überhaupt verstrekken van leningen wordt beschouwd als een ondernemersactiviteit. Dit zou gevolgen kunnen hebben voor het

verstrekken van leningen aan sportverenigingen of aan particulieren voor het verduurzamen van hun huis.

Grondexploitaties

Voor de grondexploitaties wordt jaarlijks een quickscan uitgevoerd om na te gaan of sprake is van vennootschapsbelastingplicht. Tot nu toe is dat niet het geval.

Overige activiteiten

Of er nog meer activiteiten van de gemeente als ondernemerschap moeten worden aangemerkt blijft dus nog steeds onzeker, zodat om die reden nog steeds een risico is opgenomen.

Onvoorzien

De post onvoorzien is volgens het Besluit Begroting en Verantwoording een verplicht onderdeel van de begroting. Gemeenten zijn vrij de hoogte van deze post te bepalen. De post onvoorzien is op basis van de financiële verordening 2023 vastgesteld op € 0 per inwoner.

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we

- Nota lokale heffingen 2019
- Belastingverordeningen
- Financiële verordening 2023
- Nota reserves en voorzieningen

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Begrotingswijzigingen (in principe elke raadsvergadering)
Jaarrekening (voor 15 juli t+1)

Wat mag het kosten

Algemene dekkingsmiddelen, vennootschapsbelasting en onvoorzien	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Onroerende zaakbelasting	6.199	6.323	6.512	6.705	6.908	7.306
Uitkeringen gemeentefonds	58.111	61.613	63.556	62.867	64.929	67.160
Dividenden en winstuitkeringen	225	329	113	113	113	113
Saldo van de financieringsfunctie	-237	-105	32	-849	-1.803	-2.182
Lasten algemene dekkingsmiddelen	-13	-135	-256	-335	-259	-336
Algemene dekkingsmiddelen	64.284	68.025	69.957	68.502	69.886	72.061
Vennootschapsbelasting	-3	-4	-4	-4	-4	-4
Onvoorziene lasten						
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	64.281	68.021	69.953	68.498	69.882	72.057
Reservemutaties	23	154				
Geraamd resultaat	64.303	68.176	69.953	68.498	69.882	72.057

Paragrafen

Paragraaf A Lokale heffingen

Inleiding

Lokale heffingen zijn inkomsten die de gemeente ontvangt op grond van publiekrechtelijke regels. Doorgaans gaat het om belastingen, heffingen en retributies.

Onze gemeente legt de volgende heffingen op:

- onroerende zaakbelastingen (ozb)
- afvalstoffenheffing
- rioolheffing
- haven- en marktgelden
- lijkbezorgingsrechten
- leges

De Nota Lokale heffingen 2019, de kadernota 2025 en het bestuursakkoord dienen als uitgangspunten voor 2025. Deze uitgangspunten zijn vertaald in de begrotingsopzet voor 2025.

Ontwikkelingen 2025

Lokale heffingen

In april 2019 is de Nota Lokale heffingen 2019 vastgesteld. In deze nota zijn voor de diverse kostendekkende heffingen en retributies bandbreedtes vastgelegd. Bij de raming van de opbrengsten voor 2025 zijn deze bandbreedtes het uitgangspunt. Voor de begroting 2025 is

als ozb-opbrengst het volume uit 2024 geraamd en verhoogd met de reguliere gebiedsuitbreiding. Daarnaast vindt een verhoging van het ozb-volume plaats met de index van 2,5%. Om het aldus bepaalde ozb-volume in 2025 te realiseren, dalen bij een verwacht hoger waarde niveau de drie ozb-tarieven (eigenaar woningen, eigenaar niet-woningen en gebruiker niet-woningen). De afvalstoffenheffing en de rioolheffing blijven 100% kostendekkend. Bij de kadernota is afgesproken voor de kostendekking van de lijkbezorgingsrechten een ondergrens van 80% te hanteren. In 2025 komt de kostendekking voor de lijkbezorgingsrechten uit op 90%. In de belastingvoorstellen voor 2025 wordt dit verder uitgewerkt.

Hervorming lokaal belastinggebied?

Tot 2025 komt er geen uitbreiding van het lokaal belastinggebied. Momenteel wordt tussen rijk en gemeenten gesproken over een nieuwe of aangepaste financieringssysteem. De wens is om per 2026 tot een nieuwe wijze van bekostigen te komen, waarbij verruiming van het lokale belastinggebied een te onderzoeken onderdeel is.

Wet WOZ

De WOZ-waarde van woningen is sinds 1 oktober 2016 een openbaar gegeven. Iedereen kan eenvoudig en laagdrempelig de WOZ-waarde opvragen bij één centraal punt. De openbaarmaking van WOZ-waarden van woningen vindt plaats via de landelijke voorziening WOZ (www.wozwaardeloket.nl).

No cure no pay bedrijven

Het aantal no cure no pay-bezwaren tegen WOZ-beschikkingen neemt de afgelopen jaren enorm toe. Daardoor staat een verantwoorde uitvoering van de Wet WOZ onder druk. De Tweede Kamer heeft op 27 oktober 2023 het wetsvoorstel 'Wet herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ en bpm' aangenomen. Per 1 januari 2024 zijn de wijzigingen in werking getreden. De wijzigingen in de regelgeving zorgden voor een verlaging van de proceskostenvergoeding met 75% daarnaast moet uitbetaling van de proceskosten plaatsvinden aan de aan belanghebbende in plaats van aan een no cure no pay bedrijf. Deze wijzigingen beoogden het verdienmodel van de commerciële bezwaarbureaus minder aantrekkelijk te maken.

Echter, de Hoge Raad heeft op 12 juli 2024 uitspraak gedaan inzake de forfaitaire kostenvergoedingen die in de bezwaarfase kunnen worden toegekend. Voor o.a. WOZ/belastingen gold een lager forfaitair bedrag dan in andere zaken. In de uitspraak van 12 juli 2024 is dit door de Hoge Raad doorgestreept, waardoor voortaan een hoger forfaitair bedrag van toepassing is. Dit leidt dus alsnog tot hogere proceskostenvergoedingen. Wat het vervolgens voor no cure no pay bedrijven weer aantrekkelijker maakt om bezwaar te maken.

Bij het belastingplan 2025 heeft het Kabinet voorgesteld om dit arrest te repareren. Door deze reparatie komt de proceskostenvergoeding weer op het niveau dat men voor ogen had per 1 januari 2024. Het voorstel moet nog wel worden beoordeeld door Raad van State, Tweede Kamer en Eerste kamer. In december 2024 wordt de definitieve beslissing verwacht.

Ook in Krimpen aan den IJssel hebben wij te maken met een oplopende druk bij de uitvoering van de Wet WOZ in verband met deze groep bezwaarmakers. Tot op heden heeft dit nog niet geleid tot grote problemen in de uitvoering.

Omgevingswet

De legestarieven zijn conform de begrotingsrichtlijn met 2,5% verhoogd. Als uitzondering hierop zijn een aantal tarieven uit hoofdstuk 1 van de tarieventabel niet verhoogd. De reden is dat voor deze tarieven een maximum geldt en het tarief reeds gelijk is aan dit maximum. Het betreft hier met name de leges voor reisdocumenten en rijbewijzen. De verordening en tarieventabel 2025 is gebaseerd op de modelverordening van de VNG.

Kwijtschelding

Op dit moment wordt er kwijtschelding verleend als de inwoner voldoet aan twee normen, de inkomensnorm en de vermogensnorm. Gemeenten hebben de beleidsvrijheid om de vermogensnorm met een zelf te bepalen bedrag (tot maximaal 2.000 euro) op te hogen. De verhoging van de vermogensnorm hangt af van de leefsituatie van de belastingschuldige (echtgenoten, alleenstaanden of alleenstaande ouders). In 2023 is deze norm verruimd. Ook in 2025 maken wij gebruik van de beleidsvrijheid om deze norm te verruimen, zodat een grotere groep inwoners in aanmerking komt voor kwijtschelding.

Lokale heffingen

Overzicht baten en lasten

Conform artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt in de paragraaf lokale heffingen een overzicht van baten en lasten opgenomen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten.

Jaarlijks worden de berekeningen van de kostendekking van de diverse heffingen opnieuw uitgevoerd, rekening houdend met de uitgangspunten van het BBV.

Deze berekeningen hebben gevolgen voor de tarieven en opbrengsten van de diverse heffingen. Bij de vaststelling van de nota lokale heffingen zijn bij de diverse heffingen bandbreedtes vastgesteld. In de begroting 2025 blijven deze heffingen en retributies binnen de bandbreedte. Bij de kadernota is afgesproken voor de kostendekking van de lijkbezorgingsrechten een ondergrens van 80% te hanteren. In de volgende alinea's geven we de lasten en baten weer van de diverse heffingen waarbij sprake is van het verhalen van de kosten.

Hieronder worden de diverse lokale heffingen weergegeven.

Lokale heffingen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Onroerendezaakbelasting	6.268	6.414	6.608
Afvalstoffenheffing	4.924	5.226	5.753
Rioolheffing	3.802	4.061	4.124
Haven- en marktelden	100	115	147
Lijkbezorgingsrechten	499	531	741
Leges, overig	1.637	1.583	2.074
Totaal lokale heffingen	17.230	17.930	19.447

Opbrengsten

Hieronder worden de diverse heffingen weergegeven.

Onroerende zaakbelastingen

Voor de begroting is als ozb-opbrengst het volume uit 2024 geraamd en verhoogd met de reguliere gebiedsuitbreiding. Daarnaast vindt een verhoging van het ozb-volume plaats met de index van 2,5%. Dit alles geeft het volgende beeld:

	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Onroerendezaakbelasting	6.268	6.414	6.608

Afvalstoffenheffing

In de Nota Lokale heffingen 2019 is voor de afvalstoffenheffing een bandbreedte van kostendekking vastgesteld van een percentage tussen de 90% en 100%. Sinds de begroting 2021 is gekozen voor maximale kostendekking. Om in 2025 de kostendekking op 100% te houden wordt de afvalstoffenheffing verhoogd met bijna 9,5%. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere bijdrage aan Cyclus. De directe kosten behorende bij het taakveld afval worden voor 100% toegerekend aan de heffing. Straatvegen is een activiteit die indirect een bijdrage levert aan de afvalexploitatie, hiervan wordt 25% van de kosten toegerekend.

In Krimpen aan den IJssel hangt het tarief af van de omvang van de huishoudens. Voor 2025 bedraagt het tarief onderscheid tussen één- of meerpersoonshuishoudens ruim 83 euro.

Dit alles geeft voor 2025 het volgende beeld:

	lasten	baten	kostendekking
Afvalstoffenheffing	6.262	6.262	100%

Rioolheffing

Bij de Nota Lokale heffingen 2019 is voor de rioolheffing een bandbreedte van kostendekking afgesproken tussen de 90% en 100% dekking. Sinds de begroting 2021 is gekozen voor maximale kostendekking. Om in 2025 de kostendekking op 100% te houden moet de rioolheffing met ongeveer 2,5 % worden verhoogd. Daarmee komt de kostendekking op 100%. De directe kosten behorende bij het taakveld riolering worden voor 100% toegerekend aan de heffing. Daarnaast wordt bij de berekening van de kosten voor straatvegen en onkruidbestrijding 25% toegerekend aan de rioolexploitatie en 20% aan het onderhoud aan binnenwater en beschoeiing.

In Krimpen geldt het beleid waarbij sprake is van een rioolheffing in de vorm van een aansluitrecht voor de eigenaar en een afvoerrecht voor de gebruiker.

Dit alles geeft voor 2025 het volgende beeld:

	lasten	baten	kostendekking
Rioolheffing	4.124	4.124	100%

Havengelden

In de Nota Lokale heffingen 2019 is besloten dat voor de kostendekking van de havengelden een bandbreedte zal worden gehanteerd van een percentage tussen de 75% en 100%. Vanwege stijgende kosten vanwege verwachte toenemende lasten voor elektra en waterverbruik is een verhoging van 14,5% nodig om de kostendekking binnen deze bandbreedte te houden.

Een overzicht van de lasten en baten 2025 geeft het volgende beeld:

	lasten	baten	kostendekking
Haven	117	88	75%

Het bovenstaande kostendekkingspercentage valt binnen de vastgestelde bandbreedte.

Marktgelden

In de Nota Lokale heffingen 2019 is besloten dat voor de kostendekking van de marktgelden een bandbreedte zal worden gehanteerd van een percentage tussen de 80% en 100%. Vanwege stijgende kosten vanwege verwachte toenemende lasten voor elektra, inzet van uren en onderhoud is een verhoging van 18% nodig om de kostendekking binnen deze bandbreedte te houden.

Een overzicht van lasten en baten geeft voor 2025 het volgende beeld:

	lasten	baten	kostendekking
--	--------	-------	---------------

Markt	60	48	80%
-------	----	----	-----

Het bovenstaande kostendekkingspercentage valt binnen de vastgestelde bandbreedte .

Lijkbezorgingsrechten

In de Nota Lokale heffingen 2019 is voor de lijkbezorgingsrechten een bandbreedte in kostendekking vastgesteld tussen de 70% en 80%. Bij de kadernota 2025 is afgesproken voor de kostendekking van de lijkbezorgingsrechten een ondergrens van 80% te hanteren. Voor het belastingjaar 2025 is gekozen voor een dekkingsgraad van 90%. De lijkbezorgingsrechten moeten hierdoor met 9% worden verhoogd.

Dit geeft voor 2025 het volgende beeld:

	lasten	baten	kostendekking
--	--------	-------	---------------

Lijkbezorging	823	741	90%
---------------	-----	-----	-----

Legesverordening

De beleidslijn die bij de bepaling van de leges wordt gehanteerd, is een integrale kostendekking te bereiken van maximaal 100%. Bij de berekening daarvan vormen de leges voor de omgevingsvergunning de hoofdmoot. Ook vanwege het per jaar wisselende bouwprogramma, zijn de leges omgevingsvergunning voor wat betreft de mate van kostendekking onvoorspelbaar. De overige diensten hebben minder effect op de volledige kostendekking. Nieuw is de splitsing van de huidige activiteit bouwen in bouwactiviteiten en een ruimtelijke toets. Deze splitsing is noodzakelijk door de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Deze Wet zorgt voor een indeling van bouwwerken in gevolgklassen. Voor bouwwerken in gevolgklasse 2 is de tariefopbouw gelijk aan het tarief in 2024. Voor bouwwerken in gevolgklasse 0 en 1 geldt wettelijk alleen nog het tarief voor de ruimtelijke toets. De huidige kosten zijn naar rato van de verlaging van de verhaalbare lasten verlaagd.

Hierna volgt een weergave van de kostendekking op onderdelen, gevolgd door de totale kostendekking van de verordening.

Dit alles geeft het volgende beeld:

Paragraaf	Omschrijving	Lasten	Baten	Kostendekking
Paragraaf 1.1	Burgelijke stand	55	34	61%
Paragraaf 1.2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	436	473	109%
Paragraaf 1.3	Rijbewijzen	132	103	78%
Paragraaf 1.4	Verstrekingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	7	3	37%
Paragraaf 1.5	Bestuursstukken			
Paragraaf 1.6	Vastgoedinformatie			
Paragraaf 1.7	Overige publiekszaken	15	6	40%
Paragraaf 1.8	Gemeentearchief			
Paragraaf 1.9	Bijzondere wetten	15	10	67%
Paragraaf 1.10	Diversen			21%
Paragraaf 2.1	Algemene bepalingen			
Paragraaf 2.2	Voorfase			
Paragraaf 2.3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	1.338	1.332	100%
Paragraaf 2.4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed			
Paragraaf 2.5	Milieubelastende activiteiten	46	15	33%
Paragraaf 2.6	Lozingsactiviteiten			
Paragraaf 2.7	Aanlegactiviteiten			
Paragraaf 2.8	Overige activiteiten			
Paragraaf 2.9	Maatwerkvoorschriften			
Paragraaf 2.10	Gelijkwaardigheid			
Paragraaf 2.11	Overige tarieven			
Paragraaf 2.12	Modaliteiten	27	16	58%
Paragraaf 2.13	Vermindering			
Paragraaf 2.14	Teruggaaf			
Paragraaf 3.1	Horeca	9	1	14%
Paragraaf 3.2	Seksbedrijven			
Paragraaf 3.3	Winkeltijdenwet			
Paragraaf 3.4	Organiseren evenement of markt	12	1	11%
Paragraaf 3.5	Standplaatsen			
Paragraaf 3.6	Kinderopvang	1	1	61%
Paragraaf 3.7	In dit hoofdstuk niet benoemd besluit			
Totaal		2.095	1.995	95%

Lastendruk

Op basis van de nieuwe tarieven berekenen we voor een aantal situaties de lastendruk voor 2025. In deze situaties is geen rekening gehouden met een wijziging van de WOZ-waarde van de woning. Deze is moeilijk te voorspellen en niet voor iedereen gelijk.

In paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing is het kengetal belastingcapaciteit opgenomen.

Lastendruk 1 persoonshuishouden	Huur/koop	Onderdeel	2024	2025	% effect	Bedrag
Een woning met een WOZ-waarde van € 250.000, bewoond door 1 persoon; het waterverbruik is 45 m3.	huur	Rioolheffing, het gebruikersdeel	76,20	78,00	2,36%	1,80
		Afvalstoffenheffing	382,30	418,40	9,44%	36,10
		Totale lastendruk per jaar	458,50	496,40	8,27%	37,90
	koop	Rioolheffing, het gebruikersdeel	76,20	78,00	2,36%	1,80
		Rioolheffing, het eigenarendeel	183,00	187,58	2,50%	4,58
		Afvalstoffenheffing	382,30	418,40	9,44%	36,10
		Onroerendezaakbelasting	214,00	219,35	2,50%	5,35
		Totale lastendruk per jaar	855,50	903,33	5,59%	47,83

Lastendruk 2 persoonshuishouden	Huur/koop	Onderdeel	2024	2025	% effect	Bedrag
Een huurwoning met een WOZ-waarde van € 300.000, bewoond door 2 personen het waterverbruik is 90 m3.	huur	Rioolheffing, het gebruikersdeel	76,20	78,00	2,36%	1,80
		Afvalstoffenheffing	420,53	460,24	9,44%	39,71
		Totale lastendruk per jaar	496,73	538,24	8,36%	41,51
	koop	Rioolheffing, het gebruikersdeel	76,20	78,00	2,36%	1,80
		Rioolheffing, het eigenarendeel	183,00	187,58	2,50%	4,58
		Afvalstoffenheffing	420,53	460,24	9,44%	39,71
		Onroerendezaakbelasting	256,80	263,22	2,50%	6,42
		Totale lastendruk per jaar	936,53	989,04	5,61%	52,51

Lastendruk meerpersoonshuishouden	Huur/koop	Onderdeel	2024	2025	% effect	Bedrag
Een huurwoning met een WOZ-waarde van € 350.000, bewoond door meer dan 2 personen het waterverbruik is 150 m3.	huur	Rioolheffing, het gebruikersdeel	152,40	156,00	2,36%	3,60
		Afvalstoffenheffing	458,76	502,08	9,44%	43,32
		Totale lastendruk per jaar	611,16	658,08	7,68%	46,92
	koop	Rioolheffing, het gebruikersdeel	152,40	156,00	2,36%	3,60
		Rioolheffing, het eigenarendeel	183,00	187,58	2,50%	4,58
		Afvalstoffenheffing	458,76	502,08	9,44%	43,32
		Onroerendezaakbelasting	299,60	307,09	2,50%	7,49
		Totale lastendruk per jaar	1.093,76	1.152,75	5,39%	58,99

Kwijtschelding

Inwoners met de laagste inkomens kunnen gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de lokale lasten krijgen. De rijksoverheid bepaalt in de Invorderingswet de regels hiervoor. Het beleid over de kwijtschelding is verder uitgewerkt in de 'Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023' van de gemeente Krimpenerwaard aan den IJssel die door de raad is vastgesteld op 15 december 2022.

Naar verwachting komen rekening houdend met de ervaringen in voorgaande jaren, globaal 300 huishoudens voor (gedeeltelijke) kwijtschelding in aanmerking.

Dit alles geeft voor 2025 het volgende overzicht:

Kwijtscheldingen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Afvalstoffenheffing	118	131	122
Rioolheffing	29	31	28
Totaal kwijtscheldingen	147	162	150

Woonlasten (vergelijking met omliggende gemeenten)

Woonlasten (vergelijking met omliggende gemeenten)

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) geeft inzicht in de woonlasten per gemeente en de posities die de gemeenten ten opzichte van elkaar innemen in Nederland. Hierbij geldt dat nummer 1 de goedkoopste gemeente is. In 2024 staat Krimpen aan den IJssel op plaats 303 van de 342 (deel)gemeenten. In 2023 nam Krimpen aan den IJssel nog een 315e plaats in van de 342 gemeenten.

Wat betreft de omringende gemeenten zijn de woonlasten als volgt (peiljaar 2024):

Vergelijking woonlasten per gemeente	Netto woonlast (duur->goedkoop)	Rangnummer COELO
Gouda	1296	329
Krimpen aan den IJssel	1167	303
Zuidplas	1043	239
Krimpenerwaard	1023	216
Rotterdam	995	188
Capelle aan den IJssel	740	4

Paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de risico's, de bijbehorende beheersmaatregelen en de mate waarin de gemeente voldoende buffer heeft om risico's af te dekken. In de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing (2023) is het beleid vastgelegd dat de basis vormt voor de gevolgde werkwijze.

Door de complexe samenleving, de veelzijdige gemeentelijke activiteiten en veranderingen in wet- en regelgeving lopen gemeenten veel risico's. Risico's zijn onvermijdelijk, maar kunnen wel worden beheerst. In het uiterste geval kan de gemeente risico's opvangen via de

weerstandscapaciteit. De gemeente beschikt over vrij aanwendbare middelen die, wanneer dat nodig is kunnen worden ingezet om dergelijke tegenvallers op te vangen; de weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de financiële omvang van de gemeentelijke risico's te vermenigvuldigen met de ingeschatte kans dat deze risico's zich ook echt gaan voordoen. De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit bepaalt of de gemeente voldoende weerstandsvermogen heeft.

In de belangrijkste planning- en controldocumenten (kadernota, begroting en jaarrekening) is altijd een geactualiseerd overzicht opgenomen van de belangrijkste risico's en een analyse van het weerstandsvermogen. De overzichten geven op hoofdlijnen informatie over risicobeheersing. Wetgever, toezichthouder en gemeenteraad hechten in toenemende mate belang aan risicobeheersing.

Risico's

Gedurende het jaar heeft risicobeheersing de doorlopende aandacht.

Op de volgende pagina zijn de grootste risico's opgenomen waaronder ook de risico's van de verbonden partijen, die direct gevolgen hebben voor de financiën van onze gemeente. De risicobeheersing tot sturing op financiële risico's vindt plaats door samenwerking, overleg en verantwoording in informatievoorziening.

Artikel 15 van BBV schrijft voor om in de begroting de risico's van de verbonden partijen op te nemen die geheel of gedeeltelijk zijn afgewend op de gemeente Krimpen aan den IJssel.

Conform de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023 zijn de risico's in kaart gebracht. In deze paragraaf wordt de top 10 van de risico's behandeld. Wat nog niet in de top 10 risico's is opgenomen maar wel benoemd dient te worden is zwembad De Lansingh. Zoals bekend is het recreatiebad van zwembad De Lansingh gesloten, dit heeft gevolgen voor de exploitatie. De gemeente is in gesprek met exploitant Optisport over de toekomst van het zwembad.

Risico's begroting 2025

GEKWANTIFICEERDE RISICO'S bedragen x 1.000	S / I	Max kosten bij gevolg	Kans op gevolg	Benodigde capaciteit	Beheersmaatregelen
Bestuur en veiligheid					
-					
Ruimtelijk domein					
1. MPG2024 Bij de actualisatie van het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) zijn meerdere risico's met mogelijke financiële consequenties gedefinieerd en gewogen. Het aantal risico's is toegenomen doordat de uitvoering van enkele projecten in een vervolgfase is gekomen. Doordat beter zicht is gekomen op de uitvoering kunnen de risico's ook beter worden ingeschat en kunnen gerichte beheersmaatregelen worden ingezet.	I	4.236	div.	1.116	Diverse beheersmaatregelen zijn van toepassing, deze zijn per grondexploitatie geïnventariseerd.
2. Grote projecten Buitenruimte Kosten kunnen aanzienlijk oplopen in verband met marktwerking bij aanbestedingen en tijdens de uitvoering van projecten. Ook de planning van projecten is een risico. We hebben gezien dat de prijzen en levertijden van allerlei grondstoffen en materialen stijgen. Het zijn inmiddels forse prijsstijgingen en de komende ontwikkeling is niet goed te voorzien.	I	3.000	25%	750	Monitoring en waar nodig en waar mogelijk anticiperen bij opstellen meerjarenplanning herstraten en riolering. De planning van projecten en noodzakelijk extra onderzoek.
Maatschappelijk Domein					
-					
Sociaal Domein					
3. Kosten bijstand De inkomsten van de Specifieke uitkering BUIG (Bundeling Uitkering Inkomensvoorzieningen Gemeenten) laat een grillig verloop zien. Mogelijk wijkt het definitief budget voor 2024 sterk af van het voorlopig budget BUIG en nader voorlopig budget BUIG. Dat geldt ook het voorlopig budget voor 2025. De beschikking ontvangen wij te laat om nog in de begroting 2025 te verwerken. Daarnaast hebben wij nog een taakstelling in de begroting verwerkt van 160.000 in 2024 en 235.000 vanaf 2025, waarvan de effecten nog in kaart moeten worden gebracht.	I	500	50%	250	Jaarlijks ontvangt de gemeente op 3 momenten een indicatie van het BUIG Budget van het Rijk. Een voorlopig budget, een nader voorlopig budget en een definitief budget. Het is gebruikelijk de opgave van het Rijk te volgen. De bedragen op deze 3 momenten in één begrotingsjaar fluctueren aanzienlijk en is mede afhankelijk van verschillende factoren. De effecten van de oorlog in Oekraïne en de hoge inflatie wegen bijvoorbeeld mee. Daarom wordt als beheersmaatregel het risico benoemd.
4. Gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond Er wordt vanaf 2025 in onze begroting structureel rekening gehouden met een taakstelling van totaal € 425.000 op jeugdzorg. In relatie tot de stijging van de bijdrage aan de GRJR hebben wij vanaf 2025 een stelpost van 50% (€ 425.000) opgenomen voor verwachte kostendaling en/of compensatie van het Rijk.	I	425	50%	213	Er wordt gewerkt aan maatregelen om de taakstelling in te vullen vanaf 2025. Deze maatregelen moeten regionaal, dan wel lokaal effect opleveren. Eventuele voordelen op jeugdhulp worden aangewend om de taakstelling te verlagen. Wanneer de maatregelen onvoldoende blijken wordt de begroting structureel bijgesteld via een begrotingswijziging.
5. Open einde regelingen irt stijgende vraag naar zorg	S	400	50%	200	Effecten van vergrijzing en de gevolgen van het abonnementstarief met

Er is (landelijk) sprake van een stijgende vraag naar zorg. Dit heeft effect op zowel de lokale als de regionale budgetten voor jeugdzorg en Wmo.					betrekking tot vervoersvoorzieningen en woningaanpassingen worden meegenomen in de reële raming van de begroting. Op basis van monitoring wordt bezien in hoeverre er sprake is van een toename in de zorgvraag. Een incidenteel effect kan hiermee worden opgevangen.
6. Voorschot mandaatgemeente Rotterdam m.b.t. Nieuwe Specifieke uitkering Integraal Zorgakkoord	S	1.200	25%	300	Afhankelijk van de bevindingen van onze accountant in de SISA verantwoording 2023 en de toets van het Rijk op de SISA verantwoording van de mandaatgemeente Rotterdam in 2024, bestaat de kans dat een deel van het ontvangen voorschot moet worden terugbetaald.
De gemeente Rotterdam heeft als mandaatgemeente voor onze regio een specifieke uitkering integraal Zorgakkoord ontvangen. Op basis van het vastgestelde regioplan hebben wij een voorschot ontvangen in 2023 van 1,2 miljoen. Wij verantwoorden in onze jaarrekening 2023 de bestedingen. Vervolgens neemt de mandaatgemeente Rotterdam in haar SISA-verklaring bij de jaarrekening 2024 onze bestedingen 2023 mee in de verantwoording. Een accountantstoets op onze bestedingen moet nog plaatsvinden. Daarnaast vindt de vaststelling over 2023 door het Rijk pas plaats op basis van de SISA-verantwoording van de mandaatgemeente in 2024. het risico bestaat dat we een deel van het voorschot moeten terugbetalen.					
Middelen					
7. Cyberaanval	S	4.000	10%	400	Penetratietesten door ingehuurde hackers, jaarlijks. Netwerk is opgedeeld in veel segmenten en gecompartmenteerd. Bewustzijnstrainingen voor medewerkers, waaronder phishingmailcampagne.
Bij een cyberaanval worden de ICT systemen aangevallen en mogelijk uitgeschakeld.					
8. Cao gemeenten	S	300	75%	225	
Onduidelijk is welke effecten de CAO onderhandelingen voor de cao per 31 maart 2025 hebben voor de gemeente. Denk aan de gevolgen voor de loonkosten, alsook kosten voor hybride werken en duurzaam verplaatsen.					
9. Tijdelijk karakter Specifieke Uitkeringen (SPUK's)	S	2.000	10%	200	Wanneer het Rijk een regeling wijzigt of beëindigt wordt het door de regeling gedekte takenpakket heroverwogen om het nadeel te compenseren.
Diverse specifieke uitkeringen hebben een tijdelijk karakter, terwijl er structurele uitgaven mee gedekt worden. In de meerjarenraming wordt uitgegaan van voortzetting van de regelingen. Als het Rijk besluit ermee te stoppen of te minderen leidt dit tot tekorten.					
10. Renteontwikkeling	S	990	50%	495	Wanneer het Rijk een regeling wijzigt of beëindigt wordt het door de regeling gedekte takenpakket heroverwogen om het nadeel te compenseren.
De ontwikkeling van de rente op de kapitaalmarkt heeft gevolgen voor de lasten van nog af te sluiten leningen. Vanwege het omvangrijke investeringsprogramma heeft dat forse impact wanneer leningen moeten worden afgesloten.					
Verbonden partijen					
Risico's die geheel of gedeeltelijk afgewend kunnen worden op de gemeente (verbonden partijen).	I	-		-	
Overige risico's					
Risico's die niet binnen de top 10 vallen.	I/S	5.390	div.	1.517	
TOTAAL		22.441		5.666	

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de middelen waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. In hoofdzaak bestaat de weerstandscapaciteit uit drie onderdelen:

- reserves (eigen vermogen);
- onbenutte belastingcapaciteit;
- post onvoorziene lasten.

Reserves

Van de reserves worden de algemene reserve, de algemene reserve bouwgrondexploitatie, de vrije reserve en bestemmingsreserves die een relatie tot de risico's hebben tot de weerstandscapaciteit gerekend. Dat wil zeggen dat de benodigde reservemiddelen voor al genomen besluiten in principe niet meetellen voor de weerstandscapaciteit.

Algemene reserve

De hoofdfunctie van de algemene reserve is het vormen van een buffer vanwege risico's. In de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing is vastgelegd dat de bodem en het plafond van deze reserve gerelateerd wordt aan de omvang (lasten) van de begroting en de weerstandsratio. Als bodem:

- a) 5% van de omvang van de begroting
- b) Indien weerstandsratio onder de 1,0 dreigt te komen.

Als plafond wordt 10% van de omvang van de begroting aangehouden.

Indien de weerstandsratio onder de 1,0 dreigt te komen, komt het college met voorstellen om dit te herstellen. Indien de algemene reserve boven het plafond komt wordt het surplus in de Vrije Reserve gedoteerd. Bij het opstellen van deze begroting blijft de algemene reserve binnen de bandbreedte.

Reserve grondexploitatie

De belangrijkste functie van de reserve grondexploitatie is de dekking van verliesgevende ruimtelijke projecten. De totale omvang van de reserve telt mee als buffer voor de risico's, zolang er geen besluit is over de inzet van middelen voor specifieke grexten.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit heeft betrekking op de vier belangrijkste eigen inkomsten van de gemeente: de onroerende zaakbelasting (ozb), de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de leges, voor zover deze niet al 'maximaal' of kostendekkend zijn.

De ozb is niet gemaximeerd en biedt dus in principe ruimte. Een belangrijk standpunt van de raad en het college is echter dat lastenstijging voor de burger zo veel mogelijk wordt beperkt. Het rekenen met onbenutte belastingmogelijkheden past niet in dat beeld. Daarom is de onbenutte belastingcapaciteit vanwege de ozb op € 0 gesteld. De afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn in deze begroting volledig kostendekkend opgenomen. Er resteert dus geen onbenutte belastingcapaciteit op die heffingen.

De onderdekking op de totale leges die de gemeente in rekening brengt is niet eenvoudig in beeld te brengen. Het legespakket is zeer divers en er is nauwelijks op de opbrengsten te sturen. Ook voor dit onderdeel wordt daarom geen onbenutte belastingcapaciteit opgenomen. In de paragraaf lokale heffingen wordt op de kostentoekening en kostendekkendheid van tarieven ingegaan. De kaders voor de kostendekking van de diverse leges en heffingen zijn vastgelegd in de nota lokale heffingen 2019.

Post onvoorziene lasten en saldo begroting

In de begroting wordt een (verplichte) raming onvoorziene lasten opgenomen. Met ingang van de begroting 2018 bedraagt deze raming € 0 per inwoner, conform het vastgestelde beleid met betrekking tot incidentele en structurele begrotingsruimte.

Het geprognosticeerde saldo van het begrotingsjaar 2024 wordt betrokken bij de berekening van de weerstandscapaciteit.

Berekening weerstandscapaciteit

Op basis van de driedeling die hiervoor is toegelicht is het volgende overzicht van de weerstandscapaciteit opgesteld:

Weerstandscapaciteit	Begroting 2025
Reserves	
Algemene Reserve – Algemene Dienst	7.161
Algemene Reserve – Bouwgrondexploitatie	4.669
Algemene Reserve - Begrotingstekorten	7.000
Vrije Reserve	564
Bestemmingsreserve met relatie risico's	
Saldo vorige begroting	1.628
Begrotingsruimte 2025	264
Totale weerstandscapaciteit	21.286

Weerstandsvermogen

Voor de bepaling van het weerstandsvermogen wordt het totaal aan beschikbare vrije middelen afgezet tegen het totaal aan gekwantificeerde risico's.

Daarmee valt het weerstandsvermogen volgens de tabel in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen in de categorie 'uitstekend' (>2,0).

In Krimpen aan den IJssel hanteren we een ratio van minimaal 1 als acceptabel. Een ratio <1 geeft namelijk aan dat er onvoldoende weerstandsvermogen is om alle risico's met mogelijke financiële gevolgen te kunnen afdekken.

Er is sprake van een goede weerstandspositie, die vooralsnog wordt aangehouden met het oog op de vele onzekerheden over rijksmiddelen, inflatieontwikkeling en kostenontwikkeling in het sociaal domein.

Weerstandsvermogen		
Beschikbare weerstandscapaciteit	21.286	3,76
Benodigde weerstandscapaciteit	5.666	

Financiële kengetallen

In planning- en controldocumenten wordt altijd aandacht besteed aan de financiële positie. De verplichte paragrafen spelen daarbij een belangrijke rol. Bij de beoordeling van de financiële positie wordt met de set verplichte kengetallen het inzicht in de financiële positie en de toekomstbestendigheid verbeterd.

De kengetallen zijn niet genormeerd, maar vooral bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken.

Hieronder volgt een korte toelichting op de (berekening van de) kengetallen, een tabel met meerjarige uitkomsten en een beoordeling van de onderlinge verhouding in relatie tot de financiële positie.

Netto schuldquote

Deze quote drukt de schulden van de gemeente uit als aandeel van de totale baten in een jaar. De quote geeft zo een indicatie van de druk vanwege rente en aflossing op de begroting. Omdat de gemeente ook geld doorleent, wordt dit kengetal ook berekend zonder correctie verstrekte leningen. De ontwikkeling van de schuldquote wordt ook beoordeeld met behulp van de daarvoor ontwikkelde scan van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Solvabiliteitsratio

Deze ratio betreft de verhouding tussen het eigen vermogen (reserves) en het totale vermogen. De uitkomst geeft aan in hoeverre de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Een hogere ratio duidt op een grotere weerbaarheid.

Grondexploitatie

De ratio voor grondexploitatie wordt berekend door de balanswaarde van de grondposities te delen door het totaal van de jaarlijkse baten. Een hoge uitkomst geeft de indicatie dat de gemeente veel risico loopt wanneer de ontwikkeling van de grondposities achterblijft.

Structurele exploitatieruimte

De begroting dient structureel in evenwicht te zijn. Dit houdt in dat de structurele lasten kunnen worden gedragen door de structurele baten. De indicator structurele begrotingsruimte drukt het structurele saldo uit als aandeel van de totale baten. De uitkomst dient uiteraard positief te zijn en geeft een indicatie van de mate waarin de gemeente nog structurele financiële ruimte heeft.

Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit bestaat uit een berekening van de totale gemeentelijke woonlasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde, afgezet tegen het landelijk gemiddelde van het voorgaande jaar. De lokale uitkomst geeft aan in hoeverre (positief of negatief) van het gemiddelde wordt afgeweken. Dit geeft dus ook een indicatie van de wendbaarheid van de begroting door inzet van belastingverhoging als dekkingsmiddel.

Signaleringswaarden

Een hulpmiddel bij de duiding van de kengetallen is het hanteren van zogenaamde 'signaleringswaarden'. Hierbij worden drie categorieën onderscheiden. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest. De netto schuldquote, de grondexploitatie en de structurele exploitatieruimte zitten in categorie A (groen). De solvabiliteitsratio bevindt zich in categorie B (geel) en de belastingcapaciteit in categorie C (rood).

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130%	> 130%
Netto schuldquote met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	> 0,2%	0 - 0,2%	< 0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Kengetallen	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Netto schuldquote	40,27%	47,27%	68,11%	101,90%	117,21%	131,91%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	27,60%	35,71%	56,89%	90,42%	106,62%	121,89%
Solvabiliteitsratio	42,31%	43,55%	38,70%	31,22%	26,77%	22,29%
Grondexploitatie	8,09%	6,75%	7,13%	7,65%	8,84%	8,63%
Structurele exploitatieruimte	2,08%	0,95%	1,35%	-2,51%	-1,74%	-4,62%
Belastingcapaciteit	122,01%	118,06%	119,03%	119,01%	118,97%	118,93%

Duiding uitkomst kengetallen

In de berekeningen van de kengetallen wordt er gebruik gemaakt van balansstanden. Voor de begrotingsjaren wordt er uitgegaan van balansstanden per 1 januari van het betreffende jaar. Voor de begroting t-1 (2024) wordt er uitgegaan van de gegevens uit de primaire begroting.

Netto schuldquote

Door de omvangrijke investeringen die de komende jaren gepland zijn, is er vanaf 2025 sprake van een sterk oplopende schuldquote. Door een toename van de omvang van de schulden in de komende jaren, stijgt de schuldquote door tot boven de 130% in 2028. Dit is een onwenselijke situatie, die de wendbaarheid van de gemeentefinanciën ernstig beperkt.

Solvabiliteitsratio

De quote voor de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen daalt na 2025, omdat de omvang van de vaste schuld toeneemt.

De solvabiliteit daalt de komende jaren flink doordat het vreemd vermogen stijgt vanwege het aantrekken van leningen.

Grondexploitatie

De komende jaren wordt in Krimpen aan diverse ruimtelijke ontwikkelingen gewerkt en dat heeft gevolgen voor de grondexploitatiequote. Toch is sprake van een bescheiden percentage en een overzichtelijke projectenportefeuille. Uit de quote kan worden afgeleid dat de gemeente weinig risico loopt op de grondposities. De prognoses en risico's van de grondexploitaties zijn in het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) geanalyseerd en toegelicht. Overigens kan deze quote door het in uitvoering nemen van nieuwe ruimtelijke projecten, die nu nog in de initiatieffase verkeren, worden beïnvloed.

Structurele exploitatieruimte

In 2025 is nog sprake van positieve structurele exploitatieruimte. Vanwege de terugvallende rijksmiddelen vanaf 2026 is niet alleen het saldo van die jaren negatief, maar ook de structurele exploitatieruimte. Dit is een zorgwekkende ontwikkeling, waaruit blijkt hoe afhankelijk de gemeente van het Rijk is.

Belastingcapaciteit

De gemeentelijke belastingcapaciteit is hoog, wat wil zeggen dat de tarieven boven het landelijk gemiddelde liggen. De afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn kostendekkend, waardoor er geen ruimte meer is om de tarieven te verhogen.

Conclusie

De samenhang en ontwikkeling van de kengetallen zeggen meer dan de absolute uitkomsten.

De ontwikkeling van de kengetallen is op veel punten negatief en vormt mede het kader voor de ombuigingsopgave.

De negatieve exploitatieruimte is het meest concreet. Dit betreft de verwachte begrotingstekorten vanaf 2026, die voor een groot deel zijn terug te voeren op het ravijn en de terugval in inkomsten uit Rijksmiddelen. Dat is daarmee de belangrijkste reden om een traject te starten waarmee ingrijpende keuzes worden voorbereid.

De stijging van de netto schuldquote tot rode waarden in 2028 en de verslechtering van de solvabiliteit hebben vooral een relatie met de investeringsopgave en de daaruit voortvloeiende financieringsbehoefte. Dit zegt iets over de wendbaarheid en weerbaarheid van de gemeentefinanciën. De dalende solvabiliteit duidt op een verminderd vermogen om tegenvallers op te vangen (weerbaarheid). De groeiende leningenportefeuille (netto schuldquote) leidt de komende jaren tot hoge rentelasten en daardoor minder wendbaarheid.

De investeringsopgave brengt daarnaast ook hoge afschrijvingslasten met zich mee, wat eveneens beperkend werkt op de flexibiliteit van de begroting. Immers: eenmaal afgesloten leningen (rente) en uitgevoerde investeringen (afschrijvingen) kunnen niet meer worden teruggedraaid en daarop bezuinigen is feitelijk onmogelijk. Deze elementen zijn belangrijk om mee te nemen bij het maken van keuzes om te komen tot herstel van een stabiele financiële positie.

De ontwikkeling van de financiële kengetallen bevestigt de noodzaak om te komen tot ingrijpende ombuigingen en tempering van de investeringsplannen.

Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Krimpen aan den IJssel beheert de openbare ruimte en gebouwen waar inwoners wonen, werken en recreëren. Hierdoor beschikt de gemeente over kapitaalgoederen zoals gebouwen, wegen, bruggen, hekwerken, riolering, openbare verlichting, speelvoorzieningen, water en groen. Al deze kapitaalgoederen dienen goed onderhouden te worden. Hierbij spelen - naast de wettelijke eisen en verplichtingen - de volgende aspecten een rol: gebruik, levensduur en het leveren van bijdragen aan de programmadoelstellingen voor milieu, onderwijs, openbare ruimte en verkeer. Dit vergt beleidsvisies op het beheer van de kapitaalgoederen, planmatig en integraal beheer en onderhoud, een actuele meerjaren-onderhoudsplanning en een adequate vertaling van de financiële consequenties hiervan in toereikende budgetten en voorzieningen. Deze paragraaf geeft aan op welke wijze de gemeente in 2025 de kwaliteit van de kapitaalgoederen op korte en lange(re) termijn (financieel) kan waarborgen. Dit vindt plaats op basis van onder meer de volgende vastgestelde beleidskaders en beheersplannen.

Onderdeel	Beleids- of beheersplan	Jaar vaststelling	Looptijd t/m	Financieel vertaald in begroting
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)	2023	2027	ja
	Basis Rioleringsplan + (BRP+), incl. stresstest wateroverlast	2019	2029	ja
Wegen	Meerjarenplanning Beheer Openbare Ruimte	2023	2031	ja

	Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte	2022	2031	ja
Groen	Groenstructuurplan	2010		ja
	Groenbeleid- en beheerplan	2020	2030	ja
Water	Grondwaterzorgplan	2023	2027	ja
Bruggen	Beleidsplan civiele kunstwerken	2019	2024	ja
Overige openbare ruimte	Integraal beheerplan Krimpen aan den IJssel	2022	2026	ja
	Speelruimtebeleidsplan	2017	2022	ja
Gebouwen en accommodaties	Strategisch huisvestingsplan	2024		ja
	Meerjaren onderhoudsplan (MJOP)	2023	2047	ja

Het algemene beleid voor het onderhoudsniveau binnen de gemeente Krimpen aan den IJssel is sober en doelmatig. Veiligheidsaspecten spelen hierbij een belangrijke rol. De benodigde middelen hiervoor zijn op basis daarvan in de begroting opgenomen. Dit geldt zowel voor kleinschalig (dagelijks) onderhoud als grootschalig (vervangings-) onderhoud. Naast veiligheid is ook duurzaamheid een belangrijk thema bij het onderhoud van de kapitaalgoederen. De komende jaren gaan we aan de hand van de Duurzaamheidsagenda op de ingeslagen weg verder. Hiervoor is ten laste van de reserve Eneco voor de komende jaren een bedrag van € 1 miljoen beschikbaar gesteld. De verwachting is, dat dit door lagere exploitatielasten de gemeentebegroting gunstig beïnvloed. Het werkelijke effect hiervan is op dit moment nog onduidelijk, maar met name op energiegebied zou dit zijn vruchten af moeten werpen.

De kapitaalgoederen in de openbare ruimte

De kapitaalgoederen in de openbare ruimte bestaan uit wegen, rioleringen, watergangen, civiele kunstwerken (bruggen en duikers), groenvoorzieningen, speelvoorzieningen, hekken en openbare verlichting. Met ingang van 2017 is het (met uitzondering van de

riolering) niet meer mogelijk deze investeringen van maatschappelijk nut te dekken uit een voorziening. Vanaf dat moment dienen deze geactiveerd te worden en vindt daarop afschrijving plaats. De afschrijvingslasten van wegen (incl. groenvoorzieningen en openbare verlichting), bruggen en tunnels worden vanaf dat moment verrekend met de reserve maatschappelijk nut buitenruimte.

Beheerplan openbare ruimte 2022-2026

De buitenruimte wordt ingedeeld in de disciplines verharding, riolering, groen, openbare verlichting, beschoeiingen, duikers, speelplaatsen en civiele kunstwerken. Voor de buitenruimte als geheel is de ambitie in 2014 vastgelegd en omschreven in het 'Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte'. Kwaliteitsniveau B wordt bij alle disciplines en in alle structuurgebieden toegepast, alleen op de begraafplaatsen hanteert de gemeente kwaliteitsniveau A. In 2022 is het beheerplan geactualiseerd en vormt opnieuw de basis voor het jaarlijks opstellen van de meerjarenplanning openbare ruimte.

Riolering

Gemeentelijk Rioleringsprogramma (GRP) 2023-2027.

Riolering wordt door de meeste mensen als vanzelfsprekend ervaren. Toch is de aanleg van riolering in de 20e eeuw een van de belangrijkste ontwikkelingen geweest bij de verbetering van de volksgezondheid. Het aantal sterftes door ziektes als cholera en tyfus is door de aanleg van riolering drastisch verminderd. Het is daarom dat de riolering een aparte positie inneemt binnen het gemeentelijk takenveld en de gemeente een aparte heffing voor de riolering kan innen.

Tot dit jaar hadden gemeenten een wettelijke plicht om over een geldig Gemeentelijk Rioleringsprogramma (GRP) te beschikken. Met de invoering van de Omgevingswet vervalt deze verplichting. Echter, omdat de uitwerking van de Omgevingswet nog op zich laat wachten, hebben wij ervoor gekozen om toch voor de periode 2023-2027 een GRP op te stellen waarin de zorgplichten ten aanzien van afvalwater, hemelwater en grondwater vorm krijgt.

Klimaatadaptieve maatregelen

Het klimaat verandert en langzaam maar zeker gaan wij de consequenties daarvan ervaren. De laatste jaren komen regelmatig perioden van langdurige droogte voor en regenbuien worden steeds intensiever. Vanwege het veranderende klimaat gaan wij reeds vanaf 2020 anders om met de inrichting van de openbare ruimte: we treffen klimaatadaptieve maatregelen. Traditionele oplossingen, zoals het vergroten van rioolbuizen en extra gemalen zijn kostbaar en hebben niet altijd het gewenste effect. In de zomer kunnen we het water dat we in de winter wegpompen juist goed gebruiken om in de zomer te koelen en verdroging tegen te gaan.

Met de aanleg van een drainage transportleiding (DT-riool) reguleren we de grondwaterstanden. Aan het verminderen van de verharding in het straatbeeld dragen we als gemeente "een steentje bij" door parkeerplaatsen aan te leggen met kunststofgrastegels.

Grondwaterzorgplan (2023-2027)

Het grondwaterzorgplan gaat over het kwantitatief beheer van het ondiepe, freatisch grondwater in de gemeente. Dit is het grondwater dat zich in de bovenste meters van de bodem bevindt.

Hoe de gemeente invulling geeft aan deze grondwaterzorgplicht is omschreven in de Waterwet en komt terug in de Omgevingswet. Het huidige grondwaterzorgplan is in 2023 geactualiseerd (<https://krimpenaandenijssel.nl/dossiers/grondwater-2/>)

Areaalgegevens riolering	2025
Huisaansluitingen	13.243
Kolken	18.022 stuks
Vrijerval riolering (60% gemengd stelsel, 24% hemelwater, 16% drainage)	211 km
Putten	6470 stuks
Persleidingen	13,35 km
Bergbezinkvoorzieningen (500m ³)	1 stuks
Bergbezinkleidingen (150+200m ³)	2 stuks
Gemalen	86 stuks
Pompunits	86 stuks
Monitoringskasten	14 meetpunten
Grondwaterpeilbuizen	65 meetpunten

Wegen

De CROW-richtlijnen en het integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte zijn de kaders waarbinnen het wegbeheer wordt uitgevoerd. Dit beleidsplan geeft de kaders en normen aan die als input voor het beheer van wegen dienen.

De onderhoudsfrequenties bepalen we door de huidige kwaliteit van de verhardingen, onderliggende funderingskwaliteit, plaatselijke omstandigheden en het gewenste onderhoudsniveau. Met de (jaarlijkse) rapportage Monitoring Kwaliteit Openbare Ruimte controleren we dit. Ook geven we verdere invulling aan het Fietsstructuurplan en is de verkeers- en vervoersvisie mede bepalend bij de planvorming.

De investeringen in de wegen activeren we vanaf 2017, waardoor vanaf dat moment de afschrijvingslasten ten laste van programma 2 en thans van programma Ruimtelijk domein zijn gekomen.

Deze wijziging van het BBV heeft uiteraard geen gevolgen op het investeringsniveau voor de wegen. Op basis van de meerjarenplanning van augustus 2022 houden we rekening met investeringen en daaraan gerelateerde afschrijvingslasten.

Areaalgegevens wegen	2025
Asfaltverharding	284.585 m2
Elementverharding (klinkerbestrating, trottoirs)	1.194.228 m2
Overige verharding, halfverharding en grasbetontegels	36.311 m2

Openbare verlichting

Het onderhoud en de vervanging van de openbare verlichting staan in het hiervoor genoemde kwaliteitsplan. Hierbij schenken we specifiek aandacht aan de wijze waarop het beheer plaats moet vinden. Naast de jaarlijkse budgetten voor onderhoud en vervanging ten laste van programma Ruimtelijk domein, voeren we verlichtingsplannen tegelijkertijd met herstratingswerkzaamheden uit. Hier wordt sinds 2017 eveneens op afgeschreven. Daarnaast vindt vervanging plaats vanwege onder andere ouderdom, energiebesparing en als voor dat gebied voorlopig nog geen herstrating op de planning staat. Hiervoor nemen we sinds 2017 jaarlijks budget op in de exploitatiebegroting.

Areaalgegevens openbare verlichting	2025
Lichtmasten	8.080 stuks
Armaturen	8.150 stuks

Verkeersregelinstallaties

De verkeersregelinstallaties (VRI's) zijn inmiddels allemaal aangesloten op de hoofdpst van de verkeersregelkamer van de gemeente Rotterdam. Hierdoor spelen we op afstand in op verkeersaanbod en calamiteiten, met als doel een verbetering van de doorstroming.

Vanwege de werkzaamheden aan de grote kruising en de aanliggende wegen is de VRI op de GK gedeeltelijk uitgeschakeld geweest, maar inmiddels is ook de VRI op de GK weer aangesloten.

Areaalgegevens verkeersregelininstallaties 2025

Kruising met verkeersregelininstallaties	4 stuks
--	---------

Groen

In de integrale beheerplannen voor de openbare ruimte is ook het groen opgenomen. Tot op heden maken we geen specifieke middelen vrij om in het onderhoud van het openbaar groen te voorzien. Jaarlijks vindt onderhoud van het groen op contractbasis plaats ten laste van programma Ruimtelijk domein en onderdelen van andere programma's zoals in het geval van de begraafplaatsen. Omvorming van plantsoenen komt ook ten laste van hetzelfde programma. Tenslotte vinden ook investeringen in het openbaar groen plaats bij herstratingsprojecten.

Areaalgegevens groen 2025

Bomen	10.838 stuks
-------	--------------

Heesterbeplanting	362.160 m ²
-------------------	------------------------

Vaste planten	26.108 m ²
---------------	-----------------------

Gras/gazon/kruidenvegetaties	684.855 m ²
------------------------------	------------------------

Watergangen

De watergangen zijn verdeeld in primaire en secundaire watergangen. De primaire watergangen (de hoofdwatergangen) worden beheerd en onderhouden door het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) in samenwerking met de gemeente. De partijen houden zich aan een gezamenlijk contract. De secundaire watergangen (de sloten) worden beheerd door de gemeente of in enkele gevallen door particulieren.

Het onderhoud van het openbare water binnen de gemeente vindt plaats aan de hand van het jaarlijkse baggerprogramma en komt deels ten laste van programma Ruimtelijk domein. Daarnaast werken we aan de uitvoering van het Stedelijk Waterplan, waarin het beleid en kaders voor de watergangen zijn vastgelegd. De jaarlijkse lasten voor baggerwerkzaamheden zijn met ingang van 2017 opgenomen in de exploitatie, terwijl voor het onderdeel Stedelijk Waterplan sprake is van afschrijvingslasten naar aanleiding van de geïnvesteerde bedragen.

Areaalgegevens watergangen 2025

Hoofd watergangen	341.736 m2 (34 ha)
-------------------	--------------------

overige watergangen	397.590 m2 (40 ha)
---------------------	--------------------

Speelvoorzieningen

Op basis van het beheersysteem inspecteren we alle speeltoestellen door middel van periodieke keuringen. De resultaten verwerken we in logboeken. Een onafhankelijke partij voert de jaarlijks verplichte keuring van de toestellen uit. De eigen (buiten)dienst voert het preventief onderhoud en kleine reparaties uit. In 2018 is het speelruimtebeleidsplan geactualiseerd en is er een uitvoeringsprogramma opgesteld. De financiële gevolgen staan in de exploitatie via de staat van activa. Dit betreft de lasten voor vervanging van de bestaande speelplaatsen. Maar daarnaast ook voor extra voorzieningen als een free-run-park.

Areaalgegevens speelvoorzieningen 2025

Speeltoestellen	438 stuks
-----------------	-----------

Speellocaties	116 stuks
---------------	-----------

Civiele kunstwerken (bruggen)

De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft een aanzienlijk aantal bruggen, waarvoor onderhoud nodig is. Dat kan gaan om dagelijks onderhoud of groot onderhoud, in de zin van vervanging/renovatie van de brug. De afgelopen jaren is veel aandacht besteed aan de stroefheidsbehandeling van de brugdekken. In 2019 actualiseerden we het Beleidsplan civiele kunstwerken (2020-2024). Met de (afschrijving)lasten als gevolg van investeringen uit dit plan houden we ook in de huidige meerjarenbegroting rekening.

Naast onderstaande gebiedsgegevens van de bruggen zijn er nog 14 bruggen in de gemeente die in beheer en onderhoud zijn bij het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard.

Areaalgegevens civiele kunstwerken (bruggen) 2025

Fiets/voetgangersbruggen	89 stuks
--------------------------	----------

Verkeersbruggen	43 stuks
-----------------	----------

Oversteek (plank)	4 stuks
-------------------	---------

Vlonder/steiger (hout)	4 stuks
Betonnen/pvc/hdpe duikers	115 stuks
Tunnels	1 stuks

Het kapitaalgoed gebouwen

De gemeente Krimpen aan den IJssel bezit gebouwen, die we deels bedrijfsmatig en deels functioneel beheren. Hierbij valt te denken aan onder andere het raadhuis en de gebouwen Stormsweg 11 en van Utrechtweg 36a, sporthallen, gymlokalen, peuterspeelzalen en de kerktoren. Deze gebouwen beheert en onderhoudt de gemeente aan de hand van een meerjaren-onderhoudsplan (MJOP). Het bedrag dat per jaar gemiddeld nodig is voor de uitvoering van dit MJOP (groot onderhoud) wordt jaarlijks gestort in de 'voorziening onderhoud kapitaalgoederen gebouwen'.

In tegenstelling tot de investeringen in de openbare ruimte kunnen de onderhoudslasten van deze gebouwen gewoon ten laste gebracht worden van de genoemde voorziening.

De gemeente is economisch eigenaar (heeft het economisch claimrecht) van alle schoolgebouwen voor primair en voortgezet onderwijs. Het (groot) onderhoud van de schoolgebouwen is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen.

Areaalgegevens gebouwen in onderhoudsplanung 2025

Gebouwonderhoud eigen beheer	27 stuks
Gebouwonderhoud externe exploitant	7 stuks
Gebouwonderhoud schoolbesturen	14 stuks

Bij de opzet van het (groot) onderhoud van de gemeentelijke gebouwen wordt uitgegaan van sober en doelmatig onderhoud. Hierbij is het uitgangspunt dat de gebouwen technisch in orde zijn en voldoen aan de eisen van veiligheid. Samenvattend kan worden vastgesteld dat het onderhoud van de gebouwen is op te splitsen in dagelijks onderhoud en groot onderhoud. Hierbij loopt de eerste rechtstreeks ten laste van de exploitatie en het groot onderhoud via voorzieningen.

Over de werkzaamheden die vallen onder het groot onderhoud zijn afspraken gemaakt. Levensduur-verlengende maatregelen (renovaties, functieverbeteringen of (ver)nieuwbouw)

vallen daar niet onder. In voorkomende gevallen moet tijdig nagedacht worden over het al dan niet verder exploiteren van de accommodatie. Als er sprake is van levensduurverlenging moet 'nieuw' geld beschikbaar gesteld worden via nieuw beleid, dan wel via intensivering van bestaand beleid.

Paragraaf D Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering is bedoeld voor transparantie van de treasuryfunctie (financiering) van decentrale overheden. In deze paragraaf zetten we zo duidelijk mogelijk de plannen, feiten en visie over de financiering op een rij.

De Wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) schept een duidelijk kader voor de treasuryfunctie, levert een bijdrage aan de kredietwaardigheid van de openbare lichamen en bevordert de transparantie van de treasuryfunctie. Deze wet introduceert twee instrumenten op het gebied van de treasuryfunctie:

1. Het treasurystatuut
2. De financieringsparagraaf

In het treasurystatuut 2021 zijn de doelstellingen van het treasurybeleid opgenomen. Het tweede instrument, de financieringsparagraaf, heeft als doel inzicht te geven in de algemene interne- en externe ontwikkelingen die van belang zijn voor de treasury. Ook moet het inzicht geven in de concrete plannen op het gebied van risicobeheer, financieringspositie en leningen- en uitzettingenportefeuille.

Risicobeheersing

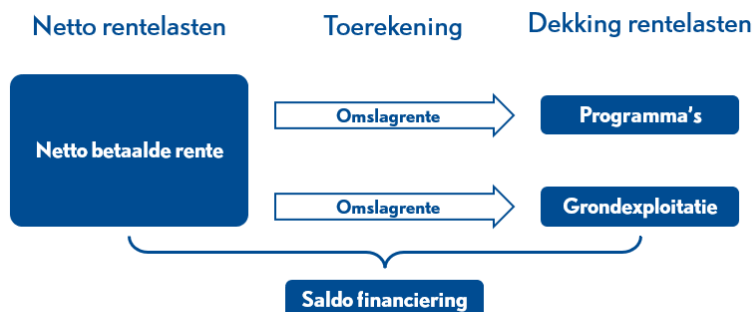
Risicobeheersing is een belangrijk onderdeel van de Wet FIDO. Voor onze gemeente gaat het daarbij met name om het renterisico en het kredietrisico. De behoefte aan risicobeheersing is toegenomen door de toename van voorgenomen en recent uitgevoerde grote investeringen. Ook de oplopende rente is een risico. Daarnaast kan een informatierisico worden benoemd. Dat is het risico dat relevante informatie niet tijdig of volledig beschikbaar is voor de treasuryfunctie.

Rentevisie en rentekosten

De grote algemene banken en de banken voor de publieke sector (waaronder onze 'huisbank' Bank Nederlandse Gemeenten) houden de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt nauwlettend in de gaten. Op het gebied van beleggingen en leningen zijn de afgelopen jaren verschillende besluiten genomen. Deze besluiten hebben het voor de gemeente wat lastiger gemaakt om zich 'vrij' op de kapitaalmarkt te begeven. Op dit vlak volgen we de rentevisie van de BNG.

Rentetoerekening

Conform het besluit begroting en verantwoording (BBV) is toerekening van rentelasten aan de programma's verplicht. Hieronder wordt schematisch het renteresultaat weergegeven:

Voor de toerekening aan de grondexploitaties wordt een percentage berekend door het gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille te vermenigvuldigen met de debt ratio (de verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen). Volgens het MPG 2024 is de uitkomst van deze berekening voor 2024 1,50%. Vanaf 2025 wordt op basis van de BBV-notitie grondbeleid de rente-omslag (zie hierna) ook voor grondexploitaties gebruikt.

Om tot een verdeling van de (resterende) rente over de programma's te komen, wordt het zogenaamde rente-omslagpercentage gebruikt. Het saldo van rentelasten en –baten wordt daarvoor gedeeld op het totaal van de vaste activa. De uitkomst mag binnen een bandbreedte van 0,5% worden afgerond, waarmee een jaarlijkse wijziging van het percentage wordt voorkomen. Voor 2025 is het berekende percentage 0,83%. Het omslagpercentage blijft gehandhaafd op 1%. Met dit percentage worden de programma's belast waar de activa met boekwaarden onderdeel van uitmaken.

Het renteschema dat behoort bij deze berekening is als volgt

Renteschema	-/-	Begroting 2025
Externe rentelasten over korte en lange financiering		1.270
Externe rentebaten	-/-	300
Totaal door te rekenen externe rente		970
Rente die aan grexen moet worden doorberekend	-/-	36
Rente die wordt doorberekend ogv projectfinanciering	-/-	
Saldo door te rekenen externe rente		934
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	-/-	1.246
Renteresultaat op taakveld treasury		-313

Renterisico

De Wet FIDO verplicht de kasgeldlimiet en de renterisiconorm in beeld te brengen. De provincie gebruikt deze bij het uitoefenen van haar toezichhoudende functie. De kasgeldlimiet betreft het renterisico van de vlottende schuld, terwijl de renterisiconorm het renterisico van de langlopende schuld betreft.

De wettelijk vastgestelde renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie - dit is de mate waarin op korte termijn aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan - is de zogenaamde kasgeldlimiet belangrijk. Hieronder verstaan we het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend met een door het Ministerie van Financiën vastgesteld percentage, vermenigvuldigd met het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar.

Berekening renterisico gemeente Krimpen aan den IJssel

Renterisiconorm	Begroting 2025
Rente en aflossing	
1. Renteherziening op vaste schuld o/g	
2. Te betalen aflossingen	2.715
3. Renterisico op vaste schuld (1+2)	2.715
Berekening renterisiconorm	
4. Begrotingstotaal (excl. reservemutaties)	106.117
5. Normpercentage (ministerieel vastgelegd)	20%
Toets renterisiconorm	
6. Renterisiconorm (4 * 5)	21.223
7. Renterisico op vaste schuld (3)	2.715
Ruimte onder renterisiconorm (6-7)	18.508

Kasgeldlimiet

Berekening kasgeldlimiet gemeente Krimpen aan den IJssel

Kasgeldlimiet	Begroting 2025
Omvang begrotingstotaal (lasten) per 1 januari 2025	105.878
Toegestane kasgeldlimiet	
- in procenten van de grondslag	8,5%
- in bedrag	9.000

Kredietrisico op verstrekte gelden

Naast het renterisico loopt de gemeente ook nog risico bij het zelf verstrekken van gelden. Afhankelijk van het type instelling bepalen we een zeker risico. In de onderstaande tabel groeperen we de verstrekte gelden naar de onderscheiden risicogroepen.

Kredietrisico op verstrekte gelden	Met/zonder (hyp.) zekerheid	Restant schuld per 1/1/2025	%
Risicogroep			
Woningcorporaties met garantie WSW	Met (50%)	83	1%
Hypotheekverstrekkingen aan ambtenaren	Met	6.985	66%
Overige toegestane instellingen volgens treasurystatuut	Zonder	5.103	33%
Totaal		12.171	100%

Leningenportefeuille

Nieuwe leningen trekken we aan op het moment dat de kasgeldlimiet wordt overschreden, of eerder op basis van de renteverwachting. De financiering van de gemeentelijke activiteiten vindt plaats op basis van 'totaal financiering'. Dit betekent dat we op basis van de liquiditeitspositie bepalen of leningen moeten worden aangetrokken. De liquiditeitspositie komt de komende jaren, mede door de verwachte omvang van het investeringsprogramma, onder druk te staan. In 2024 is een nieuwe methode ontwikkeld om tot een betere liquiditeitsprognose te komen. Hiermee kan sneller en betrouwbaarder worden ingespeeld op ontwikkelingen in ramingen en planningen. De verwachte behoefte aan liquiditeiten blijft echter sterk afhankelijk van het verloop van de uitvoering van investeringsplannen. Op basis van de actuele liquiditeitsprognose verwachten wij in de periode van 2025-2028 een totaal van € 99 miljoen aan leningen aan te trekken. Onderstaand overzicht geeft inzicht in het verwachte verloop van de leningenportefeuille:

Mutaties in leningenportefeuille	Verloop 2024 / 2028
Stand per 1 januari 2024	55.743
Aflossingen (regulier) 2024	3.048
Nieuwe leningen 2024	
Stand per 31 december 2024	52.695
Aflossingen (regulier) 2025	2.715
Nieuwe leningen 2025	10.000
Stand per 31 december 2025	59.980
Aflossingen (regulier) 2026	3.115
Nieuwe leningen 2026	35.000
Stand per 31 december 2026	91.865
Aflossingen (regulier) 2027	4.515
Nieuwe leningen 2027	30.000
Stand per 31 december 2027	117.350
Aflossingen (regulier) 2028	5.715
Nieuwe leningen 2028	24.000
Stand per 31 december 2028	135.635

Uitzetting

De verplichting tot schatkistbankieren beperkt de mogelijkheden om overtollige liquide middelen uit te zetten. Er kan alleen geld bij andere publieke instellingen worden uitgezet. Schatkistbankieren is gebaseerd op zero-balancing. Dit betekent dat het saldo op onze bankrekening bij de BNG aan het eind van de dag wordt afgeroomd of juist aangevuld tot nul.

Paragraaf E Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf Bedrijfsvoering geeft inzicht in de ontwikkelingen en voornemens met betrekking tot de gemeentelijke bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering betreft de sturing en beheersing van ondersteunende processen binnen de organisatie die dienend zijn aan de primaire processen.

Ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie beweegt zich in een omgeving die voortdurend verandert. De organisatie zet zich in om continue in te spelen op de verandering van taken van de gemeente en de technologische ontwikkelingen. Dit vraagt om een flexibele en wendbare organisatie. De komende jaren gaat blijvende aandacht uit naar de doorontwikkeling van de teams naar teams die zelforganiserend werken.

Organisatie van de toekomst

In 2024 is de missie en visie Kompas van Krimpen vastgesteld. De komende jaren werken we gestructureerd aan de doorontwikkeling van zelforganiserend werken. Dat doen we volgens vier organisatieprincipes: de mens centraal, werken in thusteams, werken in een netwerk in verbinding met de samenleving en ondersteuning door verbindend leiders.

Daaraan gekoppeld wordt gewerkt aan onderwerpen als bevlogenheid, gespreksvoering binnen teams, teamontwikkeling en introductieprogramma nieuwe medewerkers.

Boeien en binden

De uitdagingen binnen de huidige arbeidsmarkt vragen een goede regie op het aantrekken van voldoende en geschikte nieuwe medewerkers (instroom). Het aantrekken van nieuwe medewerkers lukt binnen het huidige beleid. Specialistische of specifieke functies werven vraagt extra inspanningen. De uitstroom is gestabiliseerd en in 2025 is beperkte uitstroom als gevolg van pensioen te verwachten. De gemiddelde leeftijd van de medewerkers in de organisatie is gedaald (van 49,2 jaar naar 47 jaar). Behoud van kennis en een goede kennisoverdracht en introductie blijft belangrijk. Zeker bij instroom van starters op de arbeidsmarkt of zijinstromers. Binnen het salarisbudget is budget beschikbaar voor tijdige vervanging van ervaren collega's zodat voldoende overdracht kan plaatsvinden. Het gesprek over rollen en verantwoordelijkheden, gekoppeld aan doelen en resultaten, zal gestructureerd worden om beter zicht te hebben op de personeelsbehoefte en behoeften van medewerkers.

Medewerker van de toekomst

Net als de organisatie zijn de medewerkers constant aan verandering onderhevig. Medewerkers moeten langer doorwerken waardoor een actief beleid op duurzame inzetbaarheid vereist is. Daarnaast zien we onze werk- en leefomgeving in rap tempo veranderen. Dit vraagt van ons als mens een continu aanpassingsvermogen. Het vitaliteitsbeleid voor medewerkers gaat uit van een gezond, energiek en veerkrachtig Krimpen. We faciliteren we dat werknemers vanuit eigen kracht en eigen regie vitaal en wendbaar inzetbaar zijn en met plezier hun werk kunnen doen, nu en in de toekomst. Voor ontwikkeling gaan we in de begroting uit van een opleidingsbudget dat berekend is op 1,5% van de loonsom.

Omvang organisatie

In relatie tot de opgave waar de organisatie voor staat, zit de organisatie qua grootte krap. Tegelijk zijn de structurele middelen, om daarin verbetering aan te brengen, beperkt. In 2024 is financiële ruimte voor een formatie van 174,3 fte, dat is incl. 3,17 fte griffie.

Boven op deze formatie is 2,5% flexibel budget gereserveerd om verzuim op te vangen. Daarnaast is 2024 budget opgenomen voor de herwaardering van functies als gevolg van het de vernieuwing van het functiehuis in 2024.

Huisvesting

De huisvesting van de organisatie bestaat uit het raadhuis, het kantoor aan de Stormsweg 11 en de opslag-/werkruimte aan de van Utrechtweg 36a.

Om de organisatie zo goed mogelijk te ondersteunen geven we in 2025 aandacht aan de technische ondersteuning in de raadzaal. Daarnaast realiseren we in 2025 meer representatieve vergadermogelijkheden op de begane grond van het raadhuis.

ICT

Het beheer, onderhoud en de vernieuwing en ontwikkeling van ICT-voorzieningen wordt uitgevoerd door de GR IJSSELgemeenten, waarin wij samenwerken met Capelle aan den IJssel.

Het belang van goede en betrouwbare ICT-voorzieningen leidt tot oplopende kosten en investeringen. Nieuwe wetgeving, in toenemende mate uit Europa, stelt nieuwe eisen aan onze informatiehuishouding. Onze ICT-voorzieningen moeten met die eisen meegroeien.. Dus blijft investeren nodig; in software, infrastructuur, transparantie en informatieveiligheid. De begroting van de GR biedt daar weinig ruimte voor. In deze begroting houden wij daarom rekening met een verhoging van het budget voor ICT-voorzieningen met 5%.

Informatieveiligheid

Informatie- en communicatietechnologie (ICT) maakt een belangrijk onderdeel uit van de wijze waarop de gemeente Krimpen aan den IJssel informatie uitwisselt met inwoners en bedrijven. De gemeente moet zorgen dat de informatie die zij van inwoners en bedrijven in beheer heeft, goed beschermd is tegen onrechtmatig gebruik.

De afgelopen jaren is veel werk verzet om de informatieveiligheid op een hoger niveau te krijgen. Het bereiken van een mate van 100% informatieveiligheid is echter niet te garanderen. Om het juiste niveau van de informatieveiligheid vast te houden en eventueel te verhogen is het belangrijk om dit als continue proces (op basis van een plan, do, check and act-cyclus) te benaderen en nieuwe trends en ontwikkelingen op de voet te volgen en hier adequaat op in te spelen. We voeren tal van activiteiten uit om de informatieveiligheid op peil te houden en verder te verbeteren en besteden ook nadrukkelijk aandacht aan de bewustwording van de medewerkers.

Privacy

De gemeente dient aantoonbaar te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Privacy gaat in het gemeentelijke domein vooral over de relatie tussen inwoner en gemeente. In het bijzonder gaat het over het vertrouwen van de inwoners in de gemeentelijke overheid. De gemeente is dagelijks bezig met de privacybescherming van hun inwoners. Hierbij gaat het in de eerste plaats over de verwerking van persoonsgegevens op een juridisch juiste en technisch veilige manier. De bewustwording van de ambtelijke organisatie is een belangrijk punt van aandacht en heeft komend jaar nadrukkelijk de aandacht.

Informatiebeheer/archief

De informatie die in onze systemen is opgeslagen dient aan de geldende wet- en regelgeving te voldoen. Op het gebied van informatiebeheer betreft dit de Archiefwet. Uit het jaarlijkse onderzoek naar de staat van onze informatiehouding blijkt dat de aandachtspunten voor 2025 gericht zijn op het creëren van beleid voor informatiebeheer. Er moet een duidelijk kader geschept worden waar vanuit gewerkt kan worden.

Informatie wordt vastgelegd in verschillende systemen en moet beschikbaar en vindbaar blijven voor de termijn die daarvoor is vastgesteld. Daarnaast is er informatie die na tien jaar overgebracht dient te worden naar het Streekarchief Midden-Holland. Dit brengt aan de ene kant een belangrijke opgave met zich mee om informatie daar op te slaan waar het mogelijk is om deze te kunnen beheren, zodat blijvend te bewaren informatie naar het Streekarchief kan worden gebracht. Het zaakstelsel is hiervoor het centrale stelsel die deze mogelijkheden biedt.

Aan de andere kant moet de informatie die in de vakapplicaties blijft, tijdig worden verwijderd uit onze systemen. Dit zodat voldaan wordt aan zowel de archief als privacy wet- en regelgeving.

Om dit in goede banen te leiden moeten de kaders beschreven worden in het beleidsplan voor informatiebeheer.

Communicatie

De gemeente blijft met meerdere communicatiemiddelen en -kanalen de inwoners informeren, betrekken en consulteren. Bijvoorbeeld met de (wekelijkse) gemeentepagina in Het Kontakt en ons eigen magazine De Klinker. Maar ook op digitale wijze via onze website, Facebook, Instagram en X. In 2024 legden we de focus op de digitale toegankelijkheid van onze websites en applicaties. Het resultaat hiervan is dat onze hoofd- en grootste subwebsites nu zijn beoordeeld met een goede status. Ook in 2025 blijft dit onderwerp hoog op onze agenda staan. We leggen dan voornamelijk de focus op de overige subwebsites en het toegankelijk maken van pdf-documenten.

Naast het geven van informatie zijn er ook verschillende evenementen en bijeenkomsten waar wij betrokken bij zijn. Bijvoorbeeld inloopavonden over verschillende thema's (herstraten, ontwikkeling Algeracorridor, duurzaamheid, speelruimtebeleid et cetera). Maar wij organiseren bijvoorbeeld ook Koningsdag, 4mei-herdenking, Winterfair en de nieuwjaarsbijeenkomst. Om inwoners nog meer te betrekken bij alle gemeentelijke uitdagingen, gebruiken we sinds september 2024 de tool Gemeentepeiler. Met de tool kunnen we op een eenvoudige en toegankelijke manier de meningen van inwoners ophalen. Dit middel kunnen we goed gebruiken bij het participatiebeleid. Dit nieuwe participatiebeleid hebben we in 2025 gereed.

Rechtmatigheidsverantwoording

In de jaarstukken over 2023 is voor het eerst de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen met de bijbehorende toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering. De detectie van onrechtmatigheden is op orde, maar voor de aandachtspunten die hieruit naar voren zijn gekomen wordt gewerkt naar de meest efficiënte preventieve beheersmaatregel.

In de komende jaren willen wij de verbijzonderde interne controle uitbreiden met andere aandachtsgebieden. Zo wordt bijvoorbeeld in 2024 het fraudeprotocol opgesteld en de (fraude)risicoanalyse bijgewerkt met de verkregen inzichten over 2023 en eerdere jaren.

Paragraaf F Verbonden partijen

Inleiding

Deelname aan een verbonden partij is een manier om een gemeentelijk doel effectiever te bereiken in een 'dynamisch' speelveld van steeds meer samenwerkende (lagere) overheden. In het algemeen gaat de gemeente een relatie met een verbonden partij aan, omdat zij verwacht dat de verbonden partij dezelfde activiteiten effectiever en beter uitvoert. Daarnaast worden risico's gespreid en gedeeld met andere deelnemers én ontstaat er een kwaliteitsvoordeel als de verbonden partij kennis in huis heeft die de gemeente zelf niet (meer) heeft. Ook ontstaat er vaak grotere effectiviteit en bestuurlijke slagkracht, waardoor nieuwe activiteiten sneller worden gerealiseerd. Tegelijkertijd kiest de gemeente er bij verbonden partijen bewust voor om zelf invloed te houden, omdat deze activiteiten te kwetsbaar zijn om volledig uit te besteden.

Op basis van deze uitgangspunten is een afwegingskader opgesteld voor het al dan niet aangaan van een samenwerking met nieuwe verbonden partijen. Het afwegingskader dient als beleidslijn, wanneer de vraag speelt of de gemeente een nieuwe financiële en bestuurlijke relatie aan zou moeten gaan of niet. Dit kader vormt een handreiking waarin het gemeentelijk beleid voor verbonden partijen een plaats kan krijgen. Het is geen digitaal instrument dat onafwendbaar tot een bepaalde keuze leidt. Een keuze voor het aangaan van een nieuwe financiële en bestuurlijke relatie is in alle gevallen een politiek-bestuurlijke keuze.

In de door de gemeenteraad vastgestelde Nota verbonden partijen (1 juli 2016) is het afwegingskader nader uitgewerkt en ook een nieuwe 'governance' voor verbonden partijen geformuleerd. De risico's van de verbonden partijen die geheel of gedeeltelijk van toepassing zijn voor de gemeente Krimpen aan den IJssel werden eerder in paragraaf B weerstandsvermogen en risicobeheersing toegelicht.

Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen

Per 1 juli 2022 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. Met deze wetwijziging worden de mogelijkheden van volksvertegenwoordigers om de eigen controlerende en kaderstellende rol bij gemeenschappelijke regelingen te versterken aangepast en uitgebreid. Ook wordt de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen zo'n samenwerkingsverband vergroot.

Het deel van de wet dat rechten geeft aan volksvertegenwoordigers is direct per 1 juli 2022 ingegaan. Voor het andere deel (verplichtingen om bestaande gemeenschappelijke regelingen aan te passen) geeft de wet een implementatieperiode van twee jaar. Alle gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente aan deelneemt hebben voor het einde van 2024 de tekst van de gemeenschappelijke regeling aangepast.

Profielen en sturingsarrangementen verbonden partijen

Op 26 september 2024 heeft de gemeenteraad de notitie "Bepaling profielen en sturingsarrangementen (herijking)" ten aanzien van de verbonden partijen vastgesteld. De gemeenteraad heeft daarin voor de komende twee jaar op basis van risicoanalyses, de mate van aandacht en sturing vernieuwd, voor het op voorhand volgen van de individuele verbonden partijen vanuit de gemeente.

Ontwikkeling van de bijdragen

Jaarlijks wordt regionaal afgesproken welk indexpercentage aan gemeenschappelijke regelingen wordt toegestaan. Hierin worden ook correcties vanwege afwijkende werkelijke prijsontwikkelingen in voorgaande jaren verrekend. Sinds het begrotingsjaar 2022 wordt een gewogen indexpercentage gehanteerd, samengesteld uit (vaste) componenten voor lonen (80%) en prijzen (20%). Komend jaar wordt deze systematiek geëvalueerd en onderzocht of aansluiting bij de berekeningen van gemeentefondsaccres. Daarmee zou de ontwikkeling van de bijdragen gelijke tred houden met de compensatie die gemeenten zelf ontvangen voor loon- en prijsontwikkeling.

Voor de begroting 2025 is het percentage 6,8. Hiervan heeft 4,4% betrekking op de berekende index voor het jaar 2025. Het overige deel (2,4%) betreft nacalculatie over de jaren 2022 tot en met 2024, op basis van de meest actuele indexcijfers. Deze index geldt voor VRR, GGD, DCMR en GR Jeugdhulp. De MRDH volgt de systematiek van de regio Haaglanden en voor de overige regeling wordt de indexeringssystematiek van de regio Hollands Midden aangehouden.

Vanwege de financiële problemen die de gemeenten in de komende jaren te wachten staat wordt vanzelfsprekend ook gekeken naar de uitgaven aan gemeenschappelijke regelingen. In het voorjaar van 2024 bleek dat al in 2025 een verslechtering van de gemeentefinanciën dreigt. Daarom werd door veel gemeenten in de zienswijzen bij de begrotingen van gemeenschappelijke regelingen een oproep gedaan om al in de begroting 2025 op zoek te gaan naar mogelijkheden om de bijdragen van deelnemers te verlagen. In de zomer is daar, op initiatief van de wethouders Financiën, een brief namens vrijwel alle van colleges burgemeester en wethouders in de regio Rotterdam-Rijnmond aan toegevoegd. Gemeenschappelijke regelingen werd hierin gevraagd om voor 1 oktober 2024 met uitgewerkte scenario's voor verlaging van de bijdragen te komen. Het is nog te vroeg om in deze begroting vooruit te lopen op de effecten van dat verzoek. Wel is de indruk dat de gemeenschappelijke regelingen serieus met dit signaal omgaan. In 2025 wordt een vervolg aan deze actie gegeven.

Ontwikkelingen

Jeugdhulp Rijnmond (GRJR)

In de jaarrekening 2023 van de

GRJR is na overleg met de accountant onderscheid aangebracht tussen de lasten die niet onder de rechtmatigheidsverantwoording vallen en lasten die daar wel onder vallen. De Commissie BBV heeft namelijk in januari 2024 naar aanleiding van een vraag van een andere jeugdhulpregio uitgesproken, dat “indien de GR alleen de administratieve taken uitvoert, de beschikkingen door de deelnemende gemeenten worden afgegeven en iedere deelnemende gemeente zelf verantwoordelijk is voor zijn eigen kosten en cliënten, de baten en lasten van de jeugdzorg verantwoord [dienen] te worden door de deelnemend gemeenten zelf.” Deze uitspraak is bindend voor de GRJR en de hiervoor genoemde afbakening van de rechtmatigheidsverantwoording sluit hierop aan. In de Begroting 2025 van de GRJR is daarom onderscheid gemaakt tussen lasten die voortvloeien uit gemeentelijke besluiten en lasten die voortvloeien uit GR-besluiten. De volgende definities worden hierbij gehanteerd:

- lasten voortvloeiend uit gemeentelijke besluiten: te omschrijven als “zorgkosten gemeenten” en bestaande uit de opdrachten A+B+C+D+E (Jeugdhulp regionaal ambulante en regionaal met verblijf)+I.1 (BRP; Buiten Regionale plaatsingen) + I.3 (LTA; Landelijk Transitie Arrangement). De verantwoording hiervan dient in de gemeentelijke jaarrekeningen plaats te vinden.
- lasten voortvloeiend uit GR-besluiten: te omschrijven als “subsidies en uitvoeringskosten GRJR” en bestaande uit de opdrachten F (Crisishulp), G (GI's; Gecertificeerde Instellingen), H (Veilig Thuis), I.4 (Acute dienst), I.5 (Transformatie/innovatie) en J (uitvoeringskosten). De lasten en rechtmatigheid worden alleen in de GRJR-jaarrekening gerapporteerd.

Beschermd wonen

De doordecentralisatie van de budgetten voor Beschermd Wonen van de centrumgemeente naar individuele gemeenten heeft nog niet plaatsgevonden. Het streven

van het Rijk is om per 1 januari 2026 een woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen en een daarmee samenhangend nieuw financieel verdeelmodel in te voeren. Voorlopig blijft de centrumgemeente dan ook verantwoordelijk voor de uitvoering. Beschermd wonen is daardoor nog géén onderdeel van de begroting van de gemeente Krimpen.

Weerstandsvermogen

De gemeenschappelijke regelingen hebben en geven steeds meer inzicht in hun risico's en weerstandsvermogen. De aandacht voor dit onderwerp leidt in enkele gevallen tot een behoefte aan groei van de algemene reserve (weerstandscapaciteit). Wij achten het niet zonder meer noodzakelijk dat de gemeenschappelijke regelingen er zelf een toereikend weerstandsvermogen op na houden. Zeker wanneer voor de aanvulling van het weerstandsvermogen extra middelen van de deelnemende gemeenten nodig zijn, geven wij er de voorkeur aan om risico's in de gemeentebegrotingen op te nemen. De bij ons bekende risico's zijn vermeld in paragraaf B: Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Over het algemeen hebben de gemeenschappelijke regelingen een laag risicoprofiel, mede omdat het risico wordt gedragen door de bijdragende gemeenten.

Gemeenschappelijke regelingen

Hieronder is een overzicht van de gemeenschappelijke regelingen opgenomen inclusief de financiële bijdrage.

Bij deze gemeenschappelijke regelingen is de gemeente vertegenwoordigd in het bestuur. Aan de gemeenschappelijke regelingen zijn financiële risico's verbonden. Wel is het risicoprofiel in het algemeen laag en dit profiel uit zich veelal in een redelijk voorspelbare stijging van de jaarlijkse exploitatielasten. In de raadsvergadering van 26 september 2024 zijn de risicoprofielen van de gemeenschappelijke regelingen opnieuw vastgesteld.

Verbonden partijen	Programma	Vertegenwoordiging	Risicoprofiel	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond	Bestuur en veiligheid	Algemeen Bestuur	Laag/Gemiddeld met kanttekening	2.166	2.282	2.339	2.397
DCMR Milieudienst Rijnmond	Bestuur en veiligheid	Algemeen Bestuur	Laag/Gemiddeld met kanttekening	703	721	739	758
Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW)	Ruimtelijk domein	Bestuur	Laag/Gemiddeld				
Metropoolregio Rotterdam-Den Haag	Maatschappelijk domein	Algemeen/Dagelijks Bestuur	Laag	91	93	96	98
Groenalliantie Midden-Holland	Maatschappelijk domein	Bestuur	Laag	233	239	245	251
GGD Rotterdam Rijnmond	Sociaal domein	Algemeen Bestuur	Laag	343	351	360	369
Werkvoorzieningschap PROMEN	Sociaal domein	Algemeen Bestuur	Laag/Gemiddeld	2.047	1.965	1.872	1.741
Jeugdhulp Rijnmond	Sociaal domein	Dagelijks bestuur	Gemiddeld/Hoog	7.579	7.768	7.962	8.161
Centrum voor Jeugd en Gezin*	Sociaal domein	Raad voor publiek belang		1.143	1.172	1.201	1.231
GR IJSSELgemeenten	Sociaal domein en Overhead	Bestuur	Laag/Gemiddeld	5.856	5.902	5.993	6.156
Streekarchief Midden-Holland	Overhead	Algemeen Bestuur	Laag/Gemiddeld	194	199	203	209
Totaal				20.354	20.691	21.010	21.371

*Het CJG betreft een subsidiepartner, waarbij in het cijfer voor de begroting 2025 de aanvraag voor 2025 is vermeld. De beschikking van de subsidie vind in december plaats.

Streekarchief Midden-Holland	
Gemeentelijk belang	Het op een verantwoorde wijze beheren, ontsluiten en ter beschikking stellen van permanent te bewaren gemeentelijke archiefbescheiden.
Begroting:	
Bijdrage Krimpen	193.686
Financiële resultaat	-25.421
Balans:	1-1-2025 31-12-2025
Eigen vermogen	288.565 281.127
Vreemd vermogen	343.810 352.235

GR IJSSELgemeenten	
Gemeentelijk belang	GR IJSSELgemeenten verzorgt de volledige ondersteuning van de gemeentelijke organisatie op het gebied van ICT. Daarnaast verzorgt het ook de uitvoering van het taakveld werk en inkomen (sociale zaken).
Begroting:	
Bijdrage Krimpen	5.855.595
Financiële resultaat	0
Balans:	1-1-2025 31-12-2025
Eigen vermogen	0 0
Vreemd vermogen	7.607.000 7.307.000

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Gemeentelijk belang	Het doelmatig organiseren en coördineren van werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor een doeltreffende rampenbestrijding en crisisbeheersing.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	2.165.892	
Financiële resultaat	-4.221.000	
Balans:	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	5.763.000	381.000
Vreemd vermogen	115.541.000	111.898.000

Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW)		
Gemeentelijk belang	IBKW levert advies- en ingenieursdiensten voor projecten op het gebied van weg- en waterbouw in brede zin. Eind 2021 wordt een vernieuwde dienstverleningsovereenkomst opgesteld, waarbij de samenwerking verder wordt geprofessionaliseerd.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	0	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	1.080.000	1.073.000
Vreemd vermogen	272.322	291.322

DCMR Milieudienst Rijnmond		
Gemeentelijk belang	De uitvoering van de Wet milieubeheer. DCMR draagt bij aan het verlagen van de milieubelasting van bedrijven en het verhogen van de milieukwaliteit en veiligheid. Daarnaast werkt DCMR ook aan de integratie van milieuaspecten in andere beleidsterreinen en aan milieu en veiligheid gerelateerde maatschappelijke vraagstukken en nieuwe ontwikkelingen.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	703.434	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	3.841.000	3.466.000
Vreemd vermogen	12.414.000	21.259.000

Metropoolregio Rotterdam-Den Haag		
Gemeentelijk belang	Het verbeteren van de bereikbaarheid, duurzaamheid, attractiviteit en economische vernieuwingen van en binnen de metropoolregio.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	90.964	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	40.516.769	40.516.769
Vreemd vermogen	1.157.305.885	1.112.493.798

Groenalliantie Midden-Holland		
--------------------------------------	--	--

Gemeentelijk belang	Deelname aan strategische besluitvorming betreffende het beheer en de ontwikkeling van natuur- en recreatiegebieden binnen het werkgebied van de deelnemende gemeenten. In het deelgebied Krimpenerwaard betreft het de gebieden Krimpenerhout en Loetbos.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	233.000	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	9.653.000	9.480.000
Vreemd vermogen	2.282.000	1.982.000

GGD Rotterdam Rijnmond		
Gemeentelijk belang	Invulling geven aan de wettelijke taken op grond van de wet Publieke Gezondheid. Dit omvat onder andere epidemiologisch onderzoek, Infectieziekten bestrijding, Milieu & Hygiëne en Persoonsgerichte zorg. Ook voorziet het GGD in een rampenopvangplan (GROP) en in inspecties kinderopvang.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	342.737	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	0	0

Werkvoorzieningschap Promen		
Gemeentelijk belang	Het uitvoeren van Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) taken en het verzorgen van arbeidsgerichte trajecten (waaronder beschut werken).	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	2.047.000	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	2.725.000	2.072.000
Vreemd vermogen	6.975.000	7.428.000

Jeugdhulp Rijnmond		
Gemeentelijk belang	Het verzorgen van de inkoop van individuele voorzieningen Jeugdhulp, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	7.578.704	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	0	0

Deelnemingen

De deelname in het aandelenkapitaal van een aantal vennootschappen vloeit vooral voort uit de van oudsher maatschappelijke belangen die door deze vennootschappen worden/werden nagestreefd. De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft deelnemingen in vier ondernemingen:

Naam deelneming	Vestigingsplaats	Nominale deelname	Netto resultaat 2023	Eigen vermogen 31-12-2023	Vreemd vermogen 31-12-2023	Dividend 2023	Dividend 2024	Dividend 2025
Stedin	Rotterdam	3.267	44.000	3.221.000	5.063.000	163	311	78
OASEN	Gouda	13	3.174	128.149	244.640			
Bank Nederlandse Gemeenten	Den Haag	75	254.000	4.721.000	110.834.000	82	71	71
Cyclus BV	Moordrecht	271	695	11.263	23.873			

Toelichting deelnemingen

Het financiële risico strekt zich uit tot de waarde van de deelneming. In de balans is de aankoopprijs van de aandelen als waarde opgenomen. Het risico betreft de economische waarde van het aandelenpakket, als deze lager ligt dan de aankoopprijs. Ook is in de tabel de dividenduitkering opgenomen. Mogelijke fluctuaties in de hoogte van de dividenduitkering vormen een risico, met effecten op het begrotingsresultaat. Om deze reden zijn wij terughoudend in het ramen van de opbrengsten uit dividend.

Stedin

Voor netwerkbeheerder Stedin staan de komende jaren vanwege de energietransitie substantiële investeringen te wachten in de infrastructuur. Dit gaat gepaard met een extra kapitaalbehoefte. De afgelopen jaren is in een aantal fasen het eigen vermogen versterkt. De eerste stappen werden gezet door de bestaande aandeelhouders door het niet laten uitkeren van de boekwinst op de verkoop van commerciële bedrijfsonderdelen en de verwerving van nieuw uitgegeven collectief preferente aandelen. Krimpen aan den IJssel heeft sinds medio 2021 een extra pakket cumulatief preferente aandelen met een nominale waarde van € 2.587.000. Daarmee is een bijdrage geleverd aan de versterking van het eigen vermogen van Stedin en ontvangt de gemeente jaarlijks 3% dividend.

Eind 2023 is de Staat toetreden als aandeelhouder door een kapitaalstorting van € 500 miljoen. In het voorjaar van 2024 volgde de toetreding van twee provincies en een aantal gemeenten die binnen het verzorgingsgebied van Stedin liggen. Daarmee kreeg de kredietwaardigheid van Stedin een stevige impuls. Hiermee is voorlopig geborgd dat Stedin financieel gezond blijft en toegang houdt tot de kapitaalmarkt tegen acceptabele kosten.

De uiteindelijke kapitaalbehoefte van Stedin is op termijn nog steeds een uitdaging. De komende jaren zal dit onderwerp opnieuw op de agenda komen. Bij iedere kapitaalstorting krijgen ook de bestaande aandeelhouders gelegenheid om extra aandelen te verwerven. De

gemeente Krimpen aan den IJssel zal op die momenten opnieuw de maatschappelijke en financiële effecten afwegen.

Naast het dividend op de cumulatief preferente aandelen zal de komende jaren sprake zijn van fluctuerende dividendopbrengsten van het reguliere aandelenpakket. Deze fluctuaties hangen samen met de benodigde investeringen en het effect daarvan op de jaarwinsten. In deze begroting is alleen het dividend over de cumulatief preferente aandelen opgenomen.

Paragraaf G Grondbeleid

Inleiding

Net als geld is grond een schaars middel. Verschillende functies, zoals infrastructuur, woningen, bedrijven, maatschappelijke voorzieningen en recreatie concurreren als het ware om de beperkte ruimte binnen onze gemeentegrenzen. Daarom is het belangrijk om het duurzame gebruik van die ruimte vast te leggen en te bevorderen.

Dat hebben we in Krimpen aan den IJssel gedaan in de volgende (sectorale) beleidsnota's:

Functie/Thema	Belangrijke documenten
Wonen	Woonvisie Krimpen aan den IJssel
	Regio akkoord nieuwe woningmarktafspraken
	Regionale woonvisie
Werken/Economie	Detailhandelsvisie
	Missie en strategie voor de Stormpolder
Maatschappelijke voorzieningen	Woonzorgzoning
	Integraal huisvestingsplan
Vrije tijd	Sportnota
	Speelruimtebeleidsplan
Vastgoed	Strategisch huisvestingsplan

	Welstandsnota
	Ambitiedocument duurzaamheid
	Duurzaamheidsagenda
Ruimtelijke randvoorwaarden	Archeologische waardenkaart
	Cultuurhistorische waardenkaart
	Groenbeleid
	Groenstructuurplan
	Stedelijk waterplan
Centrumgebied	Centrumvisie

Grondbeleid

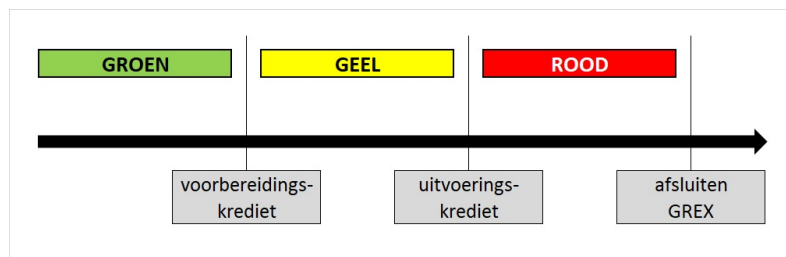
Grondbeleid is een middel dat wordt ingezet om ruimtelijk beleid te realiseren. In de Nota Grondbeleid (2017) hebben wij als gemeente vastgelegd welke uitgangspunten wij daarbij hanteren.

In beginsel opereren wij faciliterend. Vanuit een bestaande gemeentelijke grondpositie of wanneer zonder gemeentelijke sturing niet de gewenste ruimtelijke eindsituatie tot stand komt, kiezen wij voor actief grondbeleid.

MeerjarenPerspectief grondexploitaties (MPG)

Alle ruimtelijke ontwikkelingen waaraan wij (mee)werken nemen wij op in het zo geheten MeerjarenPerspectief Grondexploitaties (MPG). Ieder voorjaar geven wij op die manier een integraal en actueel inzicht in alle kosten en baten van de lopende projecten. Zo'n 'begroting' van een project noemen we een 'grondexploitatie'.

Het MPG 2024, dat op 25 april 2024 werd vastgesteld, bevat 11 grondexploitaties, zowel actief als facilitair. Daarvan zijn vier projecten daadwerkelijk in uitvoering (rood), vier projecten bevonden zich in de haalbaarheidsfase (geel) en drie projecten zijn nog in de initiatieffase (groen). Een faseovergang (van 'groen naar geel' of van 'geel naar rood') vindt plaats op basis van besluitvorming door uw raad.

Bij de opstelling van deze begroting vindt géén actualisatie van de grondexploitaties plaats. Actualisatie van de afzonderlijke projecten vindt namelijk plaats op het moment dat uw raad besluiten neemt over stedenbouwkundige randvoorwaarden (van 'groen naar geel') of bestemmingsplannen (van 'geel naar rood'). Soms kan er ook tussentijds aanleiding zijn voor een financiële bijstelling.

De geraamde netto contante waarde per 1 januari 2024 van de projecten is hieronder weergegeven (cijfers MPG 2024):

MPG 2024	bedragen x 1.000
Rood	-422
Geel	124
Groen	-378
Totaal	-676

In principe voegen we nieuwe locaties alleen aan het MPG toe wanneer een initiatiefnemer de functie van vastgoed wil wijzigen of dat vastgoed grootschalig wil herontwikkelen (sloop/nieuwbouw). Als uit een eerste haalbaarheidsonderzoek is gebleken dat een initiatief maatschappelijk én stedenbouwkundig aanvaardbaar is, wordt het als 'groen' project in het MPG opgenomen.

Voor gemeentelijke grond- en vastgoedposities gaan we, wanneer afstoten aan de orde is, in eerste instantie uit van verkoop op basis van de huidige bestemming. Indien vanwege ruimtelijke of andere beleidsmatige overwegingen een projectmatige aanpak gewenst is, kunnen we ervoor kiezen een grondexploitatie te openen.

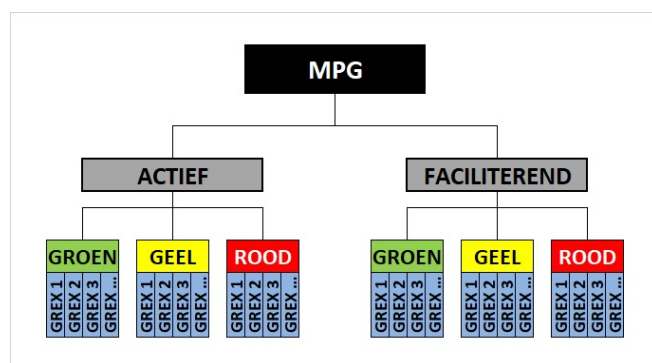
In het kader van de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan onderwijs/binnensport worden meerdere locaties ruimtelijk verkend. De realisatie, sloop/nieuwbouw of verbouw van een school heeft altijd ruimtelijke impact. De regelgeving bepaalt echter dat hiervoor alleen een grondexploitatie mag worden gevormd wanneer sprake is van functieverandering.

De ruimtelijke projecten maken onderdeel uit van programma 2 (Woningbouw) en programma 3 (Bedrijventerreinen).

Risico's

De gemeente Krimpen aan den IJssel voert een behoudend waarderingsbeleid uit ten aanzien van de grondexploitaties. Hiermee ramen we in feite risicomijdend. Ondanks dit voorzichtigheidsprincipe gaan grondexploitaties altijd vergezeld van risico's. In het MPG zijn per project de risico's systematisch geïnventariseerd. Risico's waarvan de kans groter is dan 50% vertalen we integraal in de grondexploitatie. De overige risico's zijn gewogen waarna een netto af te dekken risico van circa € 1,12 miljoen resulteert (MPG 2024). De risico's van de grondexploitaties maken deel uit van het gemeentelijke risicoprofiel, waarop we in paragraaf B weerstandsvermogen en risicobeheersing verder ingaan.

Financiële vooruitzichten projecten in uitvoering

Faciliterende grondexploitaties

Bij projecten waar de gemeente een faciliterende rol heeft, is het uitgangspunt dat we de gemeentelijke kosten verhalen op de ontwikkelaar.

Actieve grondexploitaties

In het MPG 2024 zijn drie actieve grondexploitaties opgenomen die in uitvoering zijn. Het betreft de woningbouwontwikkelingen Centrum-Zuid (actief en facilitair), Werf aan den IJssel en KOAG.

Financiële ruimte

Doordat jaarlijks voorbereidingskosten aan de reserve worden onttrokken voor projecten in de initiatieffase, ontwikkelt het saldo van de reserve zich negatief.

De reserve heeft daarnaast ook nog een functie als onderdeel van de weerstandscapaciteit. Bij het opnemen van (nieuwe) grexen met een geprognosticeerde negatieve eindwaarde dient daarom altijd ook nadrukkelijk naar de risico's te worden gekeken.

Paragraaf H Subsidies

Inleiding

Subsidieverlening vindt zijn wettelijke basis in de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Hierin zijn algemene regels opgenomen over subsidiëring die ook voor de gemeentelijke overheid gelden. De hoofdregel van de subsidietitel in de Awb is dat subsidies gebaseerd moeten zijn op een wettelijk voorschrift. Voor gemeenten is dat wettelijk voorschrift een gemeentelijke verordening als aanvulling op, en specificering van, de Awb.

Rol raad

In de Algemene Subsidie Verordening (ASV) 2018 is de kaderstellende rol van de gemeenteraad uitgewerkt. De ASV 2018 regelt de procedures voor subsidieverlening en vaststelling. Met de behandeling van de programmabegroting stelt de raad de subsidieplafonds vast. Binnen deze vastgestelde plafonds neemt het college de uitvoering ter hand. De raad heeft de mogelijkheid om door middel van bijvoorbeeld nieuw beleid de (financiële) kaders bij te stellen. Tijdens de behandeling van de jaarrekening heeft de raad een controlerende rol.

Waarom subsidiëring

De gemeente betaalt op grond van het algemeen belang een deel van de kosten die een subsidieontvanger heeft gemaakt. Het gaat hierbij om activiteiten waar een wettelijke verplichting op rust of activiteiten die de overheid wenselijk of nuttig vindt. Het subsidiegeld komt uit de algemene middelen, of wordt via een specifieke uitkering aan de gemeente verstrekt. Met subsidies beoogt de gemeente haar beleid in de praktijk vorm te geven, of bij te sturen.

Subsidiebenamingen

De Awb fungeert als basisregeling en biedt veel beleidsvrijheid aan bijzondere subsidieregelingen en subsidiebeschikkingen. Het is de vraag of een veelvoud aan benamingen de praktijk ten goede komt. In de ASV 2018 kozen we voor twee benamingen: structurele en incidentele subsidies. Deze benamingen proberen het verschil aan te geven tussen de jaarlijks aan instellingen verstrekte subsidies en de incidentele projectsubsidies.

Structurele subsidies

Bij de structurele subsidie gaat het om een subsidie voor voortdurende activiteiten van een instelling, organisatie of vereniging. Deze wordt in principe jaarlijks verleend en heeft dan ook een structureel karakter. Hieronder vallen:

Budgetsubsidies

Een subsidie waarbij de instelling een bedrag krijgt toegewezen om een van tevoren overeengekomen prestatie uit te voeren. Veelal betreft het hier professionele instellingen.

Aan de aanvraag tot subsidieverlening ligt vooraf door de gemeente geformuleerd beleid ten grondslag.

Onderdeel van budgetsubsidie kan huurvergoeding zijn.

Erkennungssubsidies

Een subsidie die we verstrekken als waardering voor het uitvoeren van activiteiten die ten goede komen aan de inwoners van de gemeente, veelal op basis van vrijwilligers.

Incidentele subsidies

Incidentele subsidies zijn subsidies voor een eenmalige activiteit, of een activiteit waarvoor het college slechts voor een vooraf maximaal bepaalde tijd subsidie wil verlenen. Hieronder vallen:

Projectsubsidies

Een subsidie die tijdelijk en doelgericht is van aard. De subsidie is gericht op een prestatie, activiteit, evenement, product of resultaat die aansluit op gemeentelijk beleid, die in tijd beperkt is én inhoudelijk een afgerond resultaat oplevert.

Zoals genoemd is niet de naam van de subsidie van belang, maar het feit of er een structurele (jaarlijkse) subsidierelatie met de ontvanger bestaat of dat het een incidentele subsidie betreft.

Hierdoor bestaat de mogelijkheid om in de subsidiebeleidsregels andere dan bovengenoemde subsidienamen te gebruiken, mits duidelijk is welk type subsidie het betreft.

Indexering subsidies

In de begroting 2025 zijn de subsidies geïndexeerd met 2,5% ten opzichte van de begroting 2024. Een aantal partijen ontvangt ook subsidie voor huur. Over indexering van de huur zijn separate afspraken gemaakt. De huur is voor het jaar 2025 ook verhoogd met 2,5%.

Subsidieplafonds

De subsidieplafonds worden vastgesteld op het begrote budget per programma.

De volgende subsidieplafonds worden vastgesteld:

Bestuur en Veiligheid	€ 10.567
Ruimtelijk Domein:	€ 554.942
Maatschappelijk Domein:	€ 4.125.701
Sociaal Domein:	€ 3.043.079

Een totaal overzicht van de subsidies staat op de volgende pagina:

Programma/beleidsthema	nr	Beleidsregel	Subsidieverlening ≥ € 50.000	Subsidie plafonds	Budget subsidies	Erkenning subsidies	Project subsidies	Huur subsidies
Bestuur en veiligheid								
Bestuur								
Veiligheid	4.0	Krimpenwijzer					11	
Subsidieplafond Bestuur en Veiligheid				11				
Ruimtelijk domein								
Openbare ruimte en verkeer	3.14	Beheer Kinderboerderij	Kinderboerderij		431			106
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening								
Afval, riolering en begraven	7.2	Rioolgerelateerde voorzieningen					17	
Subsidieplafond Ruimtelijk domein				555				
Maatschappelijk domein								
Sport en recreatie	3.6	Sport				5	2	
	3.13	Beheer Binnensportaccommodaties	Synerkri		456			574
	4.1	Maatschappelijke participatie preventie	Synerkri		443			
Cultuur	3.2	Bibliotheekwerk	Bibliotheek		520	2	106	123
	3.3	Kunst en musea	Streekmuseum, Synerkri		265	10	41	
	3.4	Muziek				12	4	
	3.5	Media				35		
	3.7	Evenementen					66	
	3.8	Maatschappelijke participatie samenleven					19	3
Onderwijs	3.15	Cultuureducatie	Muziekschool		486		6	88
	3.9	Peuterspeelzaalwerk inclusief VVE	Royal Kids Home, Kinderdam, Stichting Reformatorische Kinderopvang		684		150	
	4.0	Krimpenwijzer			26			
Economie								
Subsidieplafond Maatschappelijk domein				4.126				
Sociaal domein								
Preventie	3.0	Sociaal Domein Algemeen				12		
	3.8	Maatschappelijke participatie samenleven				13	6	14
	3.11	Gemeentelijke antidiscriminatievoorziening			23			
	4.1	Maatschappelijke participatie preventie	Synerkri		295	37	46	
	4.2	Deskundigheidsbevordering vrijwilligers					8	
	4.3	Informeel zorg door vrijwilligersorganisatie					30	
	4.4	Jeugdgezondheidszorg	Centrum voor Jeugd en Gezin		988		18	
	4.6	Jeugd- en Jongerenwerk	Gro up		409			47

	4.7	Preventieve gezondheidszorg			26	3	116		
Basishulp	4.0	Krimpenwijzer	ContourdeTwern		230	4	65	215	
	4.5	Opvoed- en opgroeiondersteuning							
	4.8	Algemeen maatschappelijk werk				11	37		
Individuele hulp	4.0	Krimpenwijzer	ContourdeTwern			87			
Opvang en inburgering					109		195		
Subsidieplafond Sociaal domein					3.043				
Totaal					7.734	5.389	249	928	1.168

Paragraaf I Openbaarheidsparagraaf

Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid (Woo) is 1 mei 2022 in werking getreden. Hiermee is een belangrijke stap gezet naar een opener overheid. De Woo vergroot voor iedereen de toegang tot overheidsinformatie, bevordert de actieve openbaarmaking en actualiseert de regels voor openheid en openbaarheid. In 2024 heeft de organisatie stappen gezet in het implementeren van de wet. We publiceren reeds 5 van de informatiecategorieën via onze website, zodat deze informatie openbaar is voor onze inwoners en andere geïnteresseerden.

Het streven is om de landelijke doelstelling en lijn te volgen en de komende jaren documenten uit alle 11 categorieën gefaseerd openbaar te maken. Dit zal dan ook een van de belangrijkste aspecten voor 2025 zijn, waarin categorieën gepubliceerd worden die vragen om processen tegen het licht te houden en waarbij systemen en werkwijzes mogelijk aangepast moeten worden. Denk onder andere aan het proces rondom klachten (ook een informatiecategorie), die binnenkomen bij de gemeente.

In dit kader willen we in 2025 een publicatieportaal in gebruik nemen dat wordt opgezet volgens de Common Ground-gedachte. Essentie hierbij is dat we op een andere manier omgaan met gegevens, doordat we data loskoppelen van werkprocessen en applicaties. Dit nieuw op te zetten publicatiekanaal wordt geïntegreerd in onze website en krijgt een zeer gebruiksvriendelijk karakter doordat inwoners aan de hand van filters documenten kunnen (door)zoeken. Nu zijn gepubliceerde documenten nog her en de verspreid wat het voor inwoners moeilijker zoeken maakt. Het publicatiekanaal wordt ontwikkeld volgens het Open Web Concept (OWC). We werken hierin samen met leveranciers en andere gemeenten om software te ontwikkelen, die dan ook weer onderling gedeeld wordt met elkaar. Voor ons als gemeente is dit nieuw.

Het publiceren van de documenten vraagt wel om een gedegen voorbereiding om te voorkomen dat gevoelige informatie op straat belandt. Documenten willen we graag delen maar niet als deze privacygevoelig zijn. Met de aanschaf en implementatie van

anonimiseringssoftware gaan we documenten efficiënter en minder foutgevoelig publiceren. Ook is dit een noodzakelijk middel bij het afhandelen van Woo-verzoeken, waarin vaak persoonsgevoelige informatie is te vinden.

Daarnaast heeft bewustwording voor openbaarheid (en privacy) en grip op de informatiehuishouding ook in 2025 onze voortdurende aandacht. Om de kennis over een open en transparante werkwijze in onze organisatie te verbreden, komen er informatiesessies/trainingen voor diverse teams.

Tenslotte gaan we in 2025 verder met het op orde brengen van de kwaliteit van onze informatiehuishouding. Begin 2025 is grotendeels de 0-meting voor onze informatiehuishouding afgerond. Hiermee willen we een stevig fundament leggen voor ons informatiebeheer, zodat informatie eenvoudiger en sneller gevonden en gepubliceerd kan worden.

Financiële begroting

Uitgangspunten

Kerngegevens

De uitgangspunten voor de begroting 2025 zijn vastgelegd in de Kadernota 2025. De kerngegevens zijn op grond van de septembercirculaire 2024. De prognoses van de ontwikkeling van de belangrijkste sociale en fysieke kenmerken van onze gemeente vormen de basis van de ramingen in deze begroting. Sinds de Kadernota zijn de prognoses van de kerngegevens niet bijgesteld voor de berekening van de algemene uitkering. Budgetten binnen de programma's zijn gebaseerd op de meest actuele gegevens.

Kerngegevens	Eenheid	2024	2025	2026	2027	2028
Woonruimten	woonruimten	12.616	12.705	12.803	12.883	13.009
WOZ-waarde woningen	€ 1 mln	4.758	4.974	5.273	5.589	5.925
WOZ-waarde niet-woningen	€ 1 mln	476	487	493	499	505
Inwoners	personen	29.624	29.790	29.960	30.070	30.650
Jongeren 18-	personen	6.190	6.190	6.190	6.190	6.210
Ouderen 75+	personen	3.938	4.070	4.206	4.342	4.478
Inwoners met migratieachtergrond	personen	3.223	3.310	3.395	3.477	3.558
Eenpersoonshuishoudens	huishoudens	3.895	3.925	3.968	4.011	4.053
Huishoudens met laag inkomen	huishoudens	3.900	3.900	3.900	3.900	3.900
Bijstandontvangers	personen	519	518	518	518	518
Leerlingen VO	personen	1.258	1.263	1.258	1.262	1.256
Oppervlakte land	hectaren	766	766	766	766	766
Oppervlakte binnenwater	hectaren	129	129	129	129	129
Oppervlak bebouwing	hectaren	130	130	130	130	130
Slechte bodem	percentage	90%	90%	90%	90%	90%
Bedrijven	vestigingen	3.063	3.236	3.391	3.566	3.751

Index

In de begroting 2025 is uitgegaan van de onderstaande indexeringen. Deze zijn afgeleid van het Centraal Economisch Plan 2024, dat is verschenen in maart 2024. De meer recente cijfers uit de Macro Economische Verkenningen 2025 (september 2024) geven geen aanleiding om de indexen aan te passen.

Index	Begroting	Meerjarenraming		
	2025	2026	2027	2028
Algemene inflatie (lasten)	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Algemene inflatie (baten)	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
OZB ontwikkeling	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Zorgkosten (OVA)	6,00%	4,18%	4,00%	4,00%
Budgetten beheer buitenruimte	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Budgetsubsidies	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Project- en erkenningsubsidies	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Bijdragen gemeenschappelijke regelingen	6,80%	2,50%	2,50%	2,50%
Salarissen	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%
Heffingen en leges	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Voorziening OK	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%

Uitkering gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds vormt de grootste inkomstenbron voor de gemeente. Met ingang van 2025 ontwikkelt het volume van het gemeentefonds zich op basis van een meerjarig historisch gemiddelde van het Bruto Binnenlands Product. De schommelingen die voorheen werden veroorzaakt door de koppeling aan de rijksuitgaven (samen trap-op-trap-af) zijn daardoor verleden tijd.

De in de begroting opgenomen raming van de uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2025-2028 is gebaseerd op de informatie uit de septembercirculaire 2024.

In het hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen wordt de uitkering uit het gemeentefonds verder toegelicht.

Financiering (treasury)

In de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie. In het treasurystatuut zijn de uitgangspunten, doelstellingen en richtlijnen van het treasurybeleid vastgelegd.

Wanneer voor de financiering van investeringen vreemd geld wordt aangetrokken, worden rentekosten gemaakt. De rentelasten en rentebaten lopen mee in het begrotingsresultaat. Er wordt geen rente toegerekend aan het eigen vermogen (reserves).

Voor een beter inzicht in de financieringsbehoefte wordt een liquiditeitsprognose

bijgehouden. In paragraaf D Financiering wordt ingegaan op de uitvoering van de treasuryfunctie.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Volgens artikel 20 van het BBV moet in de uiteenzetting van de financiële positie afzonderlijk aandacht worden besteed aan de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen. Onder deze verplichtingen moet worden verstaan de aanspraken van het huidige en het voormalige personeel op (toekomstige) uitkeringen.

In de begroting 2025 is rekening gehouden met de volgende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen:

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	Stand voorziening 1-1-2025	Lasten in de exploitatie 2025
Pensioenen voormalige bestuurders	3.196	
Uitkeringen voormalig personeel/bestuurders		419
Verlofsparen	63	

Budgetautorisatie baten en lasten

Budgetautorisatie baten en lasten

De begroting is opgebouwd uit 4 programma's, overhead en het overzicht algemene dekkingsmiddelen. Per programma worden de lasten, baten en de reservemutaties onderscheiden. Het geraamde resultaat is het saldo van baten en lasten, waarin de mutaties van de reserves zijn opgenomen.

De volgende tabel laat de te autoriseren bedragen voor 2024 zien. Conform het raadsbesluit van 23 juni 2022 vindt de autorisatie aan het college plaats op het niveau van de beleidsthema's (baten en lasten apart).

Budgetautorisatie 2025	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo baten en lasten	Reserve mutaties Lasten	Reserve mutaties Baten	Saldo reserve mutaties	Geraamd resultaat
Programma 1 Bestuur en veiligheid	7.508	802	-6.706				-6.706
Bestuur	3.114	664	-2.450				
Veiligheid	4.394	138	-4.256				
Programma 2 Ruimtelijk domein	26.388	19.711	-6.677	1.733	1.062	-671	-7.347
Openbare ruimte en verkeer	9.586	690	-8.896				
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	8.361	7.875	-486				
Afval, riolering en begraven	8.441	11.146	2.705				
Programma 3 Maatschappelijk domein	11.822	3.274	-8.548	33	566	533	-8.015
Sport en recreatie	3.889	1.162	-2.728				
Cultuur	3.726	1.140	-2.585				
Onderwijs	3.907	919	-2.988				
Economie	300	53	-247				
Programma 4 Sociaal domein	45.790	11.341	-34.449				-34.449
Preventie	3.294	680	-2.614				
Basishulp	1.886	101	-1.785				
Individuele hulp	39.682	9.926	-29.756				
Opvang en inburgering	927	634	-293				
Middelen	14.371	70.988	56.617	1.400	1.564	164	56.781
Overhead	13.675	339	-13.335				
Algemene dekkingsmiddelen	692	70.649	69.957				
Vennootschapsbelasting	4		-4				
Stelposten							
Onvoorzien							
Totaal geraamde baten en lasten	105.878	106.117	238	3.165	3.191	26	264

Meerjarenperspectief

Meerjarenperspectief

Inzicht in het meerjarenperspectief is noodzakelijk bij de beoordeling van de financiële positie.

Meerjarenperspectief	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Programma's en middelen						
Bestuur en veiligheid	-5.391	-7.560	-6.706	-7.144	-7.333	-7.572
Ruimtelijk domein	-6.249	-7.914	-6.677	-7.585	-6.048	-9.093
Maatschappelijk domein	-7.539	-9.215	-8.548	-8.952	-9.356	-10.221
Sociaal domein	-30.465	-32.270	-34.449	-35.414	-36.293	-37.564
Middelen	52.666	55.110	56.617	55.011	56.041	57.749
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	3.023	-1.849	238	-4.083	-2.990	-6.700
Reservemutaties	3.662	3.477	26	659	-1.210	1.172
Geraamd resultaat	6.685	1.628	264	-3.424	-4.199	-5.528

Meerjarenperspectief baten en lasten

Onderstaande tabel is een meer uitgebreide variant van het overzicht baten en lasten. Deze variant laat per programma de baten en de lasten apart zien en de reservemutaties per programma.

Meerjarenperspectief	Rekening 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
	lasten	batens	saldos	lasten	batens	saldos	lasten	batens	saldos	lasten	batens	saldos	lasten	batens	saldos	lasten	batens	saldos
Programma's																		
Bestuur en veiligheid	9.100	3.709	- 5.391	8.110	550	- 7.560	7.508	802	- 6.706	7.966	822	- 7.144	8.176	843	- 7.333	8.435	864	- 7.572
Ruimtelijk domein	20.899	14.651	- 6.249	32.471	24.557	- 7.914	26.388	19.711	- 6.677	21.944	14.359	- 7.585	20.351	14.303	- 6.048	22.961	13.868	- 9.093
Maatschappelijk domein	11.088	3.549	- 7.539	14.213	4.998	- 9.215	11.822	3.274	- 8.548	12.686	3.734	- 8.952	15.751	6.395	- 9.356	16.697	6.475	- 10.221
Sociaal domein	42.263	11.798	- 30.465	47.280	15.010	- 32.270	45.790	11.341	- 34.449	46.722	11.308	- 35.414	47.862	11.569	- 36.293	49.408	11.845	- 37.564
Totaal programma's	83.351	33.707	- 49.643	102.075	45.116	- 56.959	91.508	35.128	- 56.379	89.317	30.223	- 59.094	92.140	33.109	- 59.031	97.501	33.052	- 64.449
Middelen																		
Overhead	11.953	338	- 11.614	13.262	351	- 12.912	13.675	339	- 13.335	13.834	348	- 13.486	14.198	357	- 13.841	14.673	366	- 14.308
Algemene dekkingsmiddelen	1.172	65.456	64.284	810	68.835	68.025	692	70.649	69.957	1.566	70.067	68.502	2.478	72.365	69.886	2.914	74.975	72.061
Vennootschapsbelasting	3		-3	4		-4	4		-4	4		-4	4		-4	4		-4
Stelposten																		
Onvoorzien																		
Totaal middelen	13.128	65.794	52.666	14.076	69.185	55.110	14.371	70.988	56.617	15.404	70.415	55.011	16.680	72.721	56.041	17.592	75.341	57.749
Reservemutaties per programma																		
Bestuur en veiligheid	33	41	8		553	553												
Ruimtelijk domein	6.368	7.608	1.239	7.597	7.851	254	1.733	1.062	-671	1.118	1.239	121	2.783	1.231	- 1.552	930	1.780	850
Maatschappelijk domein	2.576	2.790	214	162	1.618	1.456	33	566	533	34	426	392	34	230	196	34	210	176
Sociaal domein	112	1.467	1.355		589	589												
Algemene dekkingsmiddelen		23	23		154	154												
Overhead	84	701	616		289	289												
Niet programma gerelateerd		207	207	500	681	181	1.400	1.564	164		146	146		146	146		146	146
Totaal reservemutaties	9.174	12.836	3.662	8.259	11.735	3.477	3.165	3.191	26	1.152	1.811	659	2.817	1.607	- 1.210	964	2.136	1.172
Geraamd resultaat	105.653	112.338	6.685	124.409	126.037	1.628	109.044	109.308	264	105.873	102.449	- 3.424	111.637	107.438	- 4.199	116.056	110.528	- 5.528

Aanmerkelijke verschillen

Aanmerkelijke verschillen jaarrekening 2023 - begroting 2025

De toelichting van de aanmerkelijke verschillen tussen de begroting van het lopende jaar en de nieuwe begroting is een verplicht onderdeel van de financiële begroting, alsmede die tussen de laatst vastgestelde jaarrekening en de nieuwe begroting.

Hieronder wordt het verschil tussen de jaarrekening 2023 en de begroting 2025 toegelicht.

De belangrijkste verklaring van de verschillen tussen de begroting 2025 en de jaarrekening 2023 is de toegepaste indexatie van de budgetten. Aangezien hiervan sprake is bij alle programma's is er voor gekozen alleen de overige aanmerkelijke verschillen separaat hieronder te vermelden.

Aanmerkelijke verschillen jaarrekening 2023 - begroting 2025 per beleidsthema	Rekening 2023	Begroting 2025	Vershil 2023-2025
Programma 1 Bestuur en Veiligheid	-5.391	-6.706	-1.315
Bestuur	-2.429	-2.450	-21
Veiligheid	-2.962	-4.256	-1.294
Programma 2 Ruimtelijk domein	-6.249	-6.677	-428
Openbare ruimte en verkeer	-6.111	-8.896	-2.785
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-2.181	-486	1.695
Afval, riolering en begraven	2.043	2.705	662
Programma 3 Maatschappelijk domein	-7.539	-8.548	-1.008
Sport en recreatie	-2.391	-2.728	-336
Cultuur	-2.347	-2.585	-238
Onderwijs	-2.327	-2.988	-660
Economie	-474	-247	227
Programma 4 Sociaal domein	-30.465	-34.449	-3.984
Preventie	-1.208	-2.614	-1.406
Basishulp	-2.535	-1.535	1.000
Individuele hulp	-26.722	-30.006	-3.284
Opvang en inburgering		-293	-293
Middelen	49.643	56.643	7.000
Overhead	-11.614	-13.335	-1.721
Algemene dekkingsmiddelen	64.284	69.957	5.672
Vennootschapsbelasting	-3	-4	
Resultaat en bestemming	-3.023	26	3.048

Programma 1 Bestuur en Veiligheid verschil jaarrekening - begroting

Bestuur (- € 21.000)

- Overige mutaties € -21.000

Veiligheid (- € 1.294.000)

- Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond - € 544.000
- DCMR - € 159.000
- Noodopvang ontheemde Oekraïners - € 313.000
- Boa's - € 88.000
- Zorg en veiligheid - € 181.000
- Saldo overige verschillen - € 9.000

Programma 2 Ruimtelijk domein verschil jaarrekening - begroting

Openbare ruimte en verkeer (- € 2.785.000)

- Hogere afschrijvingslasten binnen wegbeheer algemeen - € 1.400.000
- Hogere onderhoudskosten (groencontract) binnen openbare ruimte als gevolg van het toepassen CPI index, gunning van het integraal onderhoudscontract, budget neutrale verschuiving (binnen beleidsthema's) van benodigde middelen, in totaal - € 820.000.
- Primitieve begroting van straten en pleinen is - € 150.000 hoger. In 2023 was er sprake van minder werkzaamheden.
- In 2023 hebben we hogere opbrengsten van grondwerkzaamheden (kabels en leidingen) gegenereerd - € 130.000.
- Hogere personeelslasten en onderhoudskosten binnen straatvegen - € 90.000.
- In 2025 hebben we te maken met de kosten van uitvoering van kwaliteitsverbetering plantvakken (nieuw beleid) - € 50.000
- Hogere kosten binnen verkeersbeleid vanwege de bijdrage voorbereidingskrediet Algeracorridor - € 50.000
- Hogere onderhoudskosten en afschrijvingen gladheidsbestrijding - € 38.000
- Afschrijvingslasten van baggeren zorgen voor hogere kosten in 2025 - € 30.000
- Overige kosten - € 27.000

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening (€ 1.695.000)

- Financiële verwerking van het MPG 2024 ten opzichte van het MPG 2023 waaronder de mutaties verliesvoorzieningen Werf aan den IJssel en KOAG en winstneming Centrum Zuid € 1.616.000
- Kosten woning Poldersedijk 16a in 2023 hoger met € 62.000
- Overige mutaties € 17.000

Afval, riolering en begraven (€ 662.000)

- Hogere opbrengsten afvalstoffenheffing 2025 € 888.000
- Hogere kosten afvalinzameling en -verwerking - € 489.000
- Hogere opbrengsten lijkbezorgingsrechten € 222.000
- Hogere opbrengsten rioolheffing €41.000

Programma 3 Maatschappelijk domein verschil jaarrekening - begroting

Sport en recreatie (- € 336.000)

- Gewijzigde urenverdeling ten opzichte van 2023, € 36.000
- Terugbetaling in 2023 van SPUK Sportakkoord, € 40.000
- In 2023 is budgetsubsidie teruggekomen na de vaststelling, - € 41.000
- Storting in de OK verlaagd na renovatie van de velden MHCK en DCV, € 47.000
- Wegvallen huurinkomsten van de sportvelden en verhoging van de kapitaallasten, vernieuwing sportpark DCV , - € 146.000
- Indexatie budget- en huursubsidie overdekte sportaccommodaties, - € 67.000
- Hogere kapitaallasten als gevolg van de investering Speelplaatsen en raming dagelijks onderhoud, - € 157.000
- Overige mutaties, - € 48.000

Cultuur (- € 238.000)

- Gewijzigde urenverdeling ten opzichte van 2023, - € 83.000
- Indexatie subsidie muziekschool, - € 37.000
- Indexatie algemene kosten en hoger gasverbruik Beheer De Tuyter, - € 43.000
- Indexatie subsidie bibliotheek, - € 73.000
- Overige mutaties, - € 2.000

Onderwijs (- € 660.000)

- Gewijzigde urenverdeling ten opzichte van 2023 - € 89.000.
- Er is sprake van een hogere begroting voor onderwijsachterstandenbeleid ten opzichte van 2023 - € 113.000.
- Gestegen lasten voor Leerlingenvervoer - €101.000.
- In 2025 hogere kapitaallasten door opleveren van de Groeiplaneet - € 162.000.

- In 2025 extra huurlasten voor noodlokalen bij de Groeiplaneet a € 179.500 tov € 53.500 in 2023. Daarnaast in 2023 € 50.000 aan herstel- en onderhoudskosten. Saldo -€ 79.000.
- Lagere rentelasten in 2023 door verlaging van de omslagrente, - €130.000.
- Overige mutaties, € 14.000.

Economie (€ 227.000)

- Gewijzigde urenverdeling ten opzichte van 2025 € 110.000
- Verwerking MPG 2023 , € 98.000
- Overige mutaties, € 19.000

Programma 4 Sociaal domein verschil jaarrekening - begroting

Preventie (- € 1.406.000)

- In 2023 incidentele ontvangst Specifieke Uitkering integraal zorgakkoord van mandaatgemeente Rotterdam (SPUK IZA) - € 1.257.000 versus stelpost verwachte inkomst 2025 van - € 285.000, per saldo- € 972.000.
- Lagere uitgaven in 2023 voor Gratis OV minima - € 121.000.
- Hogere bijdrage CJG vanaf 2025 - € 132.000.
- Hogere bijdrage GGD vanaf 2025 - € 110.000.
- Overige mutaties - € 71.000.

Basishulp (€ 1.000.000)

- Nieuwe IV3 (Informatievoorziening voor derden) verdeling vanaf 2025 betekent een verschuiving in de urenverdeling naar beleidsthema Individuele hulp € 1.151.000
- 2023 is het laatste jaar van ontvangst van de Specifieke uitkering Nationaal Programma onderwijs (SPUK NPO) - € 154.000
- Overige mutaties €3.000

Individuele hulp (- € 3.284.000)

Algemeen:

- Gewijzigde urenverdeling ten opzichte van 2023, inclusief de verschuiving in de urenverdeling van beleidsthema Basishulp in verband met de nieuwe IV3 (Informatievoorziening voor derden) voorschriften vanaf 2025. - € 1.545.000.
- Overige mutaties € 20.000

Jeugd:

- In 2023 incidentele ontvangst van de Gemeenschappelijk regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) van te hoge eindafrekening 2019- € 168.000.
- De bijdrage aan de GRJR voor de specialistische jeugdhulp is gestegen met - € 845.000 .

Participatie:

- Hogere bijdrage Sociale Zaken Gemeenschappelijke Regeling IJsselgemeenten (GRIJ) -366.000.
- Vanaf 2024 introductie Rotterdampas - € 60.000

Wmo:

- Hogere kosten hulp bij het huishouden i.r.t. lagere eigen bijdrage -€ 320.000.

Opvang en Inburgering (- € 293.000)

Dit is een nieuw beleidsthema sinds 2024, in 2023 zaten deze budgetten in de andere beleidsthema's binnen het sociaal domein.

- Kosten voor interne uren - € 123.000
- Stichting VluchtelingenWerk - € 108.000
- Subsidie ContourDeTwern - € 195.000
- Budget voor onderwijs- en taalroutes en andere kosten vallend onder de wet inburgering - € 491.000
- Ontvangsten SPUK wet inburgering € 624.000

Middelen verschil jaarrekening - begroting

Overhead (- € 1.721.000)

- Personeelsbudgetten - € 1.020.000
- Hogere bijdrage GR IJsselgemeenten ICT - € 528.000
- Vastgoed - € 133.000
- Archief € 18.000
- Digitale toegankelijkheid € 37.000
- Informatiehuishouding - € 128.000
- Overige mutaties € 33.000

Algemene dekkingsmiddelen (€ 5.672.000)

- Rente € 307.000
- Dividend - € 96.000
- WOZ/OZB € 294.000
- Algemene uitkering € 5.334.000

Aanmerkelijke verschillen begroting 2024 - begroting 2025

De toelichting van de aanmerkelijke verschillen tussen de begroting van het lopende jaar en de nieuwe begroting is een verplicht onderdeel van de financiële begroting. Hieronder wordt het verschil tussen de begroting 2025 en de begroting 2024 toegelicht.

De belangrijkste verklaring van de verschillen tussen de begroting 2025 en de begroting 2024 is de toegepaste indexatie van de budgetten. Aangezien hiervan sprake is bij alle programma's is er voor gekozen alleen de overige aanmerkelijke verschillen separaat hieronder te vermelden.

Aanmerkelijke verschillen begroting 2024 - begroting 2025 per beleidsthema	Begroting 2024	Begroting 2025	Vershil 2024-2025
Programma 1 Bestuur en Veiligheid	-7.560	-6.706	853
Bestuur	-3.414	-2.450	964
Veiligheid	-4.145	-4.256	-111
Programma 2 Ruimtelijk domein	-7.914	-6.677	1.238
Openbare ruimte en verkeer	-8.850	-8.896	-46
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-1.363	-486	877
Afval, riolering en begraven	2.298	2.705	407
Programma 3 Maatschappelijk domein	-9.215	-8.548	667
Sport en recreatie	-2.614	-2.728	-114
Cultuur	-2.835	-2.585	249
Onderwijs	-3.515	-2.988	527
Economie	-251	-247	4
Programma 4 Sociaal domein	-32.270	-34.449	-2.179
Preventie	-1.778	-2.614	-836
Basishulp	-2.586	-1.535	1.050
Individuele hulp	-27.784	-30.006	-2.222
Opvang en inburgering	-123	-293	-171
Middelen	58.586	56.643	-1.943
Overhead	-12.912	-13.335	-424
Algemene dekkingsmiddelen	68.025	69.957	1.931
Vennootschapsbelasting	-4	-4	
Resultaat en bestemming	3.477	26	-3.451

Programma 1 Bestuur en Veiligheid verschil begroting 2024-2025

Bestuur (€ 964.000)

- Krimpen ontmoet € 524.000
- Reisdocumenten en rijbewijzen € 130.000
- Verkiezingen niet in 2025 € 135.000
- Pensioengelden (voormalig) wethouders € 246.000
- Bezwaarschriften - € 30.000
- Overige mutaties € 41.000

Veiligheid (- € 111.000)

- Zorg en veiligheid - € 107.000
- Saldo overige verschillen - € 4.000

Programma 2 Ruimtelijk domein verschil begroting 2024-2025

Openbare ruimte en verkeer (- € 46.000)

- Hogere afschrijvingslasten binnen wegbeheer algemeen € 480.000
- Lagere kosten wegbeheer door het verantwoorden van uren op investeringen - € 140.000
- Hogere voorbereidingskosten investeringen € 100.000
- Hogere kosten binnen verkeersbeleid vanwege de bijdrage voorbereidingskrediet Algeracorridor € 50.000
- In 2024 hogere kosten vanwege de aanleg ponton Scouting -€ 395.000
- In 2024 hogere kosten van bomenbeheer vanwege extra onderhoudsronde - € 65.000
- In 2024 hogere kosten van omvorming groen (Nieuw beleid - plantvakken) - € 65.000
- Overige mutaties - € 11.000

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening (€ 877.000)

- In 2024 zijn er meer opbrengsten uit grondverkoop ontvangen, in totaal -€ 118.000
- De verkoop van de woning aan Poldersedijk 16a zorgde in 2024 voor extra baten, - €306.000

- Vanwege inzet op energiearmoede waren de lasten in 2024 met € 952.000 hoger
- Verwijderen fundering voormalig Admiraal de Ruyterschool € 80.000
- Implementatiekosten Omgevingswet waren in 2024 € 50.000 hoger
- Kosten van Ruimtelijk ordening (beleid), bestemmingsplannen en planschade waren in 2024 lager, - € 93.000.
- Hogere kosten in 2025 vanwege vooronderzoeken met betrekking tot het opstellen van volkshuisvestingsprogramma, - € 107.000.
- Hogere opbrengsten uit leges omgevingsvergunningen in 2025, € 385.000 .
- Overige mutaties € 34.000

Afval, riolering en begraven (€ 407.000)

- Lagere lasten/baten binnen riool , per saldo - € 89.000
- Hogere lasten/baten binnen afval, per saldo € 303.000
- Hogere opbrengsten lijkbezorgingsrechten inclusief verlengingen € 193.000

Programma 3 Maatschappelijk domein verschil begroting 2024-2025

Sport en recreatie (- € 114.000)

- Storting in de OK verlaagd nadat de renovatie van de velden MHCK wegvallen uit de voorziening, € -66.000
- Verhoging van de kapitaallasten, vernieuwing sportpark DCV, € 105.000
- In 2024 voorbereidingskosten vernieuwing DCV, - € 30.000
- Uitgave in 2024 voor Verduurzaming gemeentelijk vastgoed op tennispark Kerkdreef, - € 35.000
- Huur en budgetindexatie overdekte sportaccommodaties, € 25.000
- Extra uitgave voor het zwembad in 2024 voor wettelijke aanpassingen en voorbereidingsbudget onderzoek mogelijkheden, - € 68.000
- Hogere kapitaallasten als gevolg van de investering Speelplaatsen en raming dagelijks onderhoud, € 90.000
- Overige mutaties, € 67.000

Cultuur (€ 249.000)

- Gewijzigde urenverdeling ten opzichte van 2024 - € 31.000
- In 2024 was er extra budget voor evenementen, - € 111.000
- Tijdelijke inhuur in 2024 voor De Tuyter, - € 49.000
- Extra subsidie Lokale omroep in 2024, - € 30.000
- Overige mutaties, - € 28.000

Onderwijs (€ 527.000)

- Gewijzigde urenverdeling ten opzichte van 2023 € 75.000
- Ten opzichte van de begroting 2024 zijn de kosten voor onderwijsachterstandenbeleid gestegen - € 37.000.
- Gestegen lasten voor Leerlingenvervoer - € 42.000
- In 2025 hogere kapitaallasten door opleveren van de Groeiplaneet - € 157.000.
- In 2024 waren er extra uitgaven voor het opknappen van oude schoolgebouwen Groeiplaneet en huur noodlokalen € 685.000.
- Overige mutaties, € 3.000

Economie (€ 4.000)

- Overige mutaties, € 4.000

Programma 4 Sociaal domein verschil begroting 2024-2025

Preventie (- € 836.000)

- In 2024 incidentele ontvangst Specifieke Uitkering integraal zorgakkoord van mandaatgemeente Rotterdam (SPUK IZA) - € 903.000 versus stelpost verwachte inkomst 2025 van € 285.000. - € 618.000.
- Hogere bijdrage CJG - € 56.000
- In 2024 was sprake van een incidenteel voordeel in verband met de lagere vaststelling van de subsidies - € 143.000
- Overige mutaties - € 19.000

Basishulp (€ 1.050.000)

- Nieuwe IV3 (Informatievoorziening voor derden) voorschriften vanaf 2025 betekent een verschuiving in de urenverdeling naar beleidsthema Individuele hulp € 1.050.000

Individuele hulp (- € 2.222.000)

Algemeen:

- Gewijzigde urenverdeling ten opzichte van 2024, inclusief de verschuiving in de urenverdeling van beleidsthema Basishulp in verband met de nieuwe IV3 (Informatievoorziening voor derden) voorschriften vanaf 2025. - € 1.407.000.
- Overige mutaties - € 55.000

Wmo:

- In 2024 hebben wij incidenteel een bijdrage van de Centrumgemeente Rotterdam ontvangen vanuit de Blokhuismiddelen vooruitlopend op de financiële doordecentralisatie beschermd wonen -€ 52.000.

Jeugd:

- De bijdrage aan de GRJR is hoger ten opzichte van de Begroting 2024 - € 292.000
- De vaststelling van de definitieve Jaarrekening 2023 van de GRJR leverde een incidenteel voordeel op in 2024 - € 290.000

Participatie:

- Hogere bijdrage Sociale Zaken Gemeenschappelijke Regeling IJsselgemeenten (GRIJ) - € 244.000.
- In 2024 is incidenteel een projectsubsidie verstrekt aan de Voedselbank € 118.000

Opvang en Inburgering (- € 171.000)

- Gewijzigde urenverdeling ten opzichte van 2024 - € 52.000
- Een aantal kosten voor Oekraïne zijn in 2024 elders begroot qua lasten. Daarom ontstaat er nu t.o.v. de begroting 2025 een voordeel van - € 74.000
- Wijziging in de budgetten van de wet inburgering en de onderwijsroute leiden tot een verschil van - € 45.000

Middelen verschil begroting 2024-2025

Overhead (- €424.000)

- Personeelsbudgetten - € 366.000
- Vastgoed - € 32.000
- ICT - € 230.000
- Archief € 90.000
- Digitale toegankelijkheid € 50.000
- Overige mutaties € 64.000

Algemene dekkingsmiddelen (1.931.000)

- Rente € 118.000
- Dividend - € 217.000
- WOZ/OZB € 207.000

- Algemene uitkering € 1.954.000

Investerings

Investerings 2025-2028

Hieronder volgt per programma een overzicht van alle investeringen die de komende 4 jaar op de planning staan. Het betreffen investeringen die door middel van afschrijvingen ten laste komen van de exploitatie. Deze investeringen komen zowel uit de BOR, het IHP en uit andere bronnen zoals reguliere vervangingen. Van de onderstaande investeringen wordt de raad bij de vaststelling van de begroting 2025-2028 specifiek gevraagd om de bedragen voor het jaar 2025 beschikbaar te stellen, zodat in 2025 tot uitvoering overgegaan kan worden.

Bij een aantal investeringen staan er bedragen in verschillende jaren. Dit betreffen afzonderlijke investeringskredieten voor hetzelfde project. Bij het IHP is er bijvoorbeeld sprake van een voorbereidingskrediet in het 1e jaar en het hoofdkrediet in het 2e jaar. Bij de BOR zijn de investeringskredieten van 2026 t/m 2028 bij elkaar opgeteld en op dezelfde regel weergegeven.

De kapitaallasten betreffen de rente- en afschrijvingslasten per investering. Rente wordt in het jaar toegerekend over het geïnvesteerde bedrag per 31 december van het jaar ervoor. Dit hoeft dus nog niet het hele investeringsbedrag te zijn. De afschrijvingslasten worden pas toegerekend het jaar na afsluiten van de investering.

Investerings 2025-2028		Begroting	Mjb	Mjb	Mjb	Kapitaallasten	Mjb	Mjb	Mjb
		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
Programma 2 Ruimtelijk domein		8.586	13.504	9.437	7.409		66	227	383
Aanpassing omloopstoep	Vervanging			150					8
HII-zitjes	Vervanging			26					3
Voegovergangen fietspad en wisselstrook	Vervanging	54					6	6	6
Slijtlaag wisselstrook	Vervanging		153					17	17
Vervangen en verzwaren elektrakasten baggeren Sliksloothaven	Vervanging			272					30
Blauwe bollen rotonde Nieuwe Tiendweg	Vervanging				125				
Damwanden	Vervanging		102					5	5
Vervanging en groot onderhoud bruggen incl. Stormpolderbrug	Vervanging		30					3	3
Houten keerwanden Fontijnehof, Goudriaanhof, etc.	Vervanging		95					10	10
Baggeren watergangen 2025-2028	Vervanging	318	426	319			3	39	85
Herstratingsproject Andante	BOR 2024	2.893					20	20	20
Herstratingsproject Langeland fase 7	BOR 2024	1.979					13	13	13
Herstratingsproject Ratelaar	BOR 2024	3.343					24	24	24
Herstratingsproject 2026-2028	BOR 2024		12.698	8.670	7.285			89	160
Programma 3 Maatschappelijk domein		11.280	24.073	18.414			203	585	1.372
(Ver)nieuwbouw Comenius college	IHP	1.147		9.209			11	34	96
Het Octaaf/Una Corda	IHP	842	7.652				9	80	268
Gymzaal Una Corda, 2 zaaldelen	IHP	477	3.873				5	40	130
Gymzaal Comenius college	IHP	203		2.861			2	6	29
Gymzaal de tuinstraat	IHP	239	2.397				5	42	86
Het Kompas, dislocatie	IHP	325	2.959				3	31	103
Het Mozaiek	IHP	5.164					5	48	163
Jac. Koelmanschool	IHP		714	6.344				7	66
Sportzaal Groenendaal	IHP	608	5.507				6	57	193
Toplaag "van Bronckhorst kunstgrasveld"	Vervanging		50					6	5
Renovatie Veld 2 MHCK.	Vervanging		853					71	70
Padelbanen TVL/TCK	Nieuw	666					33	33	33
Buitenspeelplekken 2025	Vervanging	647					50	49	49
Kwaliteit en duurzaamheid zwembad	Vervanging	963					74	73	73
Diverse inventaris de Tuyter	Vervanging		67					7	7
Overhead		70					8	8	8
Toegangscontrole raadhuis	Vervanging	70					8	8	8
Totaal investeringen		19.936	37.577	27.851	7.409		277	819	1.762

Nieuw beleid

Nieuw beleid en intensiveringen

Onderstaand is er een tabel opgenomen met het nieuw beleid en intensiveringen. Enkele voorstellen voor nieuw beleid starten pas vanaf het begrotingsjaar 2025. Ook zijn er voorstellen voor nieuw beleid dat in de vorm van een investering worden gerealiseerd. De kapitaallasten voor deze investeringen zijn in onderstaand overzicht opgenomen.

Het nieuw beleid dat via deze begroting wordt geaccordeerd, wordt door het college in uitvoering genomen. In een enkel geval worden middelen gevraagd voor de uitvoering van beleid dat nog moet worden vastgesteld, er wordt dan ruimte in de begroting beschikbaar gemaakt die pas kan worden ingezet als het beleid is vastgesteld.

Voor een toelichting op het nieuw beleid verwijzen we u graag naar de onderdelen "Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?" die te vinden zijn op de verschillende programma's.

Nieuw beleid en intensiveringen	Dekking	Investering	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Incidenteel/ Structureel
Programma 2 Ruimtelijk domein			632	710	706	364	
Baggeren watergangen		700		33	43	75	Structureel
Duurzaamheidsagenda 2025-2029	Specifieke uitkering		275	340	344	N.n.b.	Structureel
Opstellen warmteprogramma	Specifieke uitkering		60				Incidenteel
Implementatie recycletarief	Afvalstoffenheffing		60	50	50	50	Structureel
Transitieplan omgevingsplan Krimpen aan den IJssel	Vrije reserve		237	287	269	239	Incidenteel
Programma 3 Maatschappelijk domein				50	49	49	
Speelplaatsen		647		50	49	49	Structureel
Programma 4 Sociaal domein			250	250	130	130	
Stevig Lokaal Team: scherper aan de wind	Deels door besparing		250	250	130	130	Structureel
Totaal			882	1.009	885	543	
Dekking uit reserve			-237	-287	-269	-239	Incidenteel
Overige dekking			-525	-520	-524	-180	Structureel
Nieuw beleid en intensiveringen inclusief dekking			120	203	92	124	

Reserves en voorzieningen

Reserves

De reserves vormen het eigen vermogen van de gemeente. Over de reserves wordt geen rente berekend. Daarom heeft aanwending geen gevolgen voor de rentelasten of -baten in de begroting. Het mogelijk waardeverlies door niet toevoegen van inflatie aan de reserves is zeer beperkt.

Alle reservemutaties lopen via de programma's en zijn per programma toegelicht. De mutaties per reserve zijn in onderstaande tabel weergegeven. Dit betreft alleen mutaties op basis van besluitvorming.

Overzicht reserves	1-1- 2025	Mutaties 2025	1-1- 2026	Mutaties 2026	1-1- 2027	Mutaties 2027	1-1- 2028	Mutaties 2028	1-1- 2029
Algemene reserves									
Algemene Dienst	8.561	-1.400	7.161	-	7.161	-	7.161	-	7.161
Grondexploitatie	4.096	-300	3.796	-164	3.632	1.337	4.969	-300	4.669
Vrije reserve	270	1.089	1.358	-287	1.072	-269	803	-239	564
Begrotingstekorten	7.000	-	7.000	-	7.000	-	7.000	-	7.000
Totaal algemene reserves	19.927	-612	19.316	-450	18.865	1.068	19.933	-539	19.394
Bestemmingsreserves									
Nog uit te voeren werkzaamheden	0	-	0	-	0	-	0	-	0
Eneco	8.226	-176	8.049	-106	7.943	-	7.943	-	7.943
Overrente	1.063	-164	900	-146	754	-146	608	-146	462
Maatschappelijke voorzieningen	3.657	-180	3.478	-111	3.367	-21	3.346	-	3.346
Maatschappelijk nut buitenruimte	9.172	1.163	10.335	895	11.230	721	11.951	518	12.469
Asielopvang	1.509	-	1.509	-	1.509	-	1.509	-	1.509
Hart van Krimpen	1.000	-	1.000	-	1.000	-	1.000	-	1.000
Fonds - Krimpen ontmoet!	500	-	500	-	500	-	500	-	500
750-jaar Krimpen	300	-	300	-	300	-	300	-	300
Totaal bestemmingsreserves	25.427	643	26.070	533	26.603	555	27.158	372	27.530
Kapitaallastenreserves									
Afschrijving Grote Kruising	10.209	-408	9.800	-408	9.392	-408	8.984	-408	8.575
Afschrijving riolering fase 1 Oud Krimpen	412	-11	401	-11	390	-11	378	-11	367
Veld 1 DCV	710	-60	649	-60	589	-60	529	-60	468
Veld 3+4 DCV	866	-87	779	-87	693	-87	606	-87	520
Veld MHCK	635	-54	581	-54	527	-54	473	-54	419
De Boog	130	-9	121	-9	113	-9	104	-9	95
Totaal Kapitaallastenreserves	12.962	-630	12.333	-630	11.703	-630	11.074	-630	10.444
Egalisatiereserves									
Reiniging	0	-	0	-	0	-	0	-	0
Riolering	443	-	443	-	443	-	443	-	443
Omgevingsvergunningen	975	572	1.547	-112	1.435	216	1.651	-375	1.276
Totaal egalisatiereserves	1.418	572	1.990	-112	1.878	216	2.094	-375	1.719
Totaal reserves	59.735	-26	59.709	-659	59.050	1.210	60.259	-1.172	59.087

Structurele reservemutaties

In het overzicht incidentele baten en lasten zijn de incidentele reservemutaties opgenomen. Het totaaloverzicht van de structurele reservemutaties is in de volgende tabel weergegeven.

Toelichting op de structurele reservemutaties:

Grondexploitatie: Jaarlijks is een bedrag van € 300.000 beschikbaar voor algemene kosten van het grondbeleid en voor grondexploitaties in de initiatieffase.

De jaarlijkse onttrekking uit de reserve Overrente is gebaseerd op een berekend rentevoordeel van renteherziening. Deze reserve is in 2021 gevormd uit de opbrengst van de Eneco aandelen, om structurele compensatie voor het wegvallen van dividendinkomsten

Voor een aantal investeringen is een kapitaallastenreserve gevormd waaruit de jaarlijkse afschrijvingslasten worden gedekt.

Structurele reservemutaties	Reserve	Begroting	Meerjarenraming		
		2025	2026	2027	2028
Grondexploitatie	Grondexploitatie	-300	-300	-300	-300
Vrijval obv rentevoordeel	Overrente	-164	-146	-146	-146
Afschrijving Grote Kruising	Afschrijving Grote Kruising	-408	-408	-408	-408
Afschrijving riolering klimaatadaptatie	Afschrijving Riolering fase 1 Oud Krimpen	-11	-11	-11	-11
Afschrijving veld 1 DCV	Veld 1 DCV	-60	-60	-60	-60
Afschrijving veld 3+4 DCV	Veld 3+4 DCV	-87	-87	-87	-87
Afschrijving veld MHCK	Veld MHCK	-54	-54	-54	-54
Afschrijving zonnepanelen De Boog	De Boog	-9	-9	-9	-9
Totaal structurele reservemutaties		-1.093	-1.075	-1.075	-1.075

Mutaties reserves 2025

Een overzicht met alle reservemutaties voor het jaar 2024 is in de volgende tabel weergegeven.

Mutaties reserves 2025	Mutatie	Programma
Algemene reserves		
Algemene Dienst		
Omgevingsplan	-1400	Niet-programma gerelateerd
Grondexploitatie		
	-300	Ruimtelijk domein
Vrije reserve		
Omgevingsplan	1400	Niet-programma gerelateerd
Soortenmanagementplan	-75	Ruimtelijk domein
Omgevingsplan	-237	Ruimtelijk domein
Totaal algemene reserves	-612	
Bestemmingsreserves		
Eneco		
Bijdrage voorbereidingskrediet Algeracorridor	-176	Ruimtelijk domein
Overrente		
Vrijval obv rentevoordeel	-164	Ruimtelijk domein
Maatschappelijke voorzieningen		
Opknappen oude schoolgebouwen Groeiplaneet	-180	Ruimtelijk domein
Maatschappelijk nut buitenruimte		
Stortingen kapitaallasten openbare ruimte	1129	Ruimtelijk domein
Stortingen kapitaallasten openbare ruimte	33	Maatschappelijk domein
Totaal bestemmingsreserves	643	
Kapitaallastenreserves		
Afschrijving Grote Kruising		
Afschrijving Grote Kruising	-408	Ruimtelijk domein
Afschrijving riolering klimaat fase 1 Oud Krimpen		
Afschrijving riolering klimaat fase 1 Oud Krimpen	-11	Ruimtelijk domein
Veld 1 DCV		
Afschrijving veld 1 DCV	-60	Maatschappelijk domein
Veld 3+4 DCV		
Afschrijving veld 3+4 DCV	-87	Maatschappelijk domein
Veld MHCK		
Afschrijving veld MHCK	-54	Maatschappelijk domein
De Boog		
Afschrijving zonnepanelen en installatie sporthal De Boog	-9	Maatschappelijk domein
Totaal kapitaallastenreserves	-630	
Egalisatiereserves		
Omgevingsvergunningen		
Leges omgevingsvergunningen	572	Ruimtelijk domein
Totaal egalisatiereserves	572	
Totaal mutaties reserves 2025	-26	

Voorzieningen

De voorzieningen zijn een onderdeel van het vreemd vermogen van de gemeente. De toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de exploitatie en zijn op de betreffende programma's als lasten opgenomen. Aanwendungen van de voorzieningen worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en zijn niet zichtbaar in de lasten op programma's, omdat het balansmutaties zijn.

Overzicht voorzieningen	1-1-2025	mutaties	1-1-2026	mutaties	1-1-2027	mutaties	1-1-2028	mutaties	1-1-2029
Voorzieningen met relatie tarieven									
Rioleringen	5.001	-555	4.446	-1.443	3.003	-1.041	1.962	-394	1.568
Totaal voorzieningen met relatie tarieven	5.001	-555	4.446	-1.443	3.003	-1.041	1.962	-394	1.568
Voorzieningen voor onderhoud									
Onderhoud Kapitaalgoederen	1.015	38	1.053	-53	1.000	475	1.475	-43	1.432
Totaal voorzieningen voor onderhoud	1.015	38	1.053	-53	1.000	475	1.475	-43	1.432
Voorzieningen voor onzekere verplichtingen									
Dubieuze debiteuren	559	-	559	-	559	-	559	-	559
Pensioenvoorziening wethouders	3.196	-	3.196	-	3.196	-	3.196	-	3.196
Verlofsparen	63	-	63	-	63	-	63	-	63
Verliesvoorziening Werf aan de IJssel	2.044	-	2.044	-	2.044	-2.044	-	-	-
Verliesvoorziening KOAG	316	-	316	-316	-	-	-	-	-
Totaal voorzieningen voor onzekere verplichtingen	6.178	0	6.178	-316	5.862	-2.044	3.818	0	3.818
Voorzieningen derdengelden									
Spaarsaldi Hypotheek Totaal Plan	917	-17	900	-54	846	62	908	60	968
Totaal voorzieningen derdengelden	917	-17	900	-54	846	62	908	60	968
Totaal voorzieningen	13.111	-534	12.577	-1.866	10.711	-2.548	8.163	-377	7.786

Incidenteel / structureel

Incidentele baten en lasten

Bij de beoordeling of een raming structureel of incidenteel is, gaat het om het principe of de raming voortvloeit uit de normale bedrijfsvoering. Als dat zo is, dan is de raming structureel. Binnen de normale bedrijfsvoering kan het voorkomen, dat er in het ene jaar geen of nauwelijks lasten voor een bepaald onderdeel zijn (verkiezingen), terwijl dat in het andere jaar wel zo is. Ook kunnen er in een bepaald jaar hogere lasten (bijvoorbeeld extra kosten representatie) of baten (bijvoorbeeld leges omgevingsvergunningen) zijn. In al deze gevallen zal dan toch sprake zijn van structurele baten en lasten, omdat ze voortvloeien uit de normale bedrijfsvoering. Wanneer we dit uitgangspunt hanteren, is slechts sprake van incidentele baten en lasten in de volgende situaties:

- Nieuwe baten en/of lasten die zich maximaal drie jaar voordoen;

- Exploitatieverliezen;
- Mogelijke effecten van het afstoten van activa en/of het doen van extra afschrijvingen;
- Beschikkingen over en stortingen in de (algemene) reserves;
- Winstafdrachten en/of verliesbijdragen van/aan het grondbedrijf;
- Verrekeningen van oude jaren.

In het overzicht van incidentele baten en lasten zijn de reservemutaties weergegeven bij de betreffende incidentele posten. Tevens bevat het overzicht de incidentele posten van nieuw beleid, zodat een volledig en realistisch beeld ontstaat van alle incidentele baten en lasten die voor de komende jaren worden voorzien.

Incidentele posten inclusief mutaties reserves	Reserve	Begroting 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma 2 Ruimtelijk domein									
Soortenmanagementplan	Vrije reserve	75	75						
Omgevingsplan	Vrije reserve	237	237	287	287	269	269	239	239
Bijdrage voorbereidingskrediet Algeracorridor	Eneco	176	176	106	106				
Stortingen kapitaallasten openbare ruimte	MN Buitenruimte	1.130		861		688		484	
Afwikkeling Kerkdreef	Grondexploitatie			136	136				
Afwikkeling Centrum-Zuid	Grondexploitatie					1.637	1.637		
Egalisatie opbrengst omgevingsvergunningen	Omgevingsvergunningen	572		112	216				375
Programma 3 Maatschappelijk domein									
Opknappen oude schoolgebouwen Groeiplaneet	Maatsch voorzieningen	180	180	111	111	21	21		
Stortingen kapitaallasten openbare ruimte	MN Buitenruimte	33		34		34		34	
Niet-programma gerelateerd									
Omgevingsplan	Algemene- en vrije reserve	1.400	1.400						
Totaal		3.802	2.067	1.534	751	2.864	1.926	757	614

Structureel en reëel evenwicht

Het begrip "evenwicht" wordt nader toegelicht in de Gemeentewet. De toezichthouder toetst of de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Met het begrip "structureel evenwicht" wordt nadrukkelijk bedoeld dat in de begroting structurele lasten gedekt dienen te worden door structurele baten. Het reëel evenwicht houdt in dat onderzoek wordt gedaan naar de realiteit van de ramingen. Daarbij dienen de begrotingen en meerjarenramingen volledig te zijn.

Het overzicht van incidentele baten en lasten is van essentieel belang voor het toezichtcriterium structureel en reëel evenwicht. Voor een juist beeld van de budgettaire positie worden de incidentele componenten uit het saldo geëlimineerd. De begroting

voldoet in 2024 aan het toezichtcriterium structureel en reëel evenwicht: de structurele lasten worden volledig gedekt door structurele baten.

Structureel evenwicht	Begroting 2025	Meerjarenraming		
		2026	2027	2028
Lasten				
Incidentele lasten	667	503	290	239
Incidentele reservemutaties	3.135	1.031	2.575	518
Structurele lasten	105.241	104.338	108.773	115.300
Baten				
Incidentele baten	180	136	1.637	
Incidentele reservemutaties	1.888	615	290	614
Structurele baten	107.240	101.698	105.511	109.914
Geraamd structureel resultaat	1.999	-2.641	-3.262	-5.386

Financiering

Financiering

De gemeente Krimpen aan den IJssel maakt uitsluitend gebruik van totaalfinanciering. Dit wil zeggen dat bij het aantrekken van leningen wordt gekeken naar de totale financieringsbehoefte. Er wordt dus niet voor specifieke investeringen/projecten geleend.

In deze meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met het aantrekken van leningen voor de omvang van € 99 miljoen in de periode 2025-2028 (zie paragraaf D Financiering voor het verwachte verloop). Op basis van de rentevisie van de BNG veronderstellen wij een rentepercentage van 3% voor de nieuw aan te trekken leningen. Deze leningen zijn noodzakelijk vanwege de omvang van geplande investeringen voor met name de uitvoering van het IHP en in de buitenruimte. Er is een risico opgenomen, met betrekking tot de renteontwikkeling, van 1% ten opzichte van het veronderstelde rentepercentage.

De ontwikkeling van de leningenportefeuille heeft invloed op de financiële kengetallen, met name de solvabiliteit en de netto schuldquote. In de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing zijn deze kengetallen en de duiding opgenomen. De (verplichte) berekeningen van onder andere het rente omslagpercentage en de kasgeldlimiet zijn opgenomen in de paragraaf Financiering.

EMU-saldo en balansprognose

Balansprognose

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo is er in de vernieuwing BBV een geprognosticeerde balans voorgeschreven. Bijgaand wordt de balansprognose voor de komende 4 jaar weergegeven.

Balansprognose	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029
Immateriele vaste activa	0	0	0	0	0
Materiele vaste activa	100.901	122.313	148.633	166.184	178.770
Financiële vaste activa	15.881	15.531	15.181	14.831	14.481
Voorraden	7.153	7.562	7.698	9.354	9.354
Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar	13.674	11.496	11.496	12.229	12.144
Liquide middelen	798	0	0	816	863
Overlopende activa	6.618	6.918	7.018	7.018	7.018
Activa	145.025	163.820	190.026	210.432	222.630
Eigen vermogen	63.162	63.401	59.318	56.328	49.627
Voorzieningen	10.695	9.729	9.647	10.001	10.001
Vaste schulden	52.707	60.446	91.877	117.362	135.647
Vlottende schulden	10.646	22.429	21.369	18.926	19.540
Overlopende passiva	7.815	7.815	7.815	7.815	7.815
Passiva	145.025	163.820	190.026	210.432	222.630

EMU-saldo

De berekening van het EMU-saldo vindt plaats op kasbasis. Omdat gemeenten echter een gemodificeerd baten- en lastenstelsel hanteren en daar dus ook op sturen, krijgt het EMU-saldo in de begrotings- en verantwoordingscyclus niet de gewenste aandacht. Het EMU-saldo kan uit de balansprognose worden afgeleid als het saldo van mutaties in de vorderingen en de mutaties in de schulden, ofwel de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld.

EMU-saldo	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Berekend EMU-saldo	-11.252	-22.548	-30.621	-21.843	-19.287

